

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ»**

**ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑ
ΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΗ
ΤΡΑΧΑΝΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ**

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
Κος ΣΥΡΡΟΣ**

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ»**

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑ (Α.Μ. 14086)

kryskara@logistiki.teimes.gr

ΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΗ(Α.Μ. 14333)

styltoli@logistiki.teimes.gr

ΤΡΑΧΑΝΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (Α.Μ. 14340)

emmatrac@logistiki.teimes.gr

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Κος ΣΥΡΡΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙ-
ΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟ-
ΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

07/06/12

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ

ΕΠΩΝΥΜΟ

ΟΝΟΜΑ

**ΑΡ.
ΜΗΤΡ.**

E-mail

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗ

ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑ

14086

kryskara@logistiki.teimes.gr

ΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

14333

styltoli@logistiki.teimes.gr

ΤΡΑΧΑΝΑΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

14340

emmatrac@logistiki.teimes.gr

ΕΚΘΕΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

καταχώρηση από τον εισηγητή

Οι σπουδαστές ασχολήθηκαν με το θέμα, όπου αναφέρουν τα αναγκαία γενικά στοιχεία περί κληροδοτημάτων και αρκετά κληροδοτήματα της περίπτωσης που ασχολήθηκαν. Εγκρίνω της παρούσα πτυχιακή προς εξέταση από τριμελή επιτροπή, ώστε να ολοκληρωθεί η εργασία των σπουδαστών.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

(Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής

δεν χρειάζεται υπογραφή)

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

.....

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ

Οι διαπιστώσεις, τα αποτελέσματα, τα συμπεράσματα και οι πιθανές προτάσεις της παρούσας πτυχιακής εργασίας - εκτός των αναφορών που σημαίνονται ως λήμματα - αποτελούν προσωπικές θεωρητικές ή εμπειρικές διαπιστώσεις των σπουδαστών που την επιμελήθηκαν και δεν απηχούν κατ' ανάγκη τη γνώμη του εισηγητή εκπαιδευτικού, του Εκπαιδευτικού Προσωπικού του Τμήματος Λογιστικής ή του Α.Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ	3
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	4
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΟΝΩΝ	8
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	11
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	12
1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ	14
ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ – ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ	14
1.1. ΟΡΙΣΜΟΙ	14
1.2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΟΣ	16
1.3. ΦΟΡΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ	16
1.4. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ – ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ.....	17
1.5. ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ.....	17
1.5.1. Αρμοδιότητες Κεντρικού Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων	18
1.5.2. Περιφερειακό Συμβούλιο Εθνικών Κληροδοτημάτων	19
1.6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ.....	20
1.6.1. Αναζήτηση υποτροφίας	20
1.6.2. Υποβολή αιτήσεων για την λήψη υποτροφίας.....	21
1.6.3. Προθεσμία υποβολής των αιτήσεων για την απονομή υποτροφίας	21
1.6.4. Συνέντευξη υποτρόφου	22
1.6.5. Συστατικές επιστολές και κατάθεση Προσωπικής Δήλωσης Ενδιαφέροντος	22
1.6.6. Βαθμολογία σπουδών	22
1.6.7. Έξοδα φοίτησης	23
1.6.8. Ποιες είναι οι υποχρεώσεις ενός υπότροφου	23
1.7. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ.....	24
1.7.1. Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ).....	24
1.7.2. Χώρες με τις οποίες έχουν κυρωθεί μορφωτικές συμφωνίες	25
1.7.3. Υποτροφίες που χορηγούν / διαχειρίζονται τα υπουργεία.....	26
1.7.4. Υποτροφίες για νέους ευρωπαίους ερευνητές	27
1.7.5. Υποτροφίες πανεπιστημίων	28
1.7.6. ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος	29
1.8. ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ.....	30
1.8.1. Κληροδοτήματα άμεσης διαχείρισης από το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Εθν. Παιδείας & Θρησκευμάτων	30
1.8.2. Κληροδοτήματα ανά Νομό	30
1.8.3. Κληροδοτήματα που διαχειρίζεται η Ακαδημία Αθηνών.....	31
2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ	32
ΑΝΩΤΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	32

2.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	33
2.1.1. Ορισμός.....	33
2.1.2. Η ακαδημαϊκή ελευθερία	34
2.2. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	32
2.2.1. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	34
2.2.1.1. Ιστορία του ιδρύματος	35
2.2.2. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.....	37
2.2.2.1. Ιστορική αναδρομή	37
2.2.3. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	39
2.2.3.1. Ιστορική αναδρομή	39
2.2.4. Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.....	40
2.2.4.1. Ιστορική αναδρομή	41
2.2.5. Πάντειο Πανεπιστήμιο.....	42
2.2.5.1. Ιστορική αναδρομή	43
2.2.6. Πανεπιστήμιο Πειραιώς.....	46
2.2.7. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	47
2.2.7.1. Ιστορική αναδρομή	48
2.2.8. Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών	48
2.2.8.1. Ιστορική αναδρομή	49
2.2.9. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.....	49
2.2.10. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	50
2.2.10.1. Η ιστορική αναδρομή.....	51
2.2.11. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	53
2.2.12. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.....	54
2.2.13. Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος.....	54
2.2.14. Πανεπιστήμιο Πατρών	56
2.2.14.1. Ιστορική αναδρομή	56
2.2.15. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.....	57
2.2.16. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	58
2.2.16.1. Αποστολή.....	59
2.2.16.2. Η φυσιογνωμία του ΕΑΠ.....	59
2.2.17. Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας.....	60
2.2.18. Πανεπιστήμιο Δυτικής Ελλάδας.....	60
2.2.19. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	61
2.2.20. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	62
2.2.21. Πανεπιστήμιο Κρήτης.....	63
2.2.22. Πολυτεχνείο Κρήτης.....	64
2.2.23. Πανεπιστήμιο Αιγαίου	65
2.2.24. Ιόνιο Πανεπιστήμιο.....	66
3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ	67
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΑΠΟ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ.....	
3.1. ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ	67
3.2. ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ.....	68
3.3. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ	68
3.4. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΑΠΟ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ	70
4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ	93
ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΕΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.....	93

4.1. ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	93
4.2. ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ.....	95
4.3. ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	95
4.4. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ - ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ.....	97
4.4.1. Σχέσεις υποτρόφων με το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.....	99
4.4.2. Ποσό υποτροφίας - Αριθμός υποτρόφων.....	99
4.4.3. Διάρκεια και έναρξη της υποτροφίας	99
4.4.4. Διακοπή υποτροφίας.....	100
4.4.5. Διπλή υποτροφία.....	100
4.5. ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΑΜΕΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (ΥΠΔΒΜΘ).....	101
4.5.1. Κληροδότημα Αίβατζίδου Σπυρίδωνος	101
4.5.2. Κληροδότημα Βέλλιου Κωνσταντίνου	101
4.5.3. Κληροδότημα Γεωργιάδη Ισίδωρου	101
4.5.4. Κληροδότημα Ζάχου Αγαμέμνονα	102
4.5.5. Κληροδότημα Ζωσιμά Αφών.....	102
4.5.6. Κληροδότημα Θωμόπουλου Νεόφυτου Αρχιμανδρίτου	103
4.5.7. Κληροδότημα Καλούδη Μάρκου	103
4.5.8. Κληροδότημα Κρήτσκη Νικολάου	104
4.5.9. Κληροδότημα Κυπριανίδη Ιάλεμου.....	104
4.5.10. Κληροδότημα Μαλανδρινού Μαρίας	105
4.5.11. Κληροδότημα Ξαγοράρη Γεωργίου.....	105
4.5.12. Κληροδότημα Πανταζόπουλου Κίμωνα	105
4.5.13. Κληροδότημα Πραγγαστή Επαμεινώνδα.....	106
4.5.14. Κληροδότημα Σακελλαρίου Σπύρου	106
4.5.15. Κληροδότημα Σούτσου Ζωής.....	106
4.5.16. Κληροδότημα Τριανταφυλλίδη Παναγιώτη	106
4.5.17. Κληροδότημα Τσαούση Αγαθάγγελου	107
4.5.18. Κληροδότημα Χρυσοχόου Πέτρου.....	107
5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ	109
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ.....	109
5.1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ	109
5.2. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ	110
5.3. ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΙΔΡΥΜΑΤΑ.....	113
5.3.1. Η Έννοια και σύσταση κοινωφελών ιδρυμάτων.....	113
5.3.2. Περιουσίες υπέρ υφιστάμενων νομικών προσώπων.....	113
5.3.3. Εποπτεία.....	115
5.4. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΣΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ	115
5.4.1. Αρμοδιότητα για εκτέλεση του σκοπού ή έργου	115
5.4.2. Επιλογή κοινωφελούς σκοπού ή έργου.....	116
5.4.3. Εκτέλεση έργων	116
5.4.4. Εκτέλεση σκοπού.....	118
5.5. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	118
5.5.1. Αιτίες της σημερινής κατάστασης	118
5.5.2. Τεκμηρίωση των ως άνω διαπιστώσεων.....	120
5.6. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	121
5.6.1. Καταγραφή των Κληροδοτημάτων και της περιουσίας τους	122
5.6.2. Νέος Κώδικας Κληροδοτημάτων	122
5.6.3. Οργάνωση της εποπτείας επί των Κληροδοτημάτων	125

5.6.4.	Καθεστώς διαφάνειας των Κληροδοτημάτων	126
5.6.5.	Ρυθμίσεις ως προς την εν γένει οικονομική διαχείριση των Κληροδοτημάτων.....	127
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	129
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	132

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Η Μοδέστειος Σχολή στο Πισοδέρι.	9
Εικόνα 2: Λογότυπο Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστήμιου Αθηνών.....	35
Εικόνα 3: Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών σε επιστολικό δελτάριο του 1910.	35
Εικόνα 4: Λογότυπο Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.	37
Εικόνα 5: Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο σε επιστολικό δελτάριο του 1900.	37
Εικόνα 6: Λογότυπο Γεωπονικού Πανεπιστήμιου Αθηνών.	39
Εικόνα 7: Το κεντρικό κτίριο του Πανεπιστημίου.	40
Εικόνα 8: Το κτήριο της πρυτανείας του Παντείου Πανεπιστημίου.	42
Εικόνα 9: Λογότυπο Πανεπιστήμιου Πειραιώς.	46
Εικόνα 10: Λογότυπο Χαροκόπειου Πανεπιστήμιου.	47
Εικόνα 11: Λογότυπο Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών.	48
Εικόνα 12: Λογότυπο Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης.	49
Εικόνα 13: Το κτήριο της Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ.....	50
Εικόνα 14: Λογότυπο Πανεπιστημίου Μακεδονίας.....	51
Εικόνα 15: Λογότυπο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.	53
Εικόνα 16: Λογότυπο Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης.	54
Εικόνα 17: Λογότυπο Διεθνούς Πανεπιστήμιου Ελλάδος.....	54
Εικόνα 18: Λογότυπο Πανεπιστημίου Πατρών.	56
Εικόνα 19: Λογότυπο Πανεπιστήμιου Πελοποννήσου.....	57
Εικόνα 20: Λογότυπο Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστήμιου.	58
Εικόνα 21: Λογότυπο Πανεπιστήμιου Στερεάς Ελλάδας.	60
Εικόνα 22: Λογότυπο Πανεπιστήμιου Δυτικής Ελλάδας.	60
Εικόνα 23: Λογότυπο Πανεπιστήμιου Ιωαννίνων.	61
Εικόνα 24: Λογότυπο Πανεπιστήμιου Θεσσαλίας.	62
Εικόνα 25: Λογότυπο Πανεπιστημίου Κρήτης.....	63
Εικόνα 26: Λογότυπο Πολυτεχνείου Κρήτης.	64
Εικόνα 27: Λογότυπο Πανεπιστημίου Αιγαίου.	65
Εικόνα 28: Λογότυπο Ιόνιου Πανεπιστημίου.	66

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ένα κληροδότημα¹ είναι πράξη προσφοράς (και όχι πράξη αποδοχής) ιδιοκτησίας εκούσια. Ο όρος «κληροδότημα» χρησιμοποιείται για την δωρεά προσωπικής περιουσίας, και κυρίως της ακίνητης περιουσίας. Στη νομική ορολογία, «κληροδοτώ» είναι ένα ρήμα έννοια με μορφή διαθήκης.

Εικόνα 1: Η Μοδέστειος Σχολή στο Πισοδέρι.

Ο Αρχιμανδρίτης Μόδεστος από το Πισοδέρι, νοιώθοντας υπέρμετρη αγάπη για το χωριό του, απέστειλε στους πούχοντες του χωριού 3.000 Γαλλικά χρυσά νομίσματα, το 1902. Έτσι κτίσθηκε η Μοδέστειος Σχολή, η οποία λειτούργησε ως Δημοτικό Σχολείο, αλλά και ως Εθνικό Οικοτροφείο, για τα άπορα παιδιά της Φλώρινας - Πισοδερίου - Κορεστίων.

Μέρος της διαδικασίας της κληρονομικής διαδοχής περιλαμβάνει την ερμηνεία των οδηγιών σε μια διαθήκη. Μερικές διατυπώσεις καθορίζουν το πεδίο εφαρμογής του κληροδοτήματος και έχουν συγκεκριμένες ερμηνείες. Η έκφραση «Όλη η περιουσία μου, ανήκει...» σημαίνει ότι περιλαμβάνει όλα τα υπάρχοντά του θανόντος κατά τη στιγμή του θανάτου.

Μια από τις σημασίες του κληροδοτήματος είναι όταν ένα κληροδότημα χορηγείται μόνο σε ένα ιδιαίτερο γεγονός που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του. Για παράδειγμα, ένας διαθέτης μπορεί να γράψει στη διαθήκη ότι «ο σπουδαστής θα

¹<http://www.forin.gr/articles/article/1403/pol-1165-13-5-1996-odhgies-gia-thn-efarmogh-twn-diataksewn-arthrwn-1-kai-2-tou-n-2386-1996-pou-anaferontai-sth-nomothesia-twn-ethnikwn-klhrodothmatwn?highlight=ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ &dw=1>, (17/6/12, 20:13)

λάβει υποτροφία σε καταπίστευμα, επειδή αρίστευσε» ή «επειδή είναι γόνος πολύτεκνης οικογένειας», κλπ.

Ένα εκτελεστό κληροδότημα είναι ένα κληροδότημα που θα πρέπει να χορηγείται μόνο σε ένα συγκεκριμένο συμβάν στο μέλλον. Για παράδειγμα, ένας διαθέτης μπορεί να γράψει στη διαθήκη ότι «ο σπουδαστής θα λάβει υποτροφία σε καταπίστευμα, αν αριστεύσει» ή «αν είναι γόνος πολύτεκνης οικογένειας» κτλ.

Στην μικροοικονομική θεωρία τα κληροδοτήματα εμπλέκονται από τη σκοπιά της θεωρίας της κατανάλωσης, στην οποία προσπαθούν να εξηγήσουν το φαινόμενο ενός κληροδοτήματος με όρους κίνητρων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το θέμα της παρούσας πτυχιακής εργασίας πραγματεύεται τα κληροδοτήματα των πανεπιστημίων.

Για το λόγο αυτό στο **1^ο Κεφάλαιο** κρίθηκε σκόπιμο να υπάρξει εκτενή αναφορά σε εισαγωγικές έννοιες και ορισμούς των κληροδοτημάτων και των υποτροφιών. Επίσης, αναφέρονται τα κριτήρια απονομής υποτροφιών, τους φορείς τους, της διαδικασίες που απαιτούνται κτλ.

Στο **2^ο Κεφάλαιο** το ενδιαφέρον μας στρέφεται πιο συγκεκριμένα στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Σ' αυτή την προσπάθεια εντάσσεται και η αναφορά στην Ακαδημαϊκή Ελευθερία αλλά και ο κατάλογος των Ελληνικών πανεπιστημίων και Πολυτεχνείων.

Το θέμα του **3^{ου} Κεφαλαίου** είναι οι υποτροφίες από ιδρύματα και κληροδοτήματα. Ακόμη δίνονται οι περιουσίες των κληροδοτημάτων, και οι αρμοδιότητες του δημοσίου για τα κληροδοτήματα.

Στο **4^ο Κεφάλαιο** δίνονται εισαγωγικές παρατηρήσεις για τις σπουδές στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση με την βοήθεια υποτροφιών και κληροδοτημάτων. Ακολουθεί ο τρόπος διαχείρισης ειδικών προϋπολογισμών, επενδύσεις κεφαλαίων και η διαχείριση κληροδοτημάτων.

Στο **5^ο Κεφάλαιο** δίνουμε έμφαση στις προτάσεις που παρατίθενται κατά καιρούς για την αξιοποίηση κληροδοτηματικών περιουσιών, για κοινωφελή ιδρύματα κτλ.

Στο **Τελευταίο Κεφάλαιο** της πτυχιακής μας εργασίας εξάγονται συμπεράσματα για τα κληροδοτήματα των πανεπιστημίων.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Εκπαίδευση² στην ευρύτερη, γενική της έννοια είναι το μέσο μέσω του οποίου οι στόχοι και οι συνήθειες μιας ομάδας ανθρώπων ζει από την εμπειρία της προηγούμενης γενιάς. Σε γενικές γραμμές, αυτό συμβαίνει με κάθε εμπειρία που έχει διαμορφωτική επίδραση στον τρόπο που σκέφτεται κανείς, αισθάνεται, ή πράττει. Σε στενή, τεχνική έννοια του όρου, η εκπαίδευση είναι η επίσημη διαδικασία με την οποία η κοινωνία μεταδίδει σκόπιμα συσσωρευμένη γνώση, των δεξιοτήτες, και αξίες από τη μια γενιά στην άλλη.

Τα τελευταία χρόνια η ανάγκη εξειδικευμένης γνώσης και περαιτέρω εκπαίδευσης, φαίνεται μέσα από την έντονη ανταπόκριση των απόφοιτων ανώτατων σχολών στα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών εσωτερικού και εξωτερικού.

Συγχρόνως, όλο και περισσότεροι φοιτητές αναζητούν πόρους προκειμένου να καλύψουν τα έξοδα των μεταπτυχιακών σπουδών τους. Οι φορείς που παρέχουν υποτροφίες για σπουδές διακρίνονται σε κρατικούς - δημόσιους και ιδιωτικούς, σε φορείς εσωτερικού και εξωτερικού, όπως π.χ. υπουργεία, ξένες κυβερνήσεις, ιδιωτικά ιδρύματα, διεθνείς οργανισμοί και πανεπιστήμια.

Οι προϋποθέσεις καθώς και η διάρκεια των υποτροφιών εξαρτώνται καθαρά από τον φορέα που τις παρέχει και αναφέρονται ειδικά στην προκήρυξη κάθε υποτροφίας.

Τα βασικά κριτήρια επιλογής υποτρόφων, σε γενικές γραμμές, είναι τα εξής:

- ο βαθμός πτυχίου/διπλώματος
- οι επιδόσεις σε μαθήματα σχετικά με τον τομέα εξειδίκευσης για τον οποίο προκηρύσσεται η υποτροφία
- η καλή γνώση της ξένης γλώσσας του τόπου σπουδών
- η καταγωγή από συγκεκριμένο τόπο
- η οικονομική κατάσταση

² <http://en.wikipedia.org/wiki/Education>, (17/6/12, 21:22)

Για τη χορήγηση υποτροφιών στις περισσότερες περιπτώσεις απαιτείται κατάθεση δικαιολογητικών, ενώ σε κάποιες και η συμμετοχή σε διαγωνισμό.

Μία ειδική κατηγορία υποτροφιών αποτελούν τα κληροδοτήματα. Εύποροι οικονομικά ιδιώτες διαθέτουν μέρος των περιουσιακών τους στοιχείων για την χρηματοδότηση των σπουδών φοιτητών. Οι κληροδότες καθορίζουν ένα φορέα διαχείρισης που μπορεί να είναι δημόσιος οργανισμός, σύλλογος, ίδρυμα κλπ. Στις περισσότερες περιπτώσεις βασικό ρόλο παίζει η καταγωγή του φοιτητή. Για την επιλογή των υποτρόφων τα ιδρύματα διαχείρισης ανακοινώνουν προκήρυξη ή πρόσκληση η οποία δημοσιεύεται σε δύο τοπικές εφημερίδες ή σε δύο εφημερίδες των Αθηνών και αναρτάται στο Κοινοτικό ή Δημοτικό Κατάστημα του τόπου καταγωγής του διαθέτη ή δωρητή. Συνήθως ο υπότροφος λαμβάνει ενίσχυση μέσω ενός μόνο ιδρύματος ή κληροδοτήματος.

Ο χρόνος έκδοσης των προκηρύξεων διαφέρει, συνεπώς οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να επικοινωνούν, τηλεφωνικώς, στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους με τα ιδρύματα, προκειμένου να πληροφορούνται σχετικά με τον πιθανό χρόνο έκδοσης και το πιθανό περιεχόμενο αυτών.

Σκοπός της παρούσης Πτυχιακής Εργασίας είναι να αναφερθούν κληροδοτήματα Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και να παρουσιαστούν οι ευεργετικές προθέσεις τους, στην διαδικασία εκπαίδευσης των υποτρόφων φοιτητών.

Η μέθοδος βασίζεται στην τεχνική της βιβλιογραφίας, της οποίας ο ρόλος είναι να δημιουργηθούν και να επεξεργαστούν τα δεδομένα έτσι ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα που αφορούν τον ρόλο των κληροδοτημάτων των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων στην διαδικασία εκπαίδευσης των υποτρόφων φοιτητών.

1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ – ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

1.1. ΟΡΙΣΜΟΙ

Με τις λέξεις Υποτροφία (*Scholarship*)³ και Κληροδότημα (*Legacy*) έχει επικρατήσει να χαρακτηρίζουμε έναν τύπο οικονομικής ενίσχυσης με την μορφή βραβείου αριστείας ή επιχορήγησης μέρους ή του συνόλου των προπτυχιακών, μεταπτυχιακών ή διδακτορικών σπουδών ενός φοιτητή, όταν ο τελευταίος έχει αναδειχθεί για κάποιο επίτευγμα σε ακαδημαϊκούς, ερευνητικούς τομείς ή έχει αποδείξει αυξημένη οικονομική ανάγκη για την περαιτέρω εξέλιξή του στην εκπαίδευση ή στην έρευνα⁴.

Η οικονομική, αυτή, ενίσχυση δεν έχει την μορφή δανείου, δεν πρέπει δηλαδή να επιστραφεί, αλλά πρόκειται για απονομή με διάφορα κριτήρια που αντικατοπτρίζουν κάθε φορά τις αξίες και τους σκοπούς του δότη ή ιδρυτή της απονομής.

Δότης ή ιδρυτής της απονομής υποτροφίας καλείται ο φορέας, οργανισμός ή ίδρυμα, δημοσίου δικαίου, που απονέμει είδος επιχορήγησης ή, στην περίπτωση κληροδοτήματος αντίστοιχα, ίδρυμα ή φυσικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που κληροδοτεί εκούσια μέρος των περιουσιακών του στοιχείων στον υπότροφο.

Ο Δότης Υποτροφίας μπορεί να ανήκει σε φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής και, στην τελευταία περίπτωση, οι υποψήφιοι υπότροφοι μπορούν να γίνουν δεκτοί, εφόσον το αντικείμενο σπουδών που έχουν επιλέξει διδάσκεται σε Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της συγκεκριμένης χώρας και εφόσον το αντικείμενο αυτό διδάσκεται στη γλώσσα την οποία γνωρίζουν. Οι υποψήφιοι μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες, σχετικά με τους

³ Υποτροφία είναι ένα βραβείο χρηματοδοτικής ενίσχυσης για ένα φοιτητή και για την περαιτέρω εκπαίδευσή του. Υποτροφίες απονέμονται με διάφορα κριτήρια, τα οποία αντικατοπτρίζουν συνήθως τις αξίες και τους σκοπούς του δότη ή ιδρυτή του βραβείου. Τα χρήματα της Υποτροφίας δεν απαιτείται να επιστραφούν.

⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Scholarship>, (17/6/12, 21:45)

κλάδους προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών σπουδών ή έρευνας, που διαθέτουν τα Πανεπιστήμια των ξένων χωρών, από τις Πρεσβείες των οικείων χωρών στην Ελλάδα ή από το διαδίκτυο. Στη συνέχεια παραθέτουμε κάποιους δευτερεύων ορισμούς⁵:

- Κληρονομιά: Το σύνολο της περιουσίας που υφίσταται κατά το θάνατο του προσώπου.
- Κληροδοσία: Η με διαθήκη δήλωση της βούλησης του κληρονομούμενου περί διάθεσης σε κάποιον περιουσιακής ωφέλειας χωρίς να τον εγκαθιστά κληρονόμο, καθώς και το δ' αυτής διατιθέμενο.
- Διαθήκη: Διάταξη τελευταίας βούλησης προσώπου, η οποία περιέχει τον ορισμό του κληρονόμου και γενικά τη θέλησή του ως προς το τι να γίνει μετά το θάνατό του. Τύποι διαθήκης:
 - Ιδιόγραφη
 - Δημόσια
 - Μυστική
- Δωρεά: Η παροχή σε κάποιον ενός περιουσιακού στοιχείου αν γίνεται κατά τη συμφωνία των μερών, χωρίς αντάλλαγμα. Τύποι δωρεάς:
 - Εν ζωή
 - Αιτία θανάτου
- Κοινωφελής σκοπός: Κάθε κρατικός, θρησκευτικός φιλανθρωπικός και εν γένει επωφελής για το κοινό εν όλω ή εν μέρει σκοπός.
- Κληροδότημα: Περιουσία που διατίθεται με κληρονομία, κληροδοσία ή δωρεά για την εκτέλεση κοινωφελών σκοπών ή έργων
- Κοινωφελές ίδρυμα: Περιουσία που διατίθεται προς εκπλήρωση στο διηνεκές ή για ορισμένη διάρκεια κοινωφελούς σκοπού, η εκτέλεση του οποίου ανατίθεται με συστατική πράξη σε φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα που συνιστώνται μ' αυτή ή υφιστάμενα νομικά πρόσωπα υπό την προϋπόθεση ότι στην τελευταία περίπτωση ορίζεται ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης (αρθ. 95 του α.ν. 2039/1939).
- Κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης: Περιουσία που διατίθεται προς εκπλήρωση ειδικού κοινωφελούς σκοπού, η εκτέλεση του οποίου ανατίθεται σε υφιστάμενα νομικά

⁵ http://www.cyscholarships.gov.cy/ikyk/ikyk.nsf/faq_gr/faq_gr?OpenDocument, (18/6/12, 07:45)

πρόσωπα, χωρίς ειδικότερο καθορισμό τρόπου διοίκησης (άρθρο 96 του αν 2039/1939).

- Αρμόδια αρχή: Ο όρος αρμόδια αρχή έχει την έννοια της εκάστοτε αρμόδιας, κατά τις διατάξεις του α.ν. 2039/1939 και των σε εκτέλεση των διατάξεων του άρθρου 17 του ν.2873/2000 εκδοθεισών κοινών Υπουργικών αποφάσεων, αρχής.

1.2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΟΣ

Τα κριτήρια απονομής Υποτροφίας⁶ - Κληροδοτήματος και η ακριβής ημερομηνία έναρξης καθορίζονται κάθε φορά από τον Δότη και γνωστοποιούνται μέσω της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για Απονομή Υποτροφίας, η οποία δημοσιεύεται σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης. Σε γενικές γραμμές τα κριτήρια καταλληλότητας, ώστε να επιλεγεί κάποιος υποψήφιος για την λήψη υποτροφίας, έχουν σχέση με τα εξής παρακάτω:

- Υπηκοότητα.
- Βαθμός πτυχίου /διπλώματος.
- Τμήμα/ Σχολή αποφοίτησης.
- Ληφθείσα εξειδίκευση από το Τμήμα/ Σχολή αποφοίτησης.
- Επιδόσεις σε μαθήματα σχετικά με τον τομέα εξειδίκευσης.
- Καλή γνώση της ξένης γλώσσας του κράτους σπουδών.
- Καταγωγή από συγκεκριμένο τόπο.
- Οικονομική Κατάσταση.
- Ηλικία.

1.3. ΦΟΡΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ

Κεντρικός φορέας που να ενημερώνει συνολικά τους φοιτητές για τις υποτροφίες - κληροδοτήματα που προσφέρονται στην Ελλάδα, δυστυχώς δεν υπάρχει. Ο Οδηγός Υποτροφιών που έχει δημοσιευθεί από το Υπουργείο Παιδείας⁷ ως βοήθημα για «όσους έχουν τις προϋποθέσεις να διεκδικήσουν υποτροφία ή οικονομικά βοηθήματα για τις βασικές ή μεταπτυχιακές σπουδές τους ... με την πεποίθηση ότι θα καλύψει ένα κενό στη σημερινή σχετική πληροφόρηση και θα αποβεί πολύτιμος σύμβουλος για τους υποψήφι-

⁶ http://www.cyscholarships.gov.cy/ikyk/ikyk.nsf/faq_gr/faq_gr?OpenDocument, (18/6/12, 07:45)

⁷ http://www.minedu.gov.gr/publications/docs/odhgos_ypotrofiwn_2007_100908.pdf, (18/6/12, 08:14)

ους υποτρόφους». Ο οδηγός έχει εκπονηθεί βάση των στοιχείων έως και την δημοσίευσή του με δυνατότητα ενημέρωσής, εφόσον προκύψουν νέα στοιχεία.

Τα Γραφεία Διασύνδεσης των Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι, που λειτουργούν σε όλη την χώρα, είναι από τους λίγους επίσημους φορείς στην Ελλάδα που επιφορτίζονται της ευθύνης αναζήτησης και ανάρτησης ανακοινώσεων, ή, διατήρησης και διάθεσης βάσεων δεδομένων με τις προκηρύξεις υποτροφιών.

Για ανακοινώσεις υποτροφιών σε χώρες του εξωτερικού κεντρικό φορέα πληροφόρησης αποτελεί το αντίστοιχο Τμήμα της εκάστοτε Πρεσβείας στη χώρας μας.

1.4. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ – ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ

Ο βασικός φορέας διαχείρισης των υποτροφιών τις οποίες χορηγεί η ελληνική κυβέρνηση είναι το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ), το οποίο προκηρύσσει ετησίως υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα και το εξωτερικό ενώ παράλληλα χορηγεί και χρηματικά ποσά για προπτυχιακές σπουδές.

1.5. ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ

Ο βασικός φορέας διαχείρισης κληροδοτημάτων είναι το γνωμοδοτικό όργανο με τον τίτλο «Κεντρικό Συμβούλιο Εθνικών Κληροδοτημάτων». Το Συμβούλιο αυτό αποτελείται⁸:

1. Από έναν Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, ως Πρόεδρο.
2. Από ένα Νομικό Σύμβουλο του Κράτους ή Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και
3. Από το Διευθυντή της Διεύθυνσης Εθνικών Κληροδοτημάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ως μέλη.

⁸ Ο.π.

Σε περίπτωση συζήτησης θεμάτων που αφορούν χορήγηση υποτροφιών, επενδύσεις ή εκποίηση και αγορά χρεογράφων και κινητών αξιών, καθώς και αξιοποίηση ακινήτων, μετέχουν στις συνεδριάσεις τα ακόλουθα μέλη, μόνο για τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους:

4. Ένας υπάλληλος με βαθμό Α΄ του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
5. Ένας Υποδιοικητής ή Διευθυντής της Τράπεζας της Ελλάδος.
6. Ένας εκπρόσωπος του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος.

Τα υπό στοιχεία 1, 2, 3, 4, και 5 μέλη του Συμβουλίου ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, ύστερα από πρόταση του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και της Διοίκησης του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος αντίστοιχα. Η θητεία των μελών είναι διετής και μπορεί ν' ανανεωθεί. Το Κεντρικό Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Με την ίδια απόφαση υπάλληλοι της Διεύθυνσης Εθνικών Κληροδοτημάτων ορίζονται ως γραμματέας και αναπληρωτής του.

Στο Κεντρικό Συμβούλιο Εθνικών Κληροδοτημάτων εισηγούνται χωρίς δικαίωμα ψήφου οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων της Διεύθυνσης Εθνικών Κληροδοτημάτων.

Για τα τεχνικά θέματα εισηγείται ο Προϊστάμενος του Τεχνικού Τμήματος Εθνικών Κληροδοτημάτων της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Στέγασης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

1.5.1. Αρμοδιότητες Κεντρικού Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων

Το Κεντρικό Συμβούλιο Εθνικών Κληροδοτημάτων γνωμοδοτεί:

- Για κάθε σχέδιο νόμου, διατάγματος ή κανονιστικής πράξης, που αφορά σε θέματα διεπόμενα από τον παρόντα Κώδικα.
- Για αποδοχή ή αποποίηση περιουσιών από το Δημόσιο, αξίας μεγαλύτερης των 100.000 ευρώ.
- Για εκποίηση ακινήτων περιουσιών που έχουν διατεθεί για κοινωφελή σκοπό, αξίας μεγαλύτερης των 150.000 ευρώ.

- Για καθορισμό αμοιβών εκκαθαριστών, εκτελεστών διαθήκης και διοικητών και διαχειριστών κοινωφελών ιδρυμάτων και περιουσιών.
- Για επένδυση κεφαλαίων και εκποίηση και αγορά κάθε φύσης κινητών αξιών και κινητών πραγμάτων άνω του ποσού των 100.000 ευρώ κατ' έτος, για κάθε κληροδοτήμα.
- Για κάθε θέμα για το οποίο του παρέχεται σχετική αρμοδιότητα από ειδικές διατάξεις του παρόντος ή άλλου νόμου ή που παραπέμπεται σε αυτό από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Εθνικών Κληροδοτημάτων.

1.5.2. Περιφερειακό Συμβούλιο Εθνικών Κληροδοτημάτων

Σε κάθε Περιφέρεια συνιστάται Περιφερειακό Συμβούλιο Εθνικών Κληροδοτημάτων. Το Περιφερειακό Συμβούλιο αποτελείται από:

1. Ένα μέλος του κυρίου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως Πρόεδρος.
2. Τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Υπηρεσίας της έδρας της Περιφέρειας, και
3. Ένα Διευθυντή Δ.Ο.Υ. της Περιφέρειας, ως μέλη.

Σε περίπτωση συζήτησης θεμάτων που αφορούν επενδύσεις ή εκποίηση και αγορά κινητών αξιών καθώς και αξιοποίηση ακινήτων μετέχουν στις συνεδριάσεις τα ακόλουθα μέλη μόνο για τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους:

4. Ένας Διευθυντής της Τράπεζας της Ελλάδος,
5. Ένας εκπρόσωπος του αντίστοιχου περιφερειακού τμήματος του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος.

Τα υπό στοιχεία 1, 4 και 5 μέλη του Συμβουλίου ορίζονται με τους αναπληρωτές τους ύστερα από πρόταση του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και της περιφερειακής διοίκησης του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, αντίστοιχα. Το υπό στοιχείο ε' μέλος ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Η θητεία των μελών του είναι διετής και μπορεί να ανανεωθεί. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ορίζονται ως γραμματέας και αναπληρωτής του

ανώτεροι υπάλληλοι της Περιφέρειας. Στο Περιφερειακό Συμβούλιο Εθνικών Κληροδοτημάτων εισηγούνται χωρίς δικαίωμα ψήφου τα εισηγούμενα κατά την παρ. 8 του άρθρου 2 του Κώδικα πρόσωπα.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο έχει αρμοδιότητες αντίστοιχες με εκείνες του Κεντρικού Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων για τις περιουσίες που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Οι αρμοδιότητες των περιπτώσεων σ' και ε' του άρθρου 4 του Κώδικα ασκούνται για τα αυτά χρηματικά όρια.

1.6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ⁹

1.6.1. Αναζήτηση υποτροφίας

Η διαδικασία αναζήτησης λήψης υποτροφίας ξεκινά αρχικά από τις προσωπικές μας ανάγκες και μελλοντικές επιδιώξεις για την εκπαιδευτική και επαγγελματική μας εξέλιξη. Καλό είναι να προσδιορίσουμε τους ακριβείς λόγους επιθυμίας λήψης υποτροφίας και να προετοιμαστούμε για την ανάληψη όλων των επακόλουθων ευθυνών. Η Υποτροφία μπορεί να μην έχει την μορφή δανείου, που πρέπει να επιστραφεί, αλλά απαιτεί σίγουρα υπευθυνότητα και σεβασμό στα κριτήρια και στους όρους απονομής της.

Η συστηματικότητα και συχνότητα είναι τα χαρακτηριστικά μιας αποτελεσματικής αναζήτησης υποτροφίας, αφού τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις απονομής, η διάρκεια και το ύψος της υποτροφίας, οι ημερομηνίες προκήρυξης και τελικής ανάθεσης της υποτροφίας διαφέρουν ανάλογα τον Δότη.

Η έναρξη της αναζήτησης μπορεί να γίνει από το πλησιέστερο κέντρο πληροφόρησης, που συνήθως αυτό είναι είτε το Γραφείο φοιτητικής Μέριμνας του Ιδρύματος που φοιτούμε για την αναζήτηση πιθανότητας απονομής υποτροφίας από το αυτό ίδρυμα, είτε το Γραφείο Διασύνδεσης, το οποίο μπορεί να παράσχει χρήσιμες πληροφορίες, βοήθεια στην αναζήτηση, συμβουλευτική υποστήριξη στην επιλογή. Αναπόφευκτη φαίνεται να είναι η διαδικτυακή και συμμετοχική (προσωπικές συναντήσεις, τηλέφωνα) αναζήτηση

⁹ Ο.π.

πληροφοριών του κάθε υποψήφιου σε άλλους ανεξάρτητους φορείς απονομής υποτροφιών και πρεσβείες.

Αφού εντοπιστούν οι διαθέσιμες υποτροφίες, ο υποψήφιος καλό είναι να συντάξει μία λίστα με αυτές που μπορεί να διεκδικήσει. Στη συνέχεια, θα πρέπει εγκαίρως να επικοινωνήσει τηλεφωνικά με το Φορέα ή με το Ίδρυμα ή να επισκεφτεί τη διαθέσιμη ιστοσελίδα του και να πληροφορηθεί για τον χρόνο προκήρυξης της υποτροφίας, αλλά και για τις προϋποθέσεις απονομής αυτής.

1.6.2. Υποβολή αιτήσεων για την λήψη υποτροφίας

Κάθε Πρόγραμμα Υποτροφιών έχει συνήθως τις δικές του τυποποιημένες διαδικασίες υποβολής αιτήσεων, οι οποίες και περιγράφονται σε σχετική ανακοίνωση της απονομής υποτροφίας, όπου και αναλύονται τα κριτήρια συμμετοχής, τα απαραίτητα δικαιολογητικά και οι σχετικές ημερομηνίες.

Τα συνήθη δικαιολογητικά προβλέπουν αίτηση συμμετοχής, βιογραφικό σημείωμα, αποδεικτικά τίτλων σπουδών, αναλυτική βαθμολογία σπουδών, πιστοποιητικά ξένων γλωσσών, ιθαγένειας, κ.λπ.

Επιπλέον, και σύμφωνα με τα κριτήρια απονομής υποτροφίας από κάθε δότη, μπορεί να ζητηθούν πιστοποιητικά εντοπιότητας, οικονομικής κατάστασης, οικογενειακής κατάστασης, κ.λπ.

1.6.3. Προθεσμία υποβολής των αιτήσεων για την απονομή υποτροφίας

Οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων λήψης υποτροφιών ποικίλουν σύμφωνα με τον Δότη Υποτροφίας και τη χώρα κάθε φορά. Συνήθεις προθεσμίες μπορεί να είναι έξι έως εννέα μήνες πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, ενώ άλλες μπορεί να είναι πιο κοντά στην έναρξη της ακαδημαϊκής περιόδου, το φθινόπωρο.

1.6.4. Συνέντευξη υποτρόφου

Η απαίτηση της συνέντευξης διαφέρει ανάλογα με το πρόγραμμα υποτροφιών και δεν είναι τόσο κοινή όσο μερικές από τις άλλες απαιτήσεις. Σε περίπτωση όμως του όρου συμμετοχής σε διαδικασία συνέντευξης ειδικοί σύμβουλοι σταδιοδρομίας στα Γραφεία Διασύνδεσης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μπορούν να προετοιμάσουν τον υποψήφιο για μια επιτυχημένη συνέντευξη.

1.6.5. Συστατικές επιστολές και κατάθεση Προσωπικής Δήλωσης Ενδιαφέροντος

Η απαίτηση της κατάθεσης συστατικών επιστολών διαφέρει ανάλογα με το πρόγραμμα υποτροφιών και δεν είναι τόσο κοινή όσο μερικές από τις άλλες απαιτήσεις.

Η κατάθεση Προσωπικής Δήλωσης Ενδιαφέροντος Λήψης Υποτροφίας είναι μια κοινή απαίτηση, αν και ποικίλλει ανάλογα με το πρόγραμμα υποτροφιών. Πρόκειται για μια σύντομη δήλωση, σε μορφή κειμένου, του υποψήφιου, στην οποία και αναλύονται οι λόγοι επιθυμίας λήψης υποτροφίας (μετεκπαίδευση, εργασία, κλπ), οι σκοποί (εκπαίδευσης, έρευνας, κλπ), ο τρόπος εκμετάλλευσης της υποτροφίας, κ.λπ. Σε περίπτωση της απαίτησης κατάθεσης Προσωπικής Δήλωσης Ενδιαφέροντος Λήψης Υποτροφίας του υποψήφιου, ειδικοί σύμβουλοι σταδιοδρομίας στα Γραφεία Διασύνδεσης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μπορούν να βοηθήσουν τον υποψήφιο για την σύνταξη ενός επιτυχημένου δοκιμίου.

1.6.6. Βαθμολογία σπουδών

Κάποιος ελάχιστος μέσος όρος βαθμολογίας σπουδών είναι συνήθως κοινή απαίτηση για την εισαγωγή σε κάποιο πρόγραμμα χορήγησης υποτροφίας. Υπάρχουν όμως υποτροφίες που προσφέρουν ευελιξία σχετικά με το καθεστώς επιλογής και εισαγωγής υποτρόφων.

1.6.7. Έξοδα φοίτησης

Η αξία του ποσού κάλυψης υποτροφίας (για τροφεία και δίδακτρα) καθορίζεται κάθε φορά ανάλογα από το δότη υποτροφίας και μπορεί να διαφέρει σημαντικά ανάλογα του φορέα, του έτους, της χώρας, του ιδρύματος απονομής υποτροφίας, ή της διάρκειας φοίτησης και εξέλιξης του υπότροφου.

Οι υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές ή έρευνα, ισχύουν συνήθως για ένα ακαδημαϊκό έτος και για το συγκεκριμένο έτος, για το οποίο έχουν επιλεγεί οι υποψήφιοι. Στην περίπτωση που το χρονικό διάστημα, για το οποίο χορηγείται η υποτροφία, δεν επαρκεί για την ολοκλήρωση των σπουδών ή της έρευνας, ο υπότροφος θα πρέπει να υποβάλει αίτηση για ανανέωση της υποτροφίας του, εφόσον δίδεται η δυνατότητα αυτή από τον Δότη, εντός της προθεσμίας, που ορίζεται σε σχετική προκήρυξη. Οι αιτήσεις αυτές συνήθως συνοδεύονται από επίσημο πιστοποιητικό προόδου των σπουδών του υποτρόφου, μιας και απαραίτητη προϋπόθεση για την ανανέωση της υποτροφίας του είναι η επιτυχής εξέταση στα μαθήματα του έτους του ή η εξέλιξη της πορείας της έρευνας του.

1.6.8. Ποιες είναι οι υποχρεώσεις ενός υπότροφου

Ο υπότροφος οφείλει, όσο διαρκεί η υποτροφία του, να παρακολουθεί κανονικά τις σπουδές του και να τηρεί τους κανονισμούς σπουδών, τους οποίους ορίζει ο Δότης, που χορηγεί την υποτροφία. Σε περίπτωση αδυναμίας τήρησης των εν λόγω κανονισμών από τον υπότροφο, ο δότης της υποτροφίας έχει το δικαίωμα να προτείνει τη διακοπή ή τη μη ανανέωση της υποτροφίας.

Στην περίπτωση που υποψήφιος, ο οποίος έχει επιλεγεί, αδυνατεί για σοβαρούς λόγους να κάνει χρήση της υποτροφίας του, και εφόσον αυτό διαπιστωθεί από την αρχή, οφείλει να ειδοποιήσει εγκαίρως και εγγράφως το αντίστοιχο Τμήμα/ Υπηρεσία/ Πρόσωπο του Δότη της υποτροφίας, ώστε να ειδοποιηθεί αναπληρωματικός υποψήφιος και να μη χαθεί η υποτροφία. Ο επιλεγείς υπότροφος, που δεν θα ενημερώσει εγκαίρως, σχετικά με το αν δέχεται την υποτροφία του, θα αποκλείεται και την θέση του θα καταλαμβάνει αναπληρωματικός υποψήφιος.

Στην περίπτωση που η αδυναμία χρήσης της υποτροφίας από έναν υπότροφο διαπιστωθεί κατά την διάρκεια σπουδών ή έρευνας και σοβαρούς λόγους, ο υπότροφος οφείλει να ειδοποιήσει εγκαίρως και εγγράφως το αντίστοιχο Τμήμα/ Υπηρεσία/ Πρόσωπο του Δότη της υποτροφίας, ώστε να ληφθούν οι απαραίτητες ενέργειες (ανανέωση, ακύρωση, κλπ), οι οποίες ορίζονται κάθε φορά από τον Δότη της υποτροφίας.

1.7. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

1.7.1. Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ)

Το ΙΚΥ¹⁰ προκηρύσσει ετησίως πρόγραμμα υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές, πρώτου επιπέδου (Master) στην Ελλάδα και το εξωτερικό και δεύτερου επιπέδου (PhD) στο εξωτερικό. Πλέον, η επιλογή των υποτρόφων γίνεται με διαδικασία εξατομικευμένης αξιολόγησης, η οποία διεκπεραιώνεται ηλεκτρονικά από δύο μέλη ΔΕΠ (αλλοδαπής και ημεδαπής). Ο συνολικός αριθμός υποτροφιών για το ακαδ. έτος 2011-2012 ήταν 360.

Οι επιστημονικές περιοχές για υποτροφίες Master είναι 7: Θετικές επιστήμες, επιστήμες Μηχανικού, επιστήμες Ζωής, Γεωπονικές επιστήμες και Κτηνιατρική, Κοινωνικές επιστήμες, Ανθρωπιστικές επιστήμες και Καλλιτεχνικά.

Οι επιστημονικές περιοχές για υποτροφίες απόκτησης διδακτορικού διπλώματος είναι οι 7 παραπάνω, αλλά χρηματοδοτούνται μόνο εξειδικευμένα γνωστικά πεδία τα οποία περιγράφονται στην εκάστοτε πρόσκληση.

• Προϋποθέσεις συμμετοχής

Οι υποψήφιοι θα πρέπει:

- Να είναι Έλληνες πολίτες, ή πολίτες άλλων κρατών με ελληνική εθνικότητα.
- Να είναι κάτοχοι πτυχίου / διπλώματος Α.Ε.Ι. (Πανεπιστημίου/Τ.Ε.Ι.)
- Οι άνδρες να έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ή να έχουν απαλλαγή ή να έχουν αναβολή κατάταξης επαρκή για την ολοκλήρωση των σπουδών ή η θητεία τους να λήγει πριν την έναρξη του προγράμματος σπουδών.

¹⁰ <http://www.edulll.gr/wp-content/uploads/2011/06/prosklisiIKY21.pdf>, (18/6/12, 17:32)

- Να μην έχουν λάβει υποτροφία από το Ι.Κ.Υ. για τον ίδιο επιδιωκόμενο τίτλο.
- Να μην κατέχουν άλλο τίτλο ιδίου επιπέδου με αυτόν για τον οποίο διεκδικούν υποτροφία.

• Κριτήρια Επιλογής- Βαθμολόγηση

• Υποψήφιοι μεταπτυχιακών σπουδών πρώτου κύκλου

- Βαθμός πτυχίου (5-10 μόρια).
- Βαθμολογική επίδοση σε συναφή προς την ειδικότητα μαθήματα (1-7 μόρια).
- Αιτιολογημένη δήλωση ενδιαφέροντος (1-5 μόρια).
- Πρόβλεψη προγράμματος για χρόνο στο εξωτερικό (0-2 μόρια).

• Υποψήφιοι μεταπτυχιακών σπουδών δεύτερου κύκλου

- Βαθμός πτυχίου (5-10 μόρια).
- Μεταπτυχιακός τίτλος (εφόσον υπάρχει) (2 μόρια).
- Πρόταση διδακτορικής διατριβής: αρτιότητα (1-10 μόρια), πρωτοτυπία (1-5 μόρια), ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα (1-5 μόρια).

Το Ι.Κ.Υ. χορηγεί επίσης υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές από 6 κληροδοτήματα.

1.7.2. Χώρες με τις οποίες έχουν κυρωθεί μορφωτικές συμφωνίες

Κάθε χρόνο το Υπουργείο Εξωτερικών προκηρύσσει πρόγραμμα που χορηγεί υποτροφίες σε Έλληνες υπηκόους από ξένες κυβερνήσεις στο πλαίσιο των μορφωτικών ανταλλαγών με την Ελλάδα. Ο αριθμός των υποτροφιών ποικίλλει. Κάθε χρόνο περίπου 100 φοιτητές κάνουν τις μεταπτυχιακές τους σπουδές μέσω του προγράμματος μορφωτικών ανταλλαγών. Οι υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές χορηγούνται μόνο για επίπεδο Master-ειδίκευσης, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά στην προκήρυξη για συγκεκριμένη χώρα. Οι υποτροφίες συνήθως περιλαμβάνουν τα έξοδα διαμονής, διατροφής και σπουδών, αλλά οι οικονομικές παροχές αναπροσαρμόζονται είτε με την ανανέωση του προγράμματος ή κάθε ακαδημαϊκό έτος βάσει του μορφωτικού προγράμματος που έχει

υπογραφεί. Δεν υπάρχουν περιορισμοί αναφορικά με τις ειδικότητες των σπουδών. Οι προϋποθέσεις ποικίλλουν αλλά τα βασικά δικαιολογητικά για να υποβάλει κάποιος αίτηση είναι:

- το αντίγραφο του πτυχίου/διπλώματος,
- η αναλυτική βαθμολογία,
- το βιογραφικό σημείωμα,
- δύο συστατικές επιστολές,
- πιστοποιητικό γνώσης της ξένης γλώσσας στην οποία θα γίνει η παρακολούθηση των μαθημάτων,
- πρόγραμμα σπουδών που επιθυμεί να ακολουθήσει ο υποψήφιος.

Οι χώρες με τις οποίες έχουν ήδη κυρωθεί μορφωτικές συμφωνίες είναι οι ακόλουθες: Αζερμπαϊτζάν, Αίγυπτος, Αλβανία, Αργεντινή, Αρμενία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γεωργία, Δανία, Ιορδανία, Ινδία, Ιράκ, Ιράν, Ιρλανδία, Ισπανία, Ισραήλ, Ιταλία, Κίνα, Κολομβία, Κροατία, Λετονία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Μαρόκο, Μεξικό, Νορβηγία, Ν. Κορέα, Ουγγαρία, Ουκρανία, Πακιστάν, Περού, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σερβία και Μαυροβούνιο, Σλοβακία, Σλοβενία, Συρία, Τουρκία, Τσεχία, Τυνησία.

1.7.3. Υποτροφίες που χορηγούν / διαχειρίζονται τα υπουργεία

- Το Υπουργείο Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας χορηγεί ανά έτος μέσω του ΟΑΕΔ οικονομική ενίσχυση σε Έλληνες σπουδαστές και πτυχιούχους για μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό και σε αντικείμενα αρμοδιότητάς του που ορίζονται κάθε φορά στην προκήρυξη. Βασικές προϋποθέσεις είναι ο βαθμός πτυχίου (μεγαλύτερος του 7), η καλή γνώση της γλώσσας σπουδών και το επίπεδο οικογενειακού εισοδήματος.
- Το Υπουργείο Εξωτερικών στα πλαίσια του προγράμματος της Επιστημονικής Επιτροπής του NATO διαχειρίζεται υποτροφίες για μεταπτυχιακές, μεταδιδακτορικές σπουδές και έρευνα Ελλήνων σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα στις χώρες-μέλη εκτός Ελλάδας.
- Το Υπουργείο Ανάπτυξης μέσω της ΓΓΕΤ διαχειρίζεται υποτροφίες στην Έρευνα και Τεχνολογία για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής ή έρευνας σε μεταδιδακτορικό

επίπεδο στα πλαίσια του προγράμματος «Κινητικότητα Ερευνητών». Επίσης προκηρύσσει υποτροφίες εσωτερικού για διδακτορικές σπουδές και έρευνα στα πλαίσια των προγραμμάτων «ΠΕΝΕΔ» και «Κοινωνία της Πληροφορίας».

1.7.4. Υποτροφίες για νέους ευρωπαίους ερευνητές

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει δύο βασικά προγράμματα υποτροφιών για νέους ευρωπαίους ερευνητές¹¹:

1. Το κοινοτικό πρόγραμμα «Marie Curie Fellowships» για ερευνητές που βρίσκονται σε στάδιο εκπόνησης διδακτορικού ή μεταδιδακτορικής έρευνας. Θεωρείται από τα πιο σημαντικά προγράμματα υποτροφιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που επιτρέπει σε ερευνητές κάτω των 35 ετών να γίνουν μέλη μίας ερευνητικής ομάδας άλλης χώρας:
 - για την εκπόνηση μέρους των διδακτορικών σπουδών (για διάστημα μέχρι ενός έτους)
 - για εκπαίδευση ερευνητικού επιπέδου σε βιομηχανία (Marie Curie Training Sites scheme) για μεταφορά τεχνολογίας σε μεταδιδακτορικό επίπεδο.
2. Το πρόγραμμα "Research Training Networks" στηρίζει 500 εκπαιδευτικά δίκτυα έρευνας (RTNs) που καλύπτουν όλα τα ερευνητικά αντικείμενα. Ένα τυπικό δίκτυο αποτελείται συνήθως από 5 ή περισσότερες ερευνητικές ομάδες από τουλάχιστον τρεις χώρες. Τα RTNs προωθούν την εκπαίδευση μέσω της έρευνας σε προδιδακτορικό και μεταδιδακτορικό επίπεδο.

Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες προθεσμίες υποβολής αιτήσεων για τα παραπάνω προγράμματα. Υπάρχουν γενικές πληροφορίες για:

- υποτροφίες έρευνας (fellowships/grants) που παρέχονται ανά χώρα, ανάλογα με το επίπεδο του ερευνητή (μεταπτυχιακός, κάτοχος διδακτορικού και ανωτέρου επιπέδου) και ανά αντικείμενο έρευνας,
- θέσεις εργασίας ερευνητών ανά χώρα και αντικείμενο έρευνας με ειδική αναζήτηση για το πρόγραμμα Marie Curie,
- πρακτικές πληροφορίες και τυπικές διαδικασίες που αφορούν τους ερευνητές ανά χώρα.

¹¹ http://cordis.europa.eu/home_en.html, (18/6/12, 19:39)

1.7.5. Υποτροφίες πανεπιστημίων

Υπάρχουν διάφορες μορφές οικονομικής ενίσχυσης που μπορεί να δίνονται από ένα πανεπιστήμιο:

- Μέσω ερευνητικών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από συνεργασίες του πανεπιστημίου με άλλους φορείς σε συγκεκριμένο αντικείμενο έρευνας. Συνήθως τέτοιου είδους χρηματοδότηση δίνεται σε σπουδές τεχνολογίας και θετικών επιστημών. Τα παραδοτέα αφορούν ερευνητικές δραστηριότητες του φοιτητή και συνήθως έχουν άμεση σχέση με το αντικείμενο σπουδών του. Αν ο φοιτητής αποφασίσει να εργαστεί ως βοηθός ερευνητή (research assistant) συνδυάζει σπουδές και εργασία στο πανεπιστήμιο.
- Μέσω εργασίας σε θέση βοηθού καθηγητή (teaching assistant). Σε αυτές τις θέσεις συνήθως οι φοιτητές έχουν καθήκοντα σε τάξεις προπτυχιακών μαθημάτων, όπως π.χ. να διορθώνουν γραπτά ή/και να διδάσκουν κάποιες ώρες. Τα κριτήρια επιλογής είναι συνήθως ακαδημαϊκά και η διαθεσιμότητα των θέσεων εξαρτάται από τους πόρους χρηματοδότησης του τμήματος. Τα κριτήρια επιλογής για αυτές τις θέσεις, βασίζονται κυρίως στην ακαδημαϊκή απόδοση των φοιτητών.
- Μέσω υποτροφιών από ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς (fellowships), σε φοιτητές συγκεκριμένου τμήματος πανεπιστημίου. Οι υποτροφίες αυτές δεν συνοδεύονται από καμία υποχρέωση και δίδονται συνήθως σε μικρό αριθμό φοιτητών που κατέχουν τις πρώτες θέσεις στη λίστα επιλογής του τμήματος.

Και στις τρεις παραπάνω περιπτώσεις χρηματοδότησης εκτός από το καθαρό ποσό της υποτροφίας που παίρνει ο φοιτητής καλύπτονται και τα δίδακτρα.

Ο κάθε υποψήφιος πρέπει να προμηθευτεί τα σχετικά έντυπα για πιθανή οικονομική ενίσχυση από το συγκεκριμένο πανεπιστήμιο ή τμήμα στο οποίο έχει σκοπό να υποβάλλει αίτηση για μεταπτυχιακές σπουδές. Σε κάθε περίπτωση η οικονομική ενίσχυση για κάποιον υποψήφιο εξετάζεται διαφορετικά από την αίτησή του για φοίτηση στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

1.7.6. ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος

Το Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών¹² «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ» λειτουργεί υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Έρευνας & Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης. Οι επιστημονικές δραστηριότητες του Κέντρου πραγματοποιούνται σε οκτώ, διοικητικά αυτόνομα, Ινστιτούτα. Οι δραστηριότητες αυτών των Ινστιτούτων αφορούν τομείς όπως: νανοτεχνολογία, μικροσυστήματα, ολοκληρωμένα συστήματα τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής, σύγχρονες τεχνολογίες για την πολιτισμική κληρονομιά, έλεγχος περιβαλλοντικών ρύπων, πυρηνική τεχνολογία & ακτινοπροστασία, τεχνολογίες επιταχυντικών συστημάτων και ανιχνευτικών διατάξεων, παρασκευή και χαρακτηρισμός καινοτόμων υλικών, βιοδραστικά μόρια, φυσικά προϊόντα και βιοτεχνολογία, τεχνολογίες φαρμάκων και διαγνωστικών, τηλεϊατρική, κ.α.

Το ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος» χορηγεί υποτροφίες σε απόφοιτους Πανεπιστημίων κατόπιν εξετάσεων. Η χρονική διάρκεια των υποτροφιών φτάνει έως και 4 χρόνια με δυνατότητα παράτασης για επιπλέον 6 μήνες. Οι υποτροφίες αφορούν την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, όπου τουλάχιστον ένα μέλος της τριμελή επιτροπή ανήκει στο ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος».

Επίσης χορηγεί υποτροφίες σε ερευνητές Α΄ βαθμίδας του Ν.1514/85, που είναι κάτοχοι διδακτορικού με ερευνητική ή αναπτυξιακή εμπειρία σε τομείς που καθορίζονται κάθε φορά από την προκήρυξη.

¹²http://www.iit.demokritos.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=123&Itemid=119&lang=el, (18/6/12, 23:45)

1.8. ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

1.8.1. Κληροδοτήματα άμεσης διαχείρισης από το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Εθν. Παιδείας & Θρησκευμάτων

Το Υπουργείο Οικονομικών έχει πάνω από 100 κληροδοτήματα¹³ άμεσης διαχείρισης. Τα περισσότερα από αυτά είναι για προπτυχιακό επίπεδο σπουδών, αλλά αρκετά από αυτά αναφέρονται σε μεταπτυχιακές σπουδές. Κάθε χρόνο καθορίζονται τα ανώτατα όρια των μηνιαίων υποτροφιών από έσοδα κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών. Ο κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να απευθυνθεί στην Γενική Διεύθυνση Εθνικών Κληροδοτημάτων του υπουργείου για σχετικές πληροφορίες. Το Υπουργείο Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων έχει αντίστοιχο Γραφείο Κληροδοτημάτων. Μόνο τα κληροδοτήματα που έχουν ικανά έσοδα δίνουν υποτροφία κάθε χρόνο. Οι υποτροφίες που δίνονται από κληροδοτήματα άμεσης διαχείρισης από το ΥΠΕΠΘ χορηγούνται συνήθως μετά από διαγωνισμό. Ο χρόνος του διαγωνισμού δεν είναι σταθερός. Οι σχετικές προκηρύξεις δημοσιεύονται σε εφημερίδες των Αθηνών και μία εφημερίδα του τόπου όπου αναφέρεται το κληροδοτήμα.

1.8.2. Κληροδοτήματα ανά Νομό

Πληροφορίες για κληροδοτήματα έμμεσης διαχείρισης που ανήκουν σε κάθε νομό και απονέμονται συνήθως σε φοιτητές που κατάγονται από πόλεις ή χωριά του νομού, έχουν υπό την εποπτεία τους οι κατά τόπους αρμόδιες Διευθύνσεις Εκπαίδευσης στις Νομαρχίες. Τα κληροδοτήματα αυτά καλύπτουν κατά κύριο λόγο προπτυχιακές σπουδές αλλά υπάρχουν και αρκετές υποτροφίες που δίδονται για σπουδές σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Η βασική προϋπόθεση είναι η καταγωγή του υποψηφίου και δίδονται για σπουδές σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα. Εκτός από τον τόπο καταγωγής, η επίδοση σε προπτυχιακές σπουδές και η ηλικία αποτελούν κοινές προϋποθέσεις των περισσότερων κληροδοτημάτων, ενώ η οικονομική αδυναμία λαμβάνεται υπόψη σε κάποια από αυτά.

¹³ <http://www.minfin.gr/portal/el/resource/contentObject/id/a77d4387-5bdc-4f3e-84ed-b72981cfd39a>, (19/6/12, 07:22)

1.8.3. Κληροδοτήματα που διαχειρίζεται η Ακαδημία Αθηνών

Η Ακαδημία Αθηνών¹⁴ χορηγεί υποτροφίες για προπτυχιακές, μεταπτυχιακές ή άλλες ειδικές σπουδές, από τα έσοδα κληροδοτημάτων, τα οποία διαχειρίζεται. Οι υποτροφίες χορηγούνται κατόπιν προκηρύξεως, στην οποία αναφέρονται μεταξύ άλλων οι κλάδοι σπουδών, το ποσό και η διάρκεια της υποτροφίας, ο αριθμός των υποτροφιών, η διαδικασία επιλογής και οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις που προβλέπει η συστατική πράξη του κληροδοτήματος και η σχετική με τα κληροδοτήματα νομοθεσία. Η επιλογή των υποτρόφων γίνεται κατά κανόνα με γραπτό διαγωνισμό αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις επιλογής άνευ διαγωνισμού, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων. Μεταξύ των γενικών προϋποθέσεων συμμετοχής στις διαδικασίες επιλογής είναι η κατοχή εκ μέρους των υποψηφίων πτυχίου τμήματος ελληνικού Πανεπιστημίου (προκειμένου για υποτροφία που χορηγείται για μεταπτυχιακές σπουδές), με βαθμό τουλάχιστον «λίαν καλώς». Οι υποψήφιοι πρέπει επίσης να έχουν Ελληνική Ιθαγένεια ή Ελληνική Καταγωγή και να μην έχουν συμπληρώσει το 36ο έτος της ηλικίας τους (με εξαίρεση συγκεκριμένα κληροδοτήματα που θέτουν διαφορετικά όρια ηλικίας). Οι κλάδοι σπουδών, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, καθορίζονται από τη θέληση των δωρητών, οι οποίοι διαθέτουν στην Ακαδημία τις περιουσίες τους με σκοπό τη χορήγηση υποτροφιών.

¹⁴ <http://www.academyofathens.gr/ecportal.asp?id=82&nt=19>, (19/6/12, 08:14)

2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΝΩΤΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Πανεπιστήμιο¹⁵ είναι ένα ίδρυμα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας, το οποίο χορηγεί ακαδημαϊκούς τίτλους σε μια ποικιλία θεμάτων και παρέχει τόσο την προπτυχιακή εκπαίδευση όσο και μεταπτυχιακή εκπαίδευση. Η λέξη «universitas - πανεπιστήμιο» προέρχεται από το λατινικό universitas magistrorum et scholarium, που σημαίνει περίπου «κοινότητα των διδασκόντων και των λογίων»¹⁶.

Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)¹⁷ καλούνται τα ελληνικά Πανεπιστήμια, αυτοτελή Πολυτεχνεία¹⁸, και από το 2001 τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.)¹⁹ και η Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.)²⁰ (με τον Νόμο 2916/2001, που συμπληρώθηκε και ανανεώθηκε με τον Νόμο 3549/2007).

¹⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/University>, (19/6/12, 09:48)

¹⁶ Σύμφωνα με τον παραπάνω ορισμό, αρχαιότερα πανεπιστήμια στον κόσμο θεωρούνται τα Ευρωπαϊκά, καθώς η απόκτηση πτυχίου δε συνηθιζόταν σε αρχαιότερα ιδρύματα εκπαίδευσης στην Ασία και την Αφρική. Όμως, ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης αρχαιότερα από εκείνα της γηραιάς ηπείρου υπήρξαν σε χώρες όπως η Κίνα, η Αίγυπτος και η Ινδία. Ορισμένα από αυτά μάλιστα βρίσκονται ακόμη σε λειτουργία.

¹⁷ http://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&frm=1&source=web&cd=3&ved=0CFQQFjAC&url=http%3A%2F%2Fstudclub.di.uoa.gr%2Ffiles%2Fnomos_plaisio.pdf&ei=KUEaUP2NL6qN0wXIqYD4BA&usg=AFQjCNG31KuE0oVnmNeGHY6BE_v_9soCA&sig2=Xp0mIDDPHxaA9eYNb8LgOQ, (19/6/12, 11:26)

¹⁸ Ο όρος Πολυτεχνείο, προσδιορίζει ένα πανεπιστημιακό εκπαιδευτικό ίδρυμα όπου το γνωστικό αντικείμενο κάθε τμήματός του σχετίζεται με την επιστήμη μηχανικού. Ο όρος πολυτεχνική σχολή προσδιορίζει το σύνολο των τμημάτων ενός πανεπιστημίου με γνωστικό αντικείμενο που εμπίπτει στην επιστήμη μηχανικού. Υπάρχουν ωστόσο πανεπιστήμια που διαθέτουν τέτοια τμήματα, χωρίς να τα εντάσσουν σε μία πολυτεχνική σχολή.

¹⁹ Τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ), από το έτος 2001 (Ν.2916/2001), αποτελούν τον τεχνολογικό τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα (τα Πανεπιστήμια και τα αυτοτελή Πολυτεχνεία, αποτελούν τον πανεπιστημιακό τομέα). Πριν από το 2001 μόνο τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα ονομάζονταν ΑΕΙ, αλλά πλέον αυτό δεν ισχύει. Όταν χρειάζεται να γίνει διάκριση, χρησιμοποιείται και ο όρος ΑΤΕΙ (Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα) για τα ΤΕΙ.

Τα ΤΕΙ ιδρύθηκαν το 1983, με το σκεπτικό το πρόγραμμα σπουδών τους να επικεντρώνεται στην παροχή κατάρτισης σε εφαρμογές της τεχνολογίας που απαιτούν επιστημονικό υπόβαθρο. Έτσι οι απόφοιτοί τους αποκαλούνται ορισμένες φορές επιστήμονας τεχνολόγος ή πτυχιούχος τεχνολόγος μηχανικός, κατ' αντιδιαστολή με τους όρους επιστήμονας ή διπλωματούχος μηχανικός για την περιγραφή αποφοίτων αντίστοιχων πανεπιστημιακών τμημάτων. Οι σπουδές διαρκούν 8 ή 9 εξάμηνα, ανάλογα με το τμήμα, ενώ η διδακτική εβδομάδα αποτελείται από 35 ώρες, αντί για 30 που ισχύει στις πανεπιστημιακές σχολές. Τα ΤΕΙ έχουν την δυνατότητα να διοργανώνουν μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές, αυτόνομα ή σε συνεργασία με άλλα ΑΕΙ.

²⁰ Η Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, η οποία συνήθως αναφέρεται απλά ως Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε, αποτελεί Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα που έχει έδρα την Αθήνα. Ιδρύθηκε

Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα είναι ιδρύματα τα οποία προσφέρουν τριτοβάθμια εκπαίδευση που προσδιορίζεται ως το ανώτατο στάδιο εκπαίδευσης, τουλάχιστον τεσσάρων ετών για τα ελληνικά δημόσια ιδρύματα, που μπορεί να παρακολουθήσει ένας πτυχιούχος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στην Ελλάδα από το 2001 η ανώτατη εκπαίδευση χωρίζεται σε δύο παράλληλους και ισότιμους κλάδους-τομείς, τον πανεπιστημιακό (Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία) και τον τεχνολογικό (Τ.Ε.Ι., Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.). Ως τότε ο όρος Α.Ε.Ι. αναφερόταν μόνο στην πρώτη ομάδα ιδρυμάτων. Η εισαγωγή στα Α.Ε.Ι. μπορεί να γίνει με πανελλήνιες εξετάσεις (ή με κλήρωση, στην ειδική περίπτωση του Ανοικτού Πανεπιστημίου²¹).

2.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

2.1.1. Ορισμός

Η αρχική λατινική λέξη «universitas»²² αναφέρεται γενικά σε «μια σειρά από πρόσωπα που συνδέονται σε ένα σώμα, μια κοινωνία, η εταιρεία, της κοινότητας, των συντεχνιών, των εταιριών, κλπ.» Κατά τη στιγμή της εμφάνισης της αστικής ζωής της πόλης οι μεσαιωνικές συντεχνίες, εξειδικεύονταν σε ενώσεις μαθητών και εκπαιδευτικών με συλλογικά συνήθως νομικά δικαιώματα, που διασφαλιζόνταν από χάρτες - καταστατικά που εκδίδονταν από πρίγκιπες, ιεράρχες κλπ, εκείνης της εποχής. Όπως και άλλες συντεχνίες, ήταν αυτό-ρυθμιζόμενες και καθορίζονταν τα προσόντα των μελών τους. Η αρχική λατινική λέξη που αναφέρεται στην απόκτηση πτυχίου, τα όργανα της εκμάθησης στην Δυτική Ευρώπη, και η μορφή της νομικής οργάνωσης ήταν διαδεδομένη με την ονομασία πανεπιστήμιο ή «universitas», και εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο. Για τα μη συνδεδεμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αρχαιότητας, που δεν στάθηκαν εμπόδιο στην

τον Ιούνιο του 2002 (Ν.3027/2002), ως καθολικός διάδοχος της ΣΕΛΕΤΕ (Σχολή Εκπαιδευτικών Λειτουργών Επαγγελματικής & Τεχνικής Εκπαίδευσης). Η ΣΕΛΕΤΕ είχε ιδρυθεί με νομοθετικό διάταγμα το 1959 (Ν.Δ. 3971/1959), στο πλαίσιο της γενικότερης προσπάθειας οργάνωσης και ανάπτυξης ενός συστήματος Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην μεταπολεμική Ελλάδα του '50. Η ΑΣΠΑΙΤΕ υπάγεται στον Τεχνολογικό Τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

²¹ Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π.) είναι το 19^ο ελληνικό Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι) και λειτουργεί ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), αυτοτελές και αυτοδιοικούμενο. Η λειτουργία του καθορίζεται από το Ν.2552/97 και τις συναφείς τροποποιήσεις (άρθρο 14 του Ν. 2817/2000, άρθρο 3 του Ν. 3027/2002 και άρθρο 13 του Ν. 3260/2004). Το ΕΑΠ εδρεύει στη Πάτρα. Σημαντικές ιδιαιτερότητες του νεοπαγούς πανεπιστημίου είναι η συμμετοχή των φοιτητών στις δαπάνες σπουδών τους.

²² <http://en.wikipedia.org/wiki/University>, (19/6/12, 12:33)

παράδοση του πανεπιστημίου και στα οποία παρόλο που ο όρος ήταν υπό διαμόρφωση, εφαρμόστηκε αναδρομικά.

2.1.2. Η ακαδημαϊκή ελευθερία

Μια σημαντική ιδέα για τον ορισμό του πανεπιστημίου είναι η έννοια της ακαδημαϊκής ελευθερίας. Η πρώτη έγγραφη απόδειξη σχετικά με αυτή την ιδέα προέρχεται από νωρίς στη ζωή του πρώτου πανεπιστημίου. Το Πανεπιστήμιο της Μπολόνια υιοθέτησε ένα ακαδημαϊκό χάρτη, τον *Constitutio Habita*²³, το 1158 ή 1155, ο οποίος εγγυάται το δικαίωμα της ελεύθερης και ανεμπόδιστης διέλευσης ιδεών, προς το συμφέρον της εκπαίδευσης. Σήμερα αυτό ονομάζεται ως «ακαδημαϊκή ελευθερία».

2.2. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα, την χώρα του πνεύματος και της γνώσης, λειτουργούν αρκετά πανεπιστήμια, τα οποία δεν έχουν να ζηλέψουν τίποτα από τα ξένα - προηγμένων χωρών - σε ότι αφορά την έρευνα και την γνώση. Βέβαια μεγάλοι ευεργέτες είναι οι χορηγοί διαφόρων κληροδοτημάτων στα ελληνικά πανεπιστήμια. Τα ελληνικά πανεπιστήμια έχουν ως εξής:

2.2.1. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών²⁴, το οποίο συνήθως αναφέρεται απλά ως Πανεπιστήμιο Αθηνών, αποτελεί Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα που δραστηριοποιείται στη Ελληνική πρωτεύουσα. Λειτουργεί αδιαλείπτως από την ίδρυσή του στις 3 Μαΐου 1837. Σήμερα είναι το δεύτερο μεγαλύτερο Πανεπιστήμιο της Ελλάδας σε αριθμό φοιτητών (μετά το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), με περισσότερους από 50.000 προπτυχιακούς φοιτητές. Το 2009 κατατάχθηκε στην 177^η θέση των 200 καλύτερων πανεπιστημίων στο κόσμο (2008: 200^η), σύμφωνα με τον δείκτη του περιοδι-

²³ http://en.wikipedia.org/wiki/Authentica_habita, (20/6/12, 13:23)

²⁴ <http://www.uoa.gr/to-panepistimio/istoria-kai-prooptikes.html>, (20/6/12, 18:53)

κού Times Higher Education, ενώ ο δείκτης Academic Ranking of World Universities το κατατάσσει στις θέσεις 200-300 για το 2008.

Εικόνα 2: Λογότυπο Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

2.2.1.1. Ιστορία του ιδρύματος

Εικόνα 3: Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών σε επιστολικό δελτάριο του 1910.

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών ιδρύθηκε στις 3 Μαΐου 1837 από τον τότε Βασιλιά της Ελλάδας Όθωνα και ονομάστηκε προς τιμή του Οθώνειον Πανεπιστήμιον. Αποτελούσε το πρώτο πανεπιστημιακό ίδρυμα τόσο στο νέο Ελληνικό Κράτος όσο και στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσόγειου. Το νεοσύστατο ίδρυμα συναποτελούσαν οι σχολές Θεολογίας, Νομικής, Ιατρικής και Τεχνών (στο γνωστικό πεδίο της οποίας συγκαταλέγονταν οι Εφαρμοσμένες Επιστήμες και τα Μαθηματικά). Κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του, το ίδρυμα στελέχωναν 33 καθηγητές, ενώ μαθήματα παρακολουθούσαν 52 φοιτητές και 75 μη εγγεγραμμένοι ακροατές. Το πανεπιστήμιο στεγάσθηκε αρχικά στην κατοικία του αρχιτέκτονα Σταμάτη Κλεάνθη στην Πλάκα που σήμερα φιλοξενεί το Μουσείο του ιδρύματος. Το Νοέμβριο του 1841 το ίδρυμα μεταστεγάσθηκε στο Κεντρικό Κτήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών, ένα κτήριο σχεδιασμένο από το Δανό αρχιτέκτονα Κρίστιαν Χάνσεν και διακοσμημένο από το ζωγράφο Karl Rahl, αποτελώντας την περι-

φημη «αρχιτεκτονική τριλογία της Αθήνας», μαζί με τα κτίρια της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος, και εκείνο της Ακαδημίας Αθηνών.

Το Πανεπιστήμιο διατήρησε την ονομασία Οθώνειο μέχρι το 1862, χρονιά κατά την οποία ο Όθων αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την Ελλάδα. Στις 20 Οκτωβρίου 1862 το ίδρυμα μετονομάστηκε σε Εθνικόν Πανεπιστήμιον.

Το σημερινό του όνομα το Πανεπιστήμιο της ελληνικής πρωτεύουσας έλαβε το 1911 χάρη στον Ηπειρώτη ευεργέτη Ιωάννη Δόμπολη (1769-1850), ο οποίος ήταν ένας πλούσιος έμπορος που ζούσε στη Ρωσία. Διαπνεόμενος από την ιδεολογία της Μεγάλης Ιδέας, η οποία τότε είχε απήχηση στους Έλληνες, διέθεσε όλη του την περιουσία στο ελληνικό Δημόσιο για να ιδρυθεί μετά από 50 χρόνια πανεπιστήμιο στην πρωτεύουσα της Ελλάδας, με τον όρο πως το νέο ίδρυμα θα ονομαζόταν Καποδιστριακό πανεπιστήμιο, προς τιμή του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδος, Ιωάννη Καποδίστρια. Αποτελούσε ελπίδα του Δόμπολη ότι κατά την εκτέλεση της διαθήκης πρωτεύουσα της Ελλάδας θα είχε γίνει η Κωνσταντινούπολη. Το 1911, το Πανεπιστήμιο της Αθήνας (που παρά τους διακαείς πόθους του Δόμπολη παρέμενε πρωτεύουσα της χώρας), για να κληρονομήσει την τεράστια περιουσία του Δόμπολη, διχοτομήθηκε σε δύο τύπους ανεξάρτητες νομικά οντότητες, το Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον (στο οποίο ανήκαν οι θεωρητικές σχολές) και το Εθνικόν Πανεπιστήμιον (στο οποίο ανήκαν οι θετικές σχολές). Τα δύο νομικά πρόσωπα συγχωνεύθηκαν ξανά με τον οργανισμό του 1932 και το ίδρυμα μετονομάστηκε σε Αθήνησι Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον, ονομασία που διατηρεί σχεδόν αναλλοίωτη μέχρι και σήμερα.

Το 1904 η Σχολή των Τεχνών διασπάστηκε σε δύο επιμέρους Σχολές: τη Σχολή Τεχνών και αυτή των Επιστημών. Στη Σχολή Επιστημών συμπεριλαμβάνονταν αρχικά οι Σχολές Μαθηματικών, Φαρμακευτικής και Φυσικής, ενώ το 1911 προστέθηκε σε αυτές και η Σχολή Οδοντιατρικής. Το 1919 συστάθηκε το τμήμα Χημείας και τρία χρόνια αργότερα, το 1922, η Σχολή Φαρμακευτικής μετέπεσε σε αυτόνομο τμήμα.

Κατά τη δεκαετία του 1960 έγιναν οι πρώτες ενέργειες με σκοπό την μετεγκατάσταση του πανεπιστημίου και τη συγκέντρωση των δραστηριοτήτων του σε ενιαίο χώρο (Πανεπιστημιούπολη) στην περιοχή Ζωγράφου. Σήμερα στην Πανεπιστημιούπολη

βρίσκεται η Φιλοσοφική και Θεολογική Σχολή, η Σχολή Θετικών Επιστημών και μία από τις Φοιτητικές Εστίες.

2.2.2. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο²⁵ (Ε.Μ.Π.) είναι ένα από τα αρχαιότερα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Ελλάδας.

Εικόνα 4: Λογότυπο Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

2.2.2.1. Ιστορική αναδρομή

Εικόνα 5: Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο σε επιστολικό δελτάριο του 1900.

Το 1836 δημοσιεύτηκε βασιλικό διάταγμα το οποίο αφορούσε την ίδρυση στην Αθήνα σχολείου τεχνιτών, το οποίο άρχισε τη λειτουργία τον επόμενο χρόνο. Είχε τον τίτλο Βασιλικό Σχολείο των Τεχνών, και ουσιαστικά ήταν μία κυριακάτικη τεχνική σχολή που κατάρτιζε τους τεχνίτες (μαστόρους, οικοδόμους, αρχιμαστόρους). Σύντομα έγινε γνωστό ως «Πολυτεχνείο».

Από το σχολείο των τεχνιτών προήλθε το σημερινό Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Το σχολείο αυτό λειτούργησε με την αρχική μορφή του μέχρι το 1843. Μετά το

²⁵ <http://www.ntua.gr/history2.html>, (20/6/12, 19:25)

σύνταγμα του 1844 το σχολείο διαμορφώθηκε σε ίδρυμα, όπου η παράδοση μαθημάτων ήταν πια καθημερινή και χωρίστηκε σε δύο τμήματα:

- των βιομηχανικών τεχνών και
- των καλών τεχνών.

Σταθμό στην εξέλιξη της λειτουργίας του Ε.Μ.Π. αποτελεί το 1863, οπότε έγινε ριζικότερη αναδιοργάνωση του ιδρύματος.

Το 1873 μετεγκαταστάθηκε στα νεοανεργεθέντα τότε κτίρια του συγκροτήματος της οδού Πατησίων, λόγω δε των ευεργετών του οι οποίοι είχαν ως τόπο καταγωγής το χωριό Μέτσοβο της Ηπείρου (Γεώργιος Αβέρωφ, Νικόλαος Στουρνάρης, Μιχαήλ Τσιτσας), ονομάστηκε τιμής ένεκεν Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Το 1887 προήχθη σε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα. Το 1914 το ίδρυμα μετονομάστηκε σε Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και αποτελείται από 4 σχολές:

- πολιτικών μηχανικών,
- μηχανολόγων,
- ηλεκτρολόγων και
- τηλεγραφομηχανικών.

Το 1917 καταργήθηκε η σχολή τηλεγραφομηχανικών και ιδρύθηκαν οι σχολές αρχιτεκτόνων, χημικών μηχανικών και τοπογράφων-αγρονόμων μηχανικών, ενώ ενοποιήθηκαν οι σχολές μηχανολόγων και ηλεκτρολόγων. Αρκετά αργότερα ιδρύθηκε και η σχολή ναυπηγών μηχανικών.

2.2.3. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εικόνα 6: Λογότυπο Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών²⁶ βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή του Βοτανικού, στην Αθήνα. Ιδρύθηκε το 1920 επί κυβερνήσεως Ε. Βενιζέλου ως Ανωτέρα Γεωπονική Σχολή Αθηνών (Α.Γ.Σ.Α.), με πρώτο διατελέσαντα πρύτανη τον γεωπόνο και πολιτικό Σπυρίδωνα Χασιώτη, που υπήρξε εξέχουσα προσωπικότητα της γεωπονικής επιστήμης του τόπου μας. Το Γ.Π.Α αποτελεί το πρώτο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΑΕΙ) της Ελλάδας σε αυτόν τον επιστημονικό τομέα.

2.2.3.1. Ιστορική αναδρομή

Το 1920 ιδρύεται η Ανωτέρα Γεωπονική Σχολή Αθηνών. Η σχολή εγκαταστάθηκε στο κτήμα Χασέκη, στον Βοτανικό, εκεί όπου από το 1888 λειτουργούσε η Τριανταφυλλίδειος Γεωργική Σχολή. Η ίδρυση της Γεωπονικής Σχολής συμπίπτει χρονικά με την Μικρασιατική Καταστροφή, γεγονός που σηματοδοτεί μια κρίσιμη οικονομική περίοδο για την Ελλάδα. Η άφιξη πλέον του ενός εκατομμυρίου προσφύγων δημιουργεί ποικίλα προβλήματα και συμβάλλει στην αγροτική μεταρρύθμιση.

Η συμβολή της Α.Γ.Σ.Α. στην αντιμετώπιση των σύνθετων ζητημάτων του αγροτικού χώρου υπήρξε καθοριστική. Το 1926 ιδρύεται το Ειδικό Ταμείο της Σχολής, που επιλύει σημαντικά ζητήματα εξοπλισμού και κτιριακών εγκαταστάσεων. Το 1929 με τον νόμο 3894 η σχολή μετονομάζεται από Ανωτέρα σε Ανωτάτη, ενώ η φοίτηση αυξάνεται

²⁶ <http://www.aua.gr/index.php?sec=content&item=14>, (20/6/12, 21:12)

από 3,5 σε 4 τέσσερα χρόνια. Το 1934 με τον νόμο 6263 η Σχολή γίνεται ισότιμη με το Εθνικό Πανεπιστήμιο και τάσσεται μετά από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Την περίοδο 1937 – 1943 η Σχολή μεταφέρεται κι ενσωματώνεται στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης. Το 1947 η φοίτηση αυξάνεται σε 5 έτη. Το 1972 καθιερώνεται βασικός ενιαίος κορμός εκπαίδευσης για τα τρία πρώτα έτη σπουδών και δύο έτη ειδίκευσης σε βασικούς τομείς της γεωπονικής επιστήμης.

Από τη δεκαετία του 1980 γίνεται σταδιακή επέκταση της Σχολής με την κατασκευή νέων κτιρίων στον χώρο μεταξύ της Ιεράς Οδού και της Λεωφόρου Αθηνών.

Το 1985/1986 γίνεται κατάτμηση σε δύο τμήματα: Γεωργικής Παραγωγής και Γεωργικής Ανάπτυξης. Το 1989, η Ανωτάτη Γεωπονική Σχολή Αθηνών αναβαθμίζεται σε Γεωργικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ενώ ταυτόχρονα ιδρύονται επτά ανεξάρτητα τμήματα. Το 1995, το Γεωργικό Πανεπιστήμιο Αθηνών μετονομάζεται σε Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

2.2.4. Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εικόνα 7: Το κεντρικό κτίριο του Πανεπιστημίου.

Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών²⁷ (Ο.Π.Α.) είναι ένα δημόσιο πανεπιστημιακό ίδρυμα με οικονομική κατεύθυνση και έδρα την Αθήνα.

²⁷ <http://www.aueb.gr/pages/about/history.php>, (22/6/12, 09:16)

2.2.4.1. Ιστορική αναδρομή

Το 1919 ο Ελευθέριος Βενιζέλος κάλεσε στην Ελλάδα τον Γεώργιο Παγιάρ, καθηγητή του Πανεπιστημίου της Λωζάνης, με εντολή τη σύνταξη οργανισμού για τη ίδρυση και λειτουργία Ανώτατης Εμπορικής Σχολής, κατά το πρότυπο της αντίστοιχης σχολής του Πανεπιστημίου της Λωζάνης. Έτσι το 1920 ιδρύθηκε η Ανωτάτη Σχολή Εμπορικών Σπουδών, υπαγόμενη στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Στη συνέχεια (1926) μετονομάστηκε σε Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών (Α.Σ.Ο.Ε.Ε.). Το 1935 η Σχολή εγκαταστάθηκε στο κτίριο της οδού Πατησίων 76, το οποίο κατασκευάστηκε με χρήματα της δωρεάς του Γρηγορίου Μαρασλή. Το 1939 η Σχολή υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας, αναγνωρίζεται ως ισότιμη με το Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και τοποθετείται ιεραρχικά αμέσως μετά το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Το 1955 η φοίτηση στη Σχολή αυξάνεται από τα 3 στα 4 έτη και στο τέταρτο έτος οι σπουδές χωρίζονται σε δύο κατευθύνσεις (τμήματα): Οικονομικών Επιστημών και Εμπορικών Επιστημών. Το 1961 ιδρύθηκε το Ινστιτούτο Επιμορφώσεως εις την Διοικητική των Επιχειρήσεων, με στόχο την εξειδίκευση ανώτατων στελεχών στη διοίκηση των επιχειρήσεων. Το Ινστιτούτο λειτούργησε μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 1974-75 (η υποβολή μελετών γινόταν δεκτή μέχρι το Σεπτέμβριο του 1984).

Το 1970 το Εμπορικό Τμήμα μετονομάστηκε σε Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, ενώ ο διαχωρισμός των φοιτητών στα δύο τμήματα άρχισε να γίνεται από το δεύτερο έτος σπουδών. Το 1979 ξεκίνησε το πρώτο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στις Οικονομικές Επιστήμες. Το 1984 η Α.Σ.Ο.Ε.Ε. διαχωρίστηκε σε 3 αυτοδύναμα τμήματα:

- Οικονομικών Επιστημών,
- Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και
- Στατιστικής και Πληροφορικής.

Το 1989 το ίδρυμα πήρε τη σημερινή του ονομασία (Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών) και οργανώθηκε στα ακόλουθα τμήματα:

- Οικονομικής Επιστήμης,
- Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων,

- Εφαρμοσμένης Πληροφορικής (μετονομάστηκε σε Τμήμα Πληροφορικής το 1995),
- Στατιστικής,
- Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών (νέο τμήμα),
- Διοικητικής των Επιχειρήσεων και Μάρκετινγκ (νέο τμήμα· μετονομάστηκε σε Τμήμα Επιχειρησιακής Έρευνας και Μάρκετινγκ το 1992).

Το 1999 δημιουργήθηκαν δύο νέα τμήματα:

- Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας και
- Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής.

Παράλληλα το Τμήμα Επιχειρησιακής Έρευνας και Μάρκετινγκ μετονομάστηκε σε Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας. Το 2003 είναι μία άλλη σημαντική χρονιά στην ιστορία του ιδρύματος, καθώς για πρώτη φορά λειτουργούν τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Την πρώτη αυτή χρονιά υπήρξαν τέσσερα προγράμματα που αφορούσαν τις Ευρωπαϊκές Σπουδές, τη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, την Επιστήμη των Υπολογιστών και τη Διοίκηση των Υπηρεσιών.

2.2.5. Πάντειο Πανεπιστήμιο

Εικόνα 8: Το κτήριο της πρωτανείας του Παντείου Πανεπιστημίου.

Το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών²⁸ και Πολιτικών Επιστημών²⁹, το οποίο συνήθως αναφέρεται απλά ως Πάντειο Πανεπιστήμιο, είναι πανεπιστήμιο με έδρα την Αθήνα. Ιδρύθηκε το 1927 ως Σχολή Πολιτικών Επιστημών³⁰ και ξεκίνησε να λειτουργεί επίσημα στις 18 Νοεμβρίου 1930. Το 1931 μετονομάστηκε σε Πάντειο Σχολή Πολιτικών Επιστημών, προς τιμήν του Αλέξανδρου Πάντου που άφησε κληροδότημα για την ίδρυση της σχολής, το 1937 ανακηρύχθηκε σε ανώτατη σχολή και το 1989 έλαβε τη σημερινή του ονομασία. Είναι το πέμπτο αρχαιότερο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα και η πρώτη σχολή πολιτικών επιστημών της Ελλάδας. Σήμερα το Πάντειο Πανεπιστήμιο διαθέτει δέκα ακαδημαϊκά τμήματα, τα οποία καλύπτουν το φάσμα των κοινωνικών και πολιτικών επιστημών.

2.2.5.1. Ιστορική αναδρομή

Το Πάντειο Πανεπιστήμιο έχει μια ιστορία δημιουργικής, ανοδικής πορείας που συνδέθηκε όχι μόνο με την πορεία της Ανωτάτης Παιδείας και την ανάπτυξη των Κοινωνικών Επιστημών στην Ελλάδα, αλλά και με τον ευρύτερα κοινωνικό μετασχηματισμό στη χώρα μας.

Δύο άνθρωποι συνέδεσαν το όνομα τους με τη σύλληψη της ιδέας, την ίδρυση και τα πρώτα βήματα της Σχολής.

Ο ένας ήταν ο Κύπριος Γεώργιος Σ. Φραγκούδης (1869-1939), που καταγόταν από ιστορική οικογένεια της Λεμεσού. Σπούδασε Νομικά στην Αθήνα και Πολιτικές Επιστήμες στο Παρίσι. Κοσμογυρισμένος, μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα δημοσιογραφούσε και πολιτευόταν. Το Δεκέμβριο του 1923 εξελέγη πληρεξούσιος Αθηνών και Πειραιώς. Μέσα στην Εθνοσυνέλευση ήταν αρχηγός ομάδας μεταρρυθμιστών. Εξέδιδε άλλωστε - μαζί με τον Κουτούπη - την εφημερίδα η «Μεταρρυθμιστής». Υπήρξε φίλος και συνεργάτης του Ελ. Βενιζέλου και του Γ. Παπανδρέου.

²⁸ Κοινωνικές επιστήμες ονομάζονται οι επιστήμες που μελετούν πτυχές της κοινωνικής ζωής των ανθρώπινων ομάδων.

²⁹ <http://www.panteion.gr/index.php/home-mainmenu-1/istoria-mainmenu-idrymatos>, (22/6/12, 10:36)

³⁰ Πολιτική επιστήμη είναι η κοινωνική επιστήμη που μελετά τις σχέσεις εξουσίας μέσα σε μια κοινωνία. Μελετά τους θεσμούς, το λόγο και έργα τους που έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα, τα πολιτικά συστήματα και τις πολιτικές ιδέες. Η σύγχρονη πολιτική επιστήμη αποτελεί εξέλιξη της *Επιστήμης του Κράτους* και της *Θετικής Κοινωνιολογίας*, και αρχικά μελετούσαν τις σχέσεις εξουσίας που προκύπτουν μόνο από το κράτος.

Ο δεύτερος ήταν ο Αλέξανδρος Ι. Πάντος (1888-1930) από ευκατάστατη οικογένεια του Βόλου. Σπούδασε και αυτός Νομικά στην Αθήνα και ύστερα Πολιτικές Επιστήμες στο Παρίσι. Συνέπεσε και οι δυο άνδρες να παρακολουθήσουν - σε διαφορετική όμως ο καθένας εποχή λόγω διαφοράς ηλικίας- μαθήματα στην «Ελευθέρα Σχολή Πολιτικών Επιστημών των Παρισίων». Η Σχολή αυτή, σαν ελεύθερο βήμα επιστημονικής γνώσης και έκφρασης, ασκούσε μεγάλη επιρροή στους διανοούμενους. Ωστόσο, οι δρόμοι των δύο ανδρών δεν διασταυρώθηκαν ποτέ! Είχαν όμως ένα κοινό όραμα. Το όραμα αυτό ήταν η ίδρυση στην Ελλάδα μιας Σχολής Πολιτικών Επιστημών, όπως αυτή του Παρισιού.

Ο πρώτος, ο Φραγκούδης, κάποια στιγμή έκανε το όραμα αυτό έργο ζωής. Ο δεύτερος, ο Πάντος, πεθαίνοντας έδινε την οικονομική δυνατότητα να ολοκληρωθεί το όραμα, αφού άφηνε ολόκληρη σχεδόν την περιουσία του για την ίδρυση στην Ελλάδα «Σχολής Πολιτικών Επιστημών» κατά το σύστημα της «Ελευθέρας Σχολής Πολιτικών Επιστημών των Παρισίων».

Προωθώντας τις μεταρρυθμιστικές του ιδέες, ο Φραγκούδης ίδρυσε το 1924 την Εταιρία «Εκπαιδευτική Αναγέννηση» εντοπίζοντας έτσι στην Εκπαίδευση και μάλιστα στην «Ανωτάτη» το χώρο των αναγκαίων μεταρρυθμιστικών αλλαγών. Όπως επανειλημμένα διακήρυττε: «Εάν είναι αληθές ότι δια της εκπαίδευσεως και μόνον είναι δυνατόν να αναδημιουργηθεί η Ελληνική πατρίς, η ίδρυσης της Σχολής (εννοεί αυτήν που αργότερα έγινε Πάντειος) θα δώσει το σύνθημα της εθνικής αναπλάσεως δια της δημιουργίας εστίας μελετών των εθνικών ζητημάτων και βήματος ανωτέρας μεταρρυθμιστικής διδασκαλίας». Για την πραγματοποίηση αυτού του στόχου, ο Γ. Φραγκούδης μέσα από την «Εκπαιδευτική Αναγέννηση» ίδρυσε τη Σχολή Πολιτικών Επιστημών. Φιλοδόξησε να αποτελέσει αυτή για την Ελλάδα ό,τι ήταν η «Ελευθέρα Σχολή Πολιτικών Επιστημών» που υπήρξε εστία ανάπλασης της Γαλλικής Διοίκησης και παγκόσμιας σημασίας Ίδρυμα. Δικαιολογώντας λίγο αργότερα την ίδρυση της, έγραφε: «Με τοιαύτας σκέψεις ιδρύθη η Σχολή των Πολιτικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών, εις την οποίαν θα εδίδασκον άνδρες μεταξύ των αρίστων Ελλήνων και η οποία θα αποβεί ανωτέρα Ακαδημία ηθικής μορφώσεως και αναδημιουργίας».

Στις 2 Ιανουαρίου 1927, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Ναύαρχος Παύλος Κουντουριώτης έθετε τον θεμέλιο λίθο του κεντρικού κτιρίου, που βρίσκεται σήμερα στη λεωφόρο Συγγρού. Δύο πρόεδροι της Ελληνικής Δημοκρατίας υπήρξαν διαπρεπείς καθηγητές της Σχολής: ο Μ. Στασινόπουλος που διετέλεσε και πρώτος Πρύτανης της Σχολής (1952-1958) και ο Κ. Τσάτσος. Και άλλοι βέβαια καθηγητές της αναδείχθηκαν σε ακαδημαϊκούς, ενώ μια πλειάδα απ' αυτούς κράτησαν κατά καιρούς ή κρατούν ακόμα σημαντικές ηγετικές θέσεις στην πολιτική και γενικά διακρίνονται για τον σημαντικό ρόλο τους στη δημόσια ζωή της χώρας.

Η ανέγερση του πρώτου κτιρίου της δεν στάθηκε εύκολη. Ο Γ. Φραγκούδης για να εξεύρει τα αναγκαία χρήματα έκανε επανειλημμένες εκκλήσεις στο εσωτερικό και εξωτερικό και αναγκάστηκε να ταξιδέψει και ο ίδιος για να πείσει τους ομογενείς της Αμερικής κυρίως, να ενισχύσουν το έργο τους.

Τα μαθήματα αρχίζουν επίσημα στις 18 Νοεμβρίου 1930 με την παρουσία του πρωθυπουργού Ελ. Βενιζέλου. Ο ίδιος φιλοδόξησε να είναι ο πρώτος καθηγητής της Σχολής και υπήρξε ο πρώτος δωρητής της.

Παράλληλα, ο θάνατος και προπαντός η τελευταία βούληση του Αλ. Πάντου, που πέθανε τον Ιούνιο του 1930, ήρθε να βοηθήσει αποφασιστικά. Επιθυμία του ήταν με το κληροδόστημα που άφηνε να ιδρυθεί Σχολή Πολιτικών Επιστημών. Χάρη στην πειστικότητα και τον ενθουσιασμό του εμπνευστή της ιδέας Γ. Φραγκούδη, αλλά και τη διορατικότητα και την ετοιμότητα του Ελ. Βενιζέλου που σαν πρωθυπουργός ήταν εκτελεστής της διαθήκης Πάντου, το κληροδόστημα με το κτίριο της «Εκπαιδευτικής Αναγέννησης» συγχωνεύονται το 1931 στην «Πάντειο Σχολή Πολιτικών Επιστημών».

Έτσι το αρχικό όραμα των δύο ανδρών γίνεται πραγματικότητα. Η Πάντειος Σχολή Πολιτικών Επιστημών λειτουργεί ως ΝΠΙΔ και ο πρώτος κανονισμός της ψηφίζεται το 1933. Μ' αυτόν δημιουργούνται δυο τμήματα:

- Το Πολιτικό-Ιστορικό, που είχε δέκα τακτικές και έξι έκτακτες έδρες και
- Το Κοινωνικό-Οικονομικό που είχε εννέα τακτικές και πέντε έκτακτες έδρες.

Η φοίτηση προβλέπεται τριετής. Η Σχολή απονέμει πτυχίο και επίσης προβλέπεται και η απονομή διδακτορικού διπλώματος. Ο πλούτος των μαθημάτων και οι διακεκρι-

μένοι καθηγητές που αποτέλεσαν το πρώτο διδακτικό προσωπικό (Αμαντος, Ευελπίδης, Καλλιτσουνάκης, Κεραμόπουλος, Κανελλόπουλος, Κουγέας, Κουτούπης, Λούβαρης, Σγουρίτσας, Σεφεριάδης, Σιδεράς, Τσάτσος κ.α. συνέβαλαν στο να καθιερωθεί γρήγορα η Σχολή, το 1936, σαν αυτοτελές Ίδρυμα Ανωτάτης Εκπαίδευσης, ισότιμο προς τα Πανεπιστήμια και τις άλλες Ανώτατες Σχολές.

Το 1963 εισάγεται η παραδοσιακή μορφή πανεπιστημιακής οργάνωσης στη Σχολή, η φοίτηση γίνεται τετραετής και τα τμήματα της σχολής μετονομάζονται σε:

1. Πολιτικής Επιστήμης και
2. Δημόσιας Διοίκησης.

Το 1983 η Σχολή κατατέμενεται σε τρία Τμήματα:

1. Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών,
2. Δημόσιας Διοίκησης και
3. Κοινωνιολογίας.

Το 1989 μετονομάζεται σε Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

2.2.6. Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Εικόνα 9: Λογότυπο Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Το Πανεπιστήμιο Πειραιώς³¹, είναι Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΑΕΙ) που εδρεύει στον δήμο του Πειραιά στην διασταύρωση των οδών Καραολή & Δημητρίου και Δεληγιώργη.

Ξεκίνησε την λειτουργία του ως Σχολή Βιομηχανικών Σπουδών το 1938 από το Σύνδεσμο Βιομηχάνων και Βιοτεχνών, ενώ το 1945 μετονομάσθηκε σε Ανωτέρα Σχολή

³¹ <http://www.unipi.gr/panepistimio/istor-panep.html>, (23/6/12, 10:52)

Βιομηχανικών Σπουδών και το 1958 μετονομάστηκε σε Ανώτατη Βιομηχανική Σχολή Πειραιώς (Α.Β.Σ.Π.) με τετραετή φοίτηση και πτυχίο ισότιμο των άλλων ΑΕΙ. Από το ακαδημαϊκό έτος 1971-1972 οι σπουδές διαχωρίστηκαν από το δεύτερο έτος σε Οικονομικών Επιστημών και Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων ενώ το ακαδημαϊκό έτος 1977-1978 λειτούργησε το τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης. Τον Ιούνιο του 1989 μετονομάστηκε σε Πανεπιστήμιο Πειραιώς μαζί με την προσθήκη τριών ακόμη τμημάτων.

Σήμερα το Πανεπιστήμιο Πειραιώς έχει εννιά προπτυχιακά τμήματα σπουδών: Οικονομικής Επιστήμης, Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης, Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής, Ναυτιλιακών Σπουδών, Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας, Πληροφορικής, Ψηφιακών Συστημάτων και τέλος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών. Επίσης παρέχει πληθώρα μεταπτυχιακών προγραμμάτων εξειδίκευσης. Θεωρείται ως ένα από τα περισσότερα σύγχρονα και αξιόπιστα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της Ελλάδας με αναγνωρισμένους καθηγητές.

2.2.7. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Εικόνα 10: Λογότυπο Χαροκόπειου Πανεπιστημίου.

Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο³² έχει έδρα την Αθήνα (τα κτίρια βρίσκονται εντός των ορίων του δήμου Καλλιθέας) και ιδρύθηκε το 1990 μετά την κατάργηση της Χαροκοπέιου Σχολής Οικιακής Οικονομίας (ΧΑΣΟΟ), η οποία λειτουργούσε από το 1929. Ο σχεδιασμός και η όλη ανάπτυξη του Πανεπιστημίου στηρίχτηκε σε διεθνή πρότυπα και σε επιστημονική μελέτη που εκπονήθηκε από το Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου με εντολή του υπουργείου Παιδείας.

³²http://www.hua.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=308&Itemid=317&lang=el, (23/6/12, 18:44)

2.2.7.1. Ιστορική αναδρομή

Το Πανεπιστήμιο φέρει το όνομα του Παναγή Χαροκόπου (1835-1911), ο οποίος μερίμνησε για την ίδρυση και χρηματοδότηση Σχολής για την παραγωγή επιστημονικού δυναμικού στην Οικιακή Οικονομία. Για το σκοπό αυτό αγόρασε το 1906 οικόπεδο 20.000 τμ. στην Καλλιθέα, επί του οποίου ανεγέρθη (1915-1920) εκπαιδευτήριο με τη φροντίδα του αδελφού του Σπυρίδωνα Χαροκόπου. Το 1959 προσετέθη σ' αυτό το κτίριο μια νέα πτέρυγα.

Στο ανωτέρω κτιριακό συγκρότημα στεγάσθηκε το 1929 η «Χαροκόπειος Ανωτάτη Σχολή», η οποία έπαυσε να λειτουργεί το 1990 με την ίδρυση του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου.

2.2.8. Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών

Εικόνα 11: Λογότυπο Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών.

Η Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών³³ είναι το κύριο εκπαιδευτικό ίδρυμα στην Ελλάδα με σκοπό την ανάπτυξη των καλλιτεχνικών δεξιοτήτων των φοιτητών της.

³³ <http://www.asfa.gr/greek/index.html>, (24/6/12, 08:33)

2.2.8.1. Ιστορική αναδρομή

Πρόδρομη μορφή της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, υπήρξε το Σχολείον των Τεχνών που ιδρύθηκε στην Αθήνα στις 31 Δεκεμβρίου του 1836 (12 Ιανουαρίου 1837 με το νέο ημερολόγιο) και περιλάμβανε τρία τμήματα, το Σχολείο Κυριακών και Εορτών, το σχολείο των Βιομηχάνων Τεχνών και το σχολείο των Ωραίων Τεχνών. Το τελευταίο, αναβαθμίστηκε το 1843, σε ανώτερη Σχολή Καλών Τεχνών πενταετούς φοίτησης, ενώ την περίοδο 1844-1862, το πρόγραμμα διδασκαλίας διαμορφώθηκε σύμφωνα με τα πρότυπα των Ακαδημιών Καλών Τεχνών της Ευρώπης. Το 1930 το Σχολείο των Καλών Τεχνών αναβαθμίστηκε με τη σειρά του σε Ανώτατη Σχολή των Καλών Τεχνών. Με πρωτοβουλίες του τότε πρύτανη Νίκου Κεσσανλή, η ΑΣΚΤ από το 1993 στεγάζεται στην οδό Πειραιώς 256, στα πρώην υφαντήρια Σικιαρίδη.

2.2.9. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Εικόνα 12: Λογότυπο Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης³⁴ (Α.Π.Θ.) (γνωστό και ως Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο ή Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης) είναι ιστορικό πανεπιστημιακό ίδρυμα της Ελλάδας, με έδρα την Θεσσαλονίκη. Ιδρύθηκε το 1925 κατόπιν εισηγήσεως του τότε πρωθυπουργού Αλέξανδρου Παπαναστασίου κατά την περίοδο της πρώτης Ελληνικής Δημοκρατίας και αρχικά ονομαζόταν Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Μετονομάστηκε το 1954 και σήμερα λειτουργούν συνολικά 42 τμήματα, τα οποία οργανώνονται σε 12 σχολές, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών πεδίων.

³⁴ http://www.auth.gr/univ/city/history/index_el.html, (25/6/12, 19:53)

Το πανεπιστήμιο ονομάστηκε Αριστοτέλειο προς τιμήν του φιλόσοφου Αριστοτέλη, ενώ το σήμα του πανεπιστημίου απεικονίζει τον Άγιο Δημήτριο, ο οποίος είναι προστάτης της πόλης της Θεσσαλονίκης.

Η πανεπιστημιούπολη (campus) του ΑΠΘ εκτείνεται σε μία έκταση 430.000 m² περίπου και βρίσκεται κοντά στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Λόγω πυκνής δόμησης του campus, αλλά και για άλλους λειτουργικούς λόγους, μερικές από τις εγκαταστάσεις του πανεπιστημίου βρίσκονται εκτός της πανεπιστημιούπολης ή ακόμη και εκτός του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης.

Εικόνα 13: Το κτήριο της Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ.

Το Α.Π.Θ. είναι σε αριθμό φοιτητών το μεγαλύτερο εκπαιδευτικό ίδρυμα της Ελλάδας. Στον δείκτη Academic Ranking of World Universities για το 2010, κατατάχθηκε στις θέσεις 301-400, ανάμεσα στα 500 καλύτερα πανεπιστήμια στον κόσμο. Το 2012 το ΑΠΘ αναδεικνύεται καλύτερο πανεπιστήμιο της Ελλάδας και κατατάσσεται στη θέση 158 παγκοσμίως (45^ο στην Ευρώπη).

2.2.10. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών³⁵ είναι ένα Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα(Α.Ε.Ι) με έδρα τη Θεσσαλονίκη.

2.2.10.1. Η ιστορική αναδρομή

Εικόνα 14: Λογότυπο Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Η ιστορία του Πανεπιστημίου Μακεδονίας αρχίζει το 1948, με την ίδρυση της Εν Θεσσαλονίκη Ανωτέρας Σχολής Βιομηχανικών Σπουδών, εκπαιδευτικού ιδρύματος το οποίο βρισκόταν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Το 1956 με κυβερνητικό διάταγμα εγκρίθηκε ο εσωτερικός κανονισμός της Σχολής, ρυθμίζοντας θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της Σχολής.

Η Σχολή λειτούργησε για πρώτη φορά το ακαδημαϊκό έτος 1957-58, ενώ το 1958 μετονομάστηκε σε Ανωτάτη Σχολή Βιομηχανικών Σπουδών Θεσσαλονίκης, η φοίτηση από τριετής έγινε τετραετής και κατέστη ισότιμη προς τις αντίστοιχες πανεπιστημιακές σχολές. Το 1966 η Σχολή μετονομάστηκε σε Ανώτατη Βιομηχανική Σχολή Θεσσαλονίκης και μετατράπηκε από ίδιο Νομικό Πρόσωπο σε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.

Από το 1971 οι σπουδές διαχωρίζονται σε 2 τμήματα, Οικονομικών Επιστημών και Επιστημών Διοικήσεως Επιχειρήσεων. Το 1985 έγινε η κατάτμηση σε δύο τμήματα:

- Οικονομικών Επιστημών.
- Επιστημών Διοικήσεως Επιχειρήσεων.

³⁵ <http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Statikes&file=index&stid=4&categorymenu=1>, (26/6/12, 07:43)

Ταυτόχρονα δίνεται η δυνατότητα απονομής Διδακτορικών Διπλωμάτων από τη Σχολή. Το 1990 η Σχολή μετονομάζεται σε Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών και ιδρύονται τρία νέα τμήματα:

- Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών
- Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής
- Εφαρμοσμένης Πληροφορικής.

Το 1993 ιδρύθηκε το τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, ενώ τα τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών μετονομάστηκαν αντίστοιχα σε:

- Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Διεθνών και Ευρωπαϊκών Πολιτικών και Οικονομικών Σπουδών

Επίσης ιδρύθηκαν τα εξής μεταπτυχιακά προγράμματα:

- στην Οικονομική Επιστήμη
- στη Διοίκηση Επιχειρήσεων
- στα Πληροφοριακά Συστήματα
- στην Εφαρμοσμένη Πληροφορική

Το 1996 ιδρύθηκαν με προεδρικό διάταγμα τα τμήματα:

- Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών
- Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, τα οποία λειτουργούν από το ακαδημαϊκό έτος 1998-99.

Το 2004 ιδρύθηκαν 2 ακόμη τμήματα:

- Μάρκετινγκ και Διοίκησης Λειτουργιών με έδρα την Έδεσσα.
- Διοίκησης Τεχνολογίας με έδρα τη Νάουσα.

2.2.11. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Εικόνα 15: Λογότυπο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

Το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας³⁶ (Π.Δ.Μ.) ιδρύθηκε το 2002, με υπουργική απόφαση. Τον Ιούνιο του 2003 ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων με απόφαση του, ορίζει τα μέλη της Διοικούσας Επιτροπής, με έδρα την πόλη της Κοζάνης, περιλαμβάνοντας στην αρχική του δομή τα τέσσερα τμήματα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου που ήταν εγκατεστημένα στη Φλώρινα (3) και στην Κοζάνη (1). Σήμερα, έχει έξι τμήματα, στη Φλώρινα (4) και στην Κοζάνη (2).

Στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας υπηρετούν 91 μέλη διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και 51 υπάλληλοι στη διοίκηση του. Φοιτούν περίπου 4000 (προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές).

Ένας από τους βασικούς στόχους του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας είναι και η δημιουργία νέας γνώσης μέσα από την προαγωγή της επιστημονικής Έρευνας. Η ερευνητική δραστηριότητα του Πανεπιστημίου, όπως αυτή στηρίζεται από το έμψυχο υλικό (μεταπτυχιακοί και προπτυχιακοί υπότροφοι, μεταδιδακτορικοί ερευνητές, κλπ) και από την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή (εργαστήρια, όργανα, υπολογιστές, πειραματικά μέσα, κλπ), αποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα για την αναβάθμιση και του επιπέδου της Διδασκαλίας και της Εκπαίδευσης.

³⁶ <http://www.uowm.gr/academic.php>, (26/6/12, 10:51)

2.2.12. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Εικόνα 16: Λογότυπο Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης³⁷ (ΔΠΘ) ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 1973 και ξεκίνησε τη λειτουργία του το ακαδημαϊκό έτος 1974 - 1975. Ονομάστηκε Δημοκρίτειο προς τιμή του αρχαίου Έλληνα φυσικού φιλοσόφου Δημοκρίτου, ο οποίος καταγόταν από τα Άβδηρα της Θράκης.

Έδρα του ΔΠΘ είναι η Κομοτηνή. Ακαδημαϊκά και διοικητικά όργανα του Πανεπιστημίου είναι η Σύγκλητος, το Πρυτανικό Συμβούλιο και ο Πρύτανης. Στο ΔΠΘ λειτουργούν δύο σχολές και είκοσι τμήματα σε τέσσερις πόλεις της Θράκης - έντεκα στην Κομοτηνή, πέντε στην Ξάνθη, τέσσερα στην Αλεξανδρούπολη και δύο στην Ορεστιάδα.

2.2.13. Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος

Εικόνα 17: Λογότυπο Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος.

Το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος³⁸ (ΔΙΠΑΕ) είναι δημόσιο Ελληνικό Πανεπιστήμιο με έδρα τη Θεσσαλονίκη, στο οποίο όλα τα προγράμματα σπουδών διδάσκονται αποκλειστικά στα αγγλικά. Το ΔΙΠΑΕ ιδρύθηκε με το Ν.3391/2005 και προσφέρει μεταπτυχιακές σπουδές στις ακόλουθες τρεις σχολές: Οικονομίας και Διοίκησης, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Επιστημών και Τεχνολογίας.

³⁷ <http://www.duth.gr/university/>, (28/6/12, 07:50)

³⁸ <http://www.ihu.edu.gr/index.php/el/university/strategic-mission.html>, (28/6/12, 08:35)

Με την υποστήριξη της Ελληνικής Πολιτείας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπαιδευτικών φορέων και επιχειρήσεων στην ευρύτερη περιοχή, το ΔΙΠΑΕ στοχεύει να γίνει ένας από τους κορυφαίους ερευνητικούς φορείς και εστιάζει στο να προσελκύσει καθηγητές και φοιτητές υψηλότατου επιπέδου από τη νοτιοανατολική Ευρώπη και από όλο τον κόσμο.

Η έναρξη του πρώτου μεταπτυχιακού προγράμματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων για στελέχη επιχειρήσεων (Executive MBA) έγινε τον Μάρτιο του 2008. Από το 2009 κάθε νέος κύκλος Executive MBA ξεκινά τον Ιανουάριο κάθε έτους και οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν μαθήματα με διακεκριμένους καθηγητές από τα καλύτερα Business Schools της Ευρώπης. Τον Ιανουάριο του 2011 ξεκίνησε ο τέταρτος κύκλος σπουδών EMBA με συμμετοχή φοιτητών από επιχειρήσεις με έδρα την Ελλάδα, τη Βουλγαρία, την Αλβανία, τη Ρουμανία και την ΠΓΔΜ.

Η Σχολή Οικονομίας προσφέρει τα εξής προγράμματα:

- MSc in Management (full time)
- MSc in Banking and Finance (full time) Executive MBA (part time)

Η Σχολή Επιστημών και Τεχνολογίας προσφέρει τα εξής προγράμματα:

- MSc in Information and Communication Technology (ICT) Systems
- MSc in Energy Systems

Η Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών προσφέρει:

- MA in Black Sea Cultural Studies

Το ΔΙΠΑΕ λειτουργεί στο κτίριο της ΠΑΣΕΓΕΣ στην Θέρμη Θεσσαλονίκης (14^ο χλμ Ε.Ο. Θεσσαλονίκης - Νέων Μουδανίων).

2.2.14. Πανεπιστήμιο Πατρών

Το Πανεπιστήμιο Πατρών³⁹ είναι πανεπιστήμιο στο Δήμο Ρίου, κοντά στην Πάτρα, στο Νομό Αχαΐας. Είναι ένα από τα τέσσερα μεγαλύτερα της Ελλάδας. Αποτελείται από τέσσερεις σχολές και είκοσι-δύο τμήματα, ενώ σε αυτό φοιτούν περίπου 21.500 προπτυχιακοί φοιτητές και 3.000 μεταπτυχιακοί φοιτητές.

Εικόνα 18: Λογότυπο Πανεπιστημίου Πατρών.

2.2.14.1. Ιστορική αναδρομή

Το Πανεπιστήμιο ιδρύθηκε με το Ν.Δ. 4425 στις 11 Νοεμβρίου 1964 ως αυτοδιοικούμενο Ν.Π.Δ.Δ.⁴⁰ υπό την εποπτεία του Κράτους, στα πλαίσια του Προγράμματος Διοικητικής Ανάπτυξης της Χώρας. Οι στόχοι της ιδρύσεως του Πανεπιστημίου Πατρών κατά την εποχή ιδρύσεώς του ήταν:

- Η διδασκαλία και έρευνα θεμάτων που ανάγονται στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας με έμφαση στις θετικές επιστήμες⁴¹, στην τεχνολογία⁴², στις οικονομικές και κοινωνικές επιστήμες και στην οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων

³⁹ <http://www.upatras.gr/index/page/id/12>, (30/6/12, 10:32)

⁴⁰ Σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος της Ελλάδος «η διοίκηση του Κράτους οργανώνεται κατά το αποκεντρωτικό σύστημα» κι επομένως η οργάνωση του Κράτους περιλαμβάνει τόσο κεντρικά όσο και αποκεντρωτικά όργανα. Ως κεντρικά όργανα μπορούμε να αναφέρουμε την Κυβέρνηση, τον Πρωθυπουργό ως μονομελές όργανο του Κράτους, τα Υπουργεία με τους υπουργούς τους και τέλος τα μεγάλα σώματα της Διοίκησης όπως το Συμβούλιο της Επικρατείας, οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

⁴¹ Θετικές ονομάζονται οι επιστήμες οι οποίες στηρίζονται στην επιστημονική μέθοδο ή / και σε κανόνες λογικής (στο πλαίσιο ενός τυπικού συστήματος) για να διερευνήσουν συστηματικά τη φύση και να διατυπώσουν νόμους οι οποίοι την περιγράφουν. Στις θετικές επιστήμες περιλαμβάνονται οι φυσικές επιστήμες, τα μαθηματικά, η στατιστική και η πληροφορική. Τα εργαλεία που παρέχουν τα μαθηματικά αξιοποιούνται σε όλες τις θετικές επιστήμες, αλλά και στις επιστήμες μηχανικού οι οποίες αποτελούν εφαρμογή τους. Οι θετικές επιστήμες έχουν και αυτές «εφαρμοσμένες» όψεις, όμως δεν δίνουν τόσο έμφαση στην επίλυση συγκεκριμένων πρακτικών προβλημάτων όσο στην ανάπτυξη μεθόδων οι οποίες αποσκοπούν στην επίλυση πρακτικών προβλημάτων (π.χ. εφαρμοσμένα μαθηματικά, εφαρμοσμένη φυσική, βιοτεχνολογία, υπολογιστικά συστήματα κλπ).

⁴² Η τεχνολογία αναφέρεται στο αποτέλεσμα της εφαρμογής της (θεωρητικής) επιστημονικής γνώσης με στόχο την δημιουργία ενός αντικειμένου με πρακτικό όφελος. Άλλοτε, αναφέρεται στην μεθοδολογία που χαρακτηρίζει μια τέτοια διαδικασία.

- Η εκπαίδευση εξειδικευμένου επιστημονικού και τεχνικού δυναμικού για κάλυψη των αναγκών της χώρας
- Η μείωση της τάσης φυγής των Ελλήνων φοιτητών στο εξωτερικό
- Η προσέλκυση Ελλήνων επιστημόνων και καθηγητών που σταδιοδρομούν στα πανεπιστήμια της αλλοδαπής πίσω στην Ελλάδα
- Η εξέλιξη του ιδρύματος σε πρότυπο πανεπιστήμιο, πράγμα που θα επιφέρει βελτίωση του προγράμματος και του επιπέδου σπουδών των υπαρχόντων ελληνικών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης,
- Η παροχή υπηρεσιών και σε άλλες χώρες του ίδιου επιπέδου ανάπτυξης με την Ελλάδα

Τα εγκαίνια της λειτουργίας του πανεπιστημίου έγιναν στις 30 Νοεμβρίου 1966, εορτή του Αγίου Ανδρέου, προστάτη της πόλεως των Πατρών. Ο Άγιος Ανδρέας, στο σταυρό σε σχήμα Χ, αποτελεί το έμβλημα του ιδρύματος.

Η διοίκηση του Πανεπιστημίου ανατέθηκε αρχικά σε πενταμελή Διοικούσα Επιτροπή, η οποία αργότερα έγινε με το Ν.Δ. 4591/1966 επταμελής. Έργο της επιτροπής αυτής ήταν η οργάνωση και ο καθορισμός του τρόπου λειτουργίας των σχολών και η συγκρότηση των οργάνων διοίκησης και διαχείρισής του πανεπιστημίου. Η πρώτη Διοικούσα Επιτροπή διορίστηκε την 9η Ιανουαρίου 1965 με έδρα την Αθήνα. Αργότερα, η έδρα της επιτροπής μεταφέρθηκε στην Πάτρα και σταμάτησε να ασκεί τα καθήκοντά της όταν τον Οκτώβριο του 1974 εξελέγησαν από τη Γενική Συνέλευση των καθηγητών οι πρώτες πανεπιστημιακές αρχές και η πρώτη Σύγκλητος, με ετήσια αρχικά θητεία.

2.2.15. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εικόνα 19: Λογότυπο Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου⁴³ είναι ελληνικό Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα με έδρα την Τρίπολη, ενώ ορισμένες από τις σχολές του λειτουργούν και σε άλλες πόλεις της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ιδρύθηκε με το ΠΔ 13/2000 και υπήρξε αίτημα δεκαετιών της τοπικής κοινωνίας, ειδικά μετά το κλείσιμο της Παιδαγωγικής Ακαδημίας της Τρίπολης.

Η λειτουργία του Πανεπιστημίου εγκαινιάστηκε στις 20 Σεπτεμβρίου 2002 με την έναρξη λειτουργίας του Τμήματος Επιστήμης και Τεχνολογίας Υπολογιστών και του Τμήματος Επιστήμης και Τεχνολογίας Τηλεπικοινωνιών της Σχολής Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας. Η Πρυτανεία του Πανεπιστημίου (μαζί με ορισμένες Υπηρεσίες του) στεγάζεται κοντά στο κέντρο της πόλης, στο σπίτι όπου γεννήθηκε ο ποιητής Κώστας Καρυωτάκης.

2.2.16. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Εικόνα 20: Λογότυπο Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο⁴⁴ (Ε.Α.Π.) είναι το 19^ο ελληνικό Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι) και λειτουργεί ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), αυτοτελές και αυτοδιοικούμενο. Η λειτουργία του καθορίζεται από το Ν.2552/97 και τις συναφείς τροποποιήσεις (άρθρο 14 του Ν. 2817/2000, άρθρο 3 του Ν. 3027/2002 και άρθρο 13 του Ν. 3260/2004). Το ΕΑΠ εδρεύει στη Πάτρα. Σημαντικές ιδιαιτερότητες του νεοπαγούς πανεπιστημίου είναι η συμμετοχή των φοιτητών στις δαπάνες σπουδών τους.

⁴³http://www.uop.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=101&Itemid=237&lang=el, (01/7/12, 21:17)

⁴⁴<http://www.eap.gr/view.php?artid=1178>, (01/7/12, 22:55)

2.2.16.1. Αποστολή

Ως αποστολή σύμφωνα με το ίδιο το ίδρυμα καθορίζεται η παροχή προπτυχιακής και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, με την ανάπτυξη και αξιοποίηση κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και μεθόδων διδασκαλίας για εκπαίδευση από απόσταση. Στους σκοπούς του ΕΑΠ καθορίζεται, επίσης, η επιστημονική έρευνα και η ανάπτυξη τεχνολογίας και μεθοδολογίας στο εννοιολογικό πλαίσιο⁴⁵ της εκπαίδευσης από απόσταση.

2.2.16.2. Η φυσιολογία του ΕΑΠ

Το ΕΑΠ είναι Δημόσιο Πανεπιστήμιο, ισότιμο με τα άλλα ΑΕΙ της χώρας, και παρέχει σύμφωνα με τις εξαγγελίες του στους αποφοίτους του τα επαγγελματικά δικαιώματα που προβλέπονται από το ισχύον νομικό πλαίσιο της χώρας.

Με το Ν.2552/97 εισάγονται επτά καινοτομίες σύμφωνα με το ίδιο το πανεπιστήμιο:

1. Προσφορά σπουδών αποκλειστικά με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως διδασκαλίας.
2. Εφαρμογή του αρθρωτού συστήματος και αντικατάσταση της παραδοσιακής έννοιας του Τμήματος από το μεταβαλλόμενο σχήμα «Πρόγραμμα Σπουδών».
3. Πιστοποίηση των σπουδών σε 5 διαφορετικά επίπεδα, από τη μεταδευτεροβάθμια επιμόρφωση έως το διδακτορικό δίπλωμα.
4. Ίδρυση Εργαστηρίων Εκπαιδευτικού Υλικού και Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας.
5. Ίδρυση Μονάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης.
6. Η απλούστευση της διοικητικής δομής με την κατάργηση του πρυτανικού συμβουλίου και τη θεσμοθέτηση αντιπροσωπευτικής Συγκλήτου.
7. Ο καθορισμός της Θεματικής Ενότητας (Θ.Ε.) ως βασικής λειτουργικής μονάδας. Η Θεματική Ενότητα καλύπτει ένα συγκεκριμένο αντικείμενο σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο. Σύμφωνα με την εξαγγελία του πανεπιστημίου κάθε Θ.Ε. περιλαμβάνει ύλη που αντιστοιχεί περίπου σε τρία εξαμηνιαία μαθήματα των ελληνικών ΑΕΙ.

⁴⁵ Το εννοιολογικό πλαίσιο, *πλαίσιο, συμφραζόμενα* ή ακριβέστερα *συγκείμενο* (από το *context<-contextere*) μιας οντότητας -φυσικής ή ιδεατής- είναι το σύνολο των παραμέτρων, συνθηκών, εννοιών και καταστάσεων που την περιβάλλουν και την καθορίζουν φυσικά ή εννοιολογικά. Η ίδια οντότητα εκτός του εννοιολογικού της πλαισίου πιθανώς αποκτά διαφορετικά νοήματα και μεταδίδει διαφορετικές παραστάσεις.

2.2.17. Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας

Εικόνα 21: Λογότυπο Πανεπιστήμιου Στερεάς Ελλάδας.

Το Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας⁴⁶ είναι ίδρυμα που ανήκει στον πανεπιστημιακό τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης και λειτουργεί ως Νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου⁴⁷, πλήρως αυτοδιοικούμενο υπό την εποπτεία του κράτους, η οποία ασκείται από την υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Έδρα του πανεπιστημίου έχει ορισθεί η Λαμία, αν και είναι δυνατόν να ορίζονται βάσει του ιδρυτικού νόμου με την ίδρυση σχολών ως έδρες και άλλες πόλεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος.

2.2.18. Πανεπιστήμιο Δυτικής Ελλάδας

Εικόνα 22: Λογότυπο Πανεπιστήμιου Δυτικής Ελλάδας.

Το Πανεπιστήμιο Δυτικής Ελλάδας⁴⁸ είναι ελληνικό Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα με έδρα το Αργίνο. Ιδρύθηκε τον Αύγουστο του 2009 και περιλαμβάνει τις σχολές

⁴⁶ <http://www.ucg.gr/?q=node/2>, (06/7/12, 09:32)

⁴⁷ Νομικό πρόσωπο χαρακτηρίζεται μια ένωση φυσικών προσώπων ή ομάδα περιουσίας που έχει αυτοτελώς ικανότητα Δικαίου, είναι δηλαδή υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Το Δίκαιο ως πρόσωπα θεωρεί και ενώσεις φυσικών προσώπων ή περιουσίας για την θεραπεία κοινωνικών αναγκών. Έτσι το "νομικό πρόσωπο" (που πράγματι δεν υπάρχει τέτοιο στη φύση) αναγνωρίζεται «κατά πλάσμα δικαίου» ως υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

⁴⁸ <http://www.uwg.gr/about>, (06/7/12, 11:17)

του Αγρινίου που έως εκείνη τη στιγμή υπάγονταν προσωρινά στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, ενώ είναι πιθανό να ιδρυθούν στο μέλλον σχολές και σε άλλες πόλεις της περιοχής.

Οι ενέργειες των φορέων του Αγρινίου για τη δημιουργία πανεπιστημιακού ιδρύματος ξεκίνησαν κατά τη δεκαετία του '70, γεγονός που οδήγησε σε πρώτη φάση στη δημιουργία της Οικονομικής Σχολής στην πόλη το 1985. Η σχολή αυτή υπάγονταν διοικητικά στο Πανεπιστήμιο Πατρών και λειτούργησε με αυτόν τον τρόπο έως το 1996 όταν και μεταφέρθηκε πλήρως στην Πάτρα. Στη θέση αυτής της σχολής δημιουργήθηκαν το 1998 δύο νέα τμήματα, συνδεδεμένα αυτή τη φορά με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Ακολούθησε η ίδρυση και άλλων τμημάτων, μέχρι την απόφαση το 2009 για την δημιουργία ανεξάρτητου πανεπιστημίου στην πόλη, όπως προβλεπόταν ήδη από το προεδρικό διάταγμα του 1998. Στο νέο ΑΕΙ έχει παραχωρηθεί μέρος της έκτασης του παλιού πολιτικού αεροδρομίου για τη δημιουργία πανεπιστημιούπολης.

Από τον Μάρτιο του 2010 το πανεπιστήμιο διοικείται από 9μελή επιτροπή με πρόεδρο τον καθηγητή Δημήτριο Σερπάνο.

2.2.19. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Εικόνα 23: Λογότυπο Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων⁴⁹ ιδρύθηκε το 1970 με το υπ' αριθμ. 746/70 Ν. Δ. Τμήματά του είχαν αρχίσει να λειτουργούν από το 1964 ως παράρτημα του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το πρώτο τμήμα που ιδρύθηκε ήταν το Τμήμα της Φιλοσοφικής στις 8 Μαΐου 1964. Τα επίσημα εγκαίνια έγιναν στις 7 Νοεμβρίου 1964.

⁴⁹ <http://www.uoi.gr/gr/about/history.php>, (08/7/12, 17:15)

Έχει την έδρα του στην Πανεπιστημιούπολη Ιωαννίνων, που βρίσκεται στην περιοχή Μονής Δουρούτης κοντά στην πόλη των Ιωαννίνων. Στο χώρο της Πανεπιστημιούπολης, εκτός από τα κτίρια των σχολών υπάρχει η κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, το Πανεπιστημιακό γυμναστήριο και οι εστίες. Ακόμα εστίες λειτουργούν στην πόλη, δίπλα στο παλιό Πανεπιστήμιο (Δόμπολη). Το Οικονομικό Τμήμα, καθώς και το Τμήμα Πλαστικών Τεχνών στεγάζονται στο χώρο της κεντρικής Βιβλιοθήκης. Οι γραμματείες των τμημάτων βρίσκονται στο Μεταβατικό κτίριο, όπου στεγάζεται και το Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών.

Στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων λειτουργούν πολλοί φοιτητικοί σύλλογοι, όπως για παράδειγμα ο ΦΩΣΠΙ (Φωτογραφικός Σύλλογος), ο ΚΟΠΙ (Κινηματογραφικός Όμιλος), η ΘΕΣΠΙ (Θεατρική Συντροφιά) και άλλοι.

Στο χώρο του Πανεπιστημίου λειτουργεί το γραφείο Διασύνδεσης, σκοπός του οποίου είναι η παροχή αρωγής στους φοιτητές κατά την αναζήτηση εργασίας, μεταπτυχιακών ή υποτροφιών.

2.2.20. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Εικόνα 24: Λογότυπο Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας⁵⁰ ιδρύθηκε (μαζί με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το Ιόνιο Πανεπιστήμιο) το 1984 με το Π.Δ. 83/1984, που τροποποιήθηκε το 1985 με το Π.Δ. 302/1985. Έδρα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ορίστηκε ο Βόλος. Σύμφωνα με το ιδρυτικό διάταγμα το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας περιελάμβανε τα ακόλουθα τμήματα:

- Τμήμα Γεωπονίας, Φυτικής, και Ζωικής Παραγωγής
- Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
- Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

⁵⁰ <http://www.uth.gr/to-panepistimio/history>, (09/7/12, 22:33)

- Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών
- Τμήμα Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Με την τροποποίηση του πρώτου διατάγματος (του 1985) ιδρύθηκαν η Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών (με τα δύο Παιδαγωγικά Τμήματα και το Γενικό Τμήμα), η Σχολή Επιστημών Παραγωγής (με το Τμήμα Γεωπονίας, Φυτικής, και Ζωικής Παραγωγής, το Τμήμα Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, και το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών Βιομηχανίας). Επιπλέον, ιδρύθηκαν ως ανεξάρτητα τμήματα το Τμήμα Ιατρικής και το Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού.

Η αρχική λοιπόν φάση της οργάνωσης και λειτουργίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας περιελάμβανε οκτώ συνολικά τμήματα, με έδρα το Βόλο, εκτός από το Τμήμα Ιατρικής, που είχε έδρα τη Λάρισα. Από τα τμήματα αυτά, τα δύο Παιδαγωγικά και το Τμήμα Γεωπονίας άρχισαν να δέχονται τους πρώτους φοιτητές από το ακαδημαϊκό έτος 1988-1989. Από το επόμενο έτος 1989-90 άρχισε να λειτουργία του Τμήματος Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, ενώ κατά το ακαδημαϊκό έτος 1990-91 άρχισαν να λειτουργούν τα Τμήματα Μηχανολόγων Μηχανικών Βιομηχανίας και το Τμήμα Ιατρικής. Το Γενικό Τμήμα επίσης, το οποίο δεν είχε δικούς του φοιτητές, άρχισε να παρέχει εκπαιδευτικές υπηρεσίες στα άλλα Τμήματα.

2.2.21. Πανεπιστήμιο Κρήτης

Εικόνα 25: Λογότυπο Πανεπιστημίου Κρήτης.

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης⁵¹ ιδρύθηκε το 1973 και άρχισε να λειτουργεί το ακαδημαϊκό έτος 1977-78. Σήμερα φοιτούν περίπου 10.000-11.000 φοιτητές. Στο Ρέθυμνο λειτουργούν η Φιλοσοφική Σχολή, η Σχολή Κοινωνικών Επιστημών και η Σχολή Επιστημών Αγωγής, ενώ στο Ηράκλειο η Σχολή Επιστημών Υγείας και η Σχολή Θετικών-

⁵¹ <http://www.uoc.gr/university/knowning-the-university/knowning-the-authorities.html>, (11/7/12, 10:22)

Τεχνολογικών Επιστημών (ΣΘΤΕ). Στη ΣΘΤΕ λειτουργούν τα τμήματα Βιολογίας, Φυσικής, Χημείας, Μαθηματικών, Επιστήμης Υπολογιστών, Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Επιστήμης και Τεχνολογίας Υλικών.

Επιδίωξη του Πανεπιστημίου είναι να γίνει ένα κέντρο Εκπαίδευσης, όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά και για ολόκληρη τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, την Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή.

Το Πανεπιστήμιο της Κρήτης κατατάσσεται στην παγκόσμια ελίτ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Σύμφωνα με την κατάταξη που δημοσιοποίησε το Πανεπιστήμιο του Leiden, το ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της Κρήτης απέσπασε μια σημαντική διάκριση, καθώς συγκαταλέγεται ανάμεσα στα 500 καλύτερα πανεπιστήμια του κόσμου. Η αξιολόγηση των πανεπιστημίων έγινε λαμβάνοντας υπόψη την ερευνητική παραγωγή, τις επιστημονικές δημοσιεύσεις - κριτήριο θεμελιώδες για την κατάταξη των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων διεθνώς - και την απήχηση των πανεπιστημίων στο διάστημα 2005-2009.

2.2.22. Πολυτεχνείο Κρήτης

Εικόνα 26: Λογότυπο Πολυτεχνείου Κρήτης.

Το Πολυτεχνείο Κρήτης⁵² είναι Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της Ελλάδας. Βρίσκεται στο Ακρωτήριο Χανίων, στο Νομό Χανίων, 7 km βορειοανατολικά της πόλης. Ιδρύθηκε το 1977 και αποτελείται από πέντε ενεργά τμήματα.

Το Πολυτεχνείο Κρήτης ιδρύθηκε το 1977 και δέχτηκε τους πρώτους φοιτητές το 1984. Το πρώτο τμήμα που λειτούργησε ήταν αυτό των Μηχανικών Ορυκτών Πόρων.

⁵² <http://www.tuc.gr/history.html>, (11/7/12, 21:25)

Η Πολυτεχνειούπολη καταλαμβάνει έκταση 2900 στρεμμάτων. Εκτός από την έκταση αυτή, το ίδρυμα έχει στην κατοχή του και άλλα παραδοσιακά και ιστορικά κτίρια, όπως τη Γαλλική Σχολή και το Ενετικό Συγκρότημα.

Η Γαλλική Σχολή βρίσκεται στην περιοχή της Χαλέπας. Η περιοχή αυτή βρίσκεται ανάμεσα στην Πολυτεχνειούπολη (Ακρωτήρι) και στην πόλη των Χανίων (απέχει περίπου 3 χλμ από την κάθε περιοχή). Στη Γαλλική Σχολή, γίνονται τα περισσότερα μαθήματα της σχολής των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ενώ όποτε χρειαστεί λειτουργεί σαν Συνεδριακό Κέντρο.

Το Ενετικό Συγκρότημα απαρτίζεται από τα κτίρια των Παλαιών Φυλακών και των Στρατώνων και στεγάζει σήμερα την Πρυτανεία και τις Διοικητικές Υπηρεσίες του Ιδρύματος.

Το κτίριο της πρώην Μεραρχίας, επίσης τμήμα του Ενετικού συγκροτήματος και ιδιοκτησία του Ιδρύματος πρόκειται σύντομα να ανακαινιστεί.

2.2.23. Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Εικόνα 27: Λογότυπο Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου⁵³ σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας είναι Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα. Επανιδρύθηκε το 1984 και εδρεύει διοικητικά στη Μυτιλήνη. Συναπαρτίζεται από 5 σχολές και 17 συνολικά τμήματα, που δραστηριοποιούνται στη Μυτιλήνη, τη Χίο, το Καρλόβασι, τη Ρόδο, την Σύρο και τη Λήμνο, συγκροτώντας ένα εκπαιδευτικό δίκτυο που καλύπτει όλους τους Νομούς του Αιγαίου. Βάσει της έκθεσης αξιολόγησης του πανεπιστημίου από την Ένωση Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (EUA), «το Πανεπιστήμιο Αιγαίου είναι μοναδικό Ίδρυμα, στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη» σε ό, τι αφορά τη γεωγραφική του εξακτίωση.

⁵³ <http://www.aegean.gr/aegean/greek/history.htm>, (12/7/12, 07:30)

2.2.24. Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Το Ιόνιο Πανεπιστήμιο⁵⁴ ιδρύθηκε το 1984 και η έδρα του βρίσκεται στην Κέρκυρα.

Εικόνα 28: Λογότυπο Ιονίου Πανεπιστημίου.

Το πρώτο ελληνικό Πανεπιστήμιο, η Ιόνιος Ακαδημία, ιδρύθηκε στην Κέρκυρα το 1824, κατά την περίοδο της Αγγλοκρατίας. Από τις πρώτες δεκαετίες του 19^{ου} αιώνα και μέχρι την ένταξη της Επτανήσου στο Νέο Ελληνικό Κράτος το 1864, αναπτύχθηκε εκεί ένα αξιόλογο λογοτεχνικό ρεύμα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που πολλά πρόσφερε στις πνευματικές ζυμώσεις του σύγχρονου ελληνισμού. Με την Ένωσή τους με την Ελλάδα, τα Ιόνια νησιά ακολούθησαν τις τύχες της, υποτασσόμενα στις ανάγκες δημιουργίας ενός κλίματος εσωτερικής συνοχής και ομοιομορφίας μεταξύ των επαρχιών του νέου κράτους. Συνέπεια αυτού του κλίματος ήταν η σταδιακή απώλεια των ιδιαιτεροτήτων, όπως για παράδειγμα το κλείσιμο της Ιονίου Ακαδημίας.

Τα τελευταία χρόνια, με την εντεινόμενη αναβάθμιση της περιφέρειας, το ελληνικό κράτος ίδρυσε νέα Πανεπιστήμια με στόχο την προώθηση επιστημών ή επιστημονικών μεθόδων και αναζητήσεων που δεν περιλαμβάνονταν στα παλιότερα ΑΕΙ. Μέσα σε μία τέτοια πολιτική εντάσσεται και η ίδρυση του Ιονίου Πανεπιστημίου.

⁵⁴ <http://www.ionio.gr/central/gr/university-history>, (14/7/12, 07:25)

3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΑΠΟ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

3.1. ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ

Στη Διεύθυνση Εθνικών Κληροδοτημάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών τηρούνται φάκελοι των περιουσιών των κληροδοτημάτων που χρησιμοποιούνται για την οικονομική ενίσχυση υποτροφιών σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι φάκελοι αυτοί περιλαμβάνουν για κάθε περιουσία⁵⁵:

- Την ονομασία και την νομική μορφή που έχει η διαχείρισή της.
- Αντίγραφο της συστατικής πράξης και του οργανισμού.
- Τη σύνθεση του εκάστοτε Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και όλα τα σχετικά με τη διοίκηση και εκπροσώπησή της στοιχεία.
- Ετήσια αναφορά του διοικούντος οργάνου για την εν όλω ή εν μέρει λειτουργία της περιουσίας ή για το γεγονός ότι αυτή τελεί σε αδράνεια ή σε καθεστώς εκκαθάρισης.
- Τους προϋπολογισμούς, ισολογισμούς και απολογισμούς.
- Όλη τη σχετική αλληλογραφία και τα εν γένει έγγραφα και στοιχεία.

Προκειμένου για περιουσίες που δεν εποπτεύονται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, οι φάκελοι τηρούνται στην εποπτεύουσα αρχή.

Προκειμένου για περιουσίες που υπάγονται στο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, οι φάκελοι τηρούνται στην οικεία υπηρεσία στην έδρα της Περιφέρειας.

⁵⁵ Φωτόπουλος Ι., «Κώδικας φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και κερδών από λαχεία», σελ. 123-126.

3.2. ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Ο Κοινωφελής σκοπός, είναι κάθε εθνικός, θρησκευτικός, φιλανθρωπικός, πολιτιστικός και γενικά επωφελής για το κοινό εν όλω ή εν μέρει σκοπός.

Ως περιουσία, νοείται το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων που διατίθενται με κληρονομία, κληροδοσία ή δωρεά υπέρ του Δημοσίου ή Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ή για κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και το νομικό πρόσωπο που τα εκπροσωπεί.

3.3. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

Το Δημόσιο διασφαλίζει την πιστή και επακριβή εκτέλεση της βούλησης των διαθετών και δωρητών.

Οι διατάξεις του σχεδίου νόμου «Κώδικας Εθνικών Κληροδοτημάτων», ισχύουν επικουρικά εφόσον τα σχετικά θέματα δεν ρυθμίζονται ολικά ή μερικά από τη συστατική πράξη. Οι δημόσιας τάξης διατάξεις του Κώδικα υπερισχύουν σε κάθε περίπτωση.

Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων, αποδέχεται ή αποποιείται τις κληρονομίες και κληροδοσίες που καταλείπονται στο Δημόσιο, καθώς και τις προς αυτό δωρεές. Το Δημόσιο δεν μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομία που του έχει επαχθεί εξ αδιαθέτου. Περίληψη της αποδοχής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το Δημόσιο θεωρείται ότι αποδέχεται πάντοτε την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής.

Η πράξη αποδοχής μετά τη δημοσίευσή της επέχει θέση κληρονομητηρίου υπέρ του Δημοσίου. Δωρεές εν ζωή κινητών πραγμάτων προς το Δημόσιο ή κοινωφελή ιδρύματα συνιστώνται και με ιδιωτικό έγγραφο. Όλες οι κατά τον παρόντα Κώδικα αρμοδιότητες, όπου δεν ορίζεται διαφορετικά, ασκούνται από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας της έδρας της περιουσίας ή του φορέα στον οποίο αυτή έχει καταλειφθεί. Έδρα της περιουσίας αυτής, αν αυτή αποκτήσει νομική προσωπικότητα, είναι η έδρα του νομικού προ-

σώπου. Σε διαφορετική περίπτωση είναι η έδρα του φορέα στον οποίο ανατίθεται η εκπλήρωση του σκοπού.

Παραμένουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών:

1. η εποπτεία εκκαθάρισης και διαχείρισης:
 - περιουσιών που καταλείπονται υπέρ του Δημοσίου
 - περιουσιών που ο σκοπός τους πραγματοποιείται σε περισσότερες της μιας Περιφέρειες, εξαιρουμένων των αναφερομένων στο άρθρο 54 κοινωφελών ιδρυμάτων.
2. η εποπτεία εκκαθάρισης περιουσιών που καταλείπονται από πρόσωπα που είχαν την τελευταία κατοικία ή διαμονή τους στο εξωτερικό ή που τα σημαντικότερα στοιχεία τους ευρίσκονται στο εξωτερικό.
3. η εποπτεία διαχείρισης περιουσιών που ο σκοπός τους πραγματοποιείται εκτός Ελλάδος.
4. η διαχείριση περιουσιών υπέρ του Δημοσίου προς εκτέλεση ορισμένου γενικού ή ειδικού σκοπού ή έργου, κατά τα άρθρα 30 και επόμενα του Κώδικα.
5. η διαχείριση ή η εποπτεία συγκεκριμένων περιουσιών, που ορίζονται κάθε φορά με Προεδρικό Διάταγμα, μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

Σε περίπτωση αμφιβολιών κατά την εφαρμογή της παραγράφου αυτής αποφαινεται ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να μεταβιβάζονται στον οικείο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας αρμοδιότητες από τις μνημονευόμενες στην προηγούμενη παράγραφο είτε κατά τρόπο γενικό είτε για συγκεκριμένες περιουσίες.

Ο κατά τον παρόντα Κώδικα όρος «αρμόδια αρχή» έχει την έννοια της εκάστοτε αρμόδιας κατά τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων 4 έως 6 αρχής.

Όπου κατά τον Κώδικα αποφασίζει ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, η απόφαση εκδίδεται μετά από εισήγηση της οικείας υπηρεσίας της Περιφέρειας ή, μέχρι τη

σύστασή της, της Κτηματικής Περιφερειακής Διεύθυνσης. Μέχρις ότου λειτουργήσουν οι Κτηματικές Περιφερειακές Διευθύνσεις, η σχετική αρμοδιότητα ασκείται από τις Κτηματικές Υπηρεσίες.

3.4. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΑΠΟ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

Στον παρακάτω πίνακα παραθέτουμε τον κατάλογο υποτροφιών από ιδρύματα και κληροδοτήματα στον Ελλαδικό χώρο⁵⁶.

ΙΔΡΥΜΑ - ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΣ
Αίβατζίδου Σπυρίδωνος	Οποιοσδήποτε Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Οποιοσδήποτε ανωτέρων και ανωτάτων Σχολών της Χώρας.	Καταγωγή από την Νησ Πισιδίας και την ευρύτερη περιοχή της Μ. Ασίας (χωρίς διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Βελλίου Κων.	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων.	Άποροι. Καταγωγή από την Βλάστη, Ν. Πέλλα, λοιπή Μακεδονία (Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό - Εξωτερικό (μεταπτυχιακές σπουδές).
Ζάχου Αγαμ.	Θεολογική, Φιλοσοφική, Παιδαγωγική Σχολή όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων Φοιτήτριες.	Καταγωγή κατά σειρά προτίμησης Βόλο ή Πήλιο Δυτ. Μακεδονία (προτ. Σιάτιστα, Καστοριά, Κων/πολη ή Δράμα) (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Ζωσιμά Αφών.	Μαθητές Τεχνικών Λυκείων Ηγουμενίτσας, Ιωαννίνων, Κόνιτσας. Σπουδαστές ΤΕΙ Φοιτητές Ανωτάτων Σχολών.	Καταγωγή σπουδαστών και Φοιτητών Ήπειρος. Βαθμός απόλυσης Άριστα ή Πολύ καλά (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Νεοφύτου Θωμοπούλου - Αρχιμανδρίτου	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Πανεπιστήμιο Αθη-	Άποροι, αριστούχοι στις εισαγωγικές εξετάσεις της Σχολής που προτάσσεται κά-	Εσωτερικό.

⁵⁶<http://edu.klimaka.gr/tritobathmia-ekpaideysh/ypotrofies/1403-katalogos-ypotrofies-idrymata-klhrodothmata.html>, (19/7/12, 07:50)

	νών, Γεωπονική Σχολή, Ανωτ. Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών, Πάντειο Παν/μιο, Παν/μιο Πειραιώς κατά σειρά Σχολής και εφόσον κάθε φορά εξαντλούνται τα επί μέρους Τμήματα κάθε Σχολής.	θε φορά. Προτιμώνται οι συγγενείς του διαθέτη (χωρίς διαγωνισμό).	
Καλούδη Μάρκου	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Παν/μίων της χώρας.	Καταγωγή χωριό Πρινέ Ρεθύμνης, και ελλείπει αυτού από το Ρέθυμνο (χωρίς διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Κρήτσκη Νικ.	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων και πτυχιούχων αυτών.	Καταγωγή Ζαγορά (24 θέσεις), Πελοπόννησο (12 θέσεις), Σπέτσες (12 θέσεις), Ύδρα (12 θέσεις), (με διαγωνισμό για βασικές σπουδές). (Με επιλογή για μεταπτυχιακές εσωτερικού).	Εσωτερικό βασικές και μεταπτυχιακές.
Κυπριανίδη Ιαλέμου	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Παν/μίων.	Μόνιμοι κάτοικοι τέως διοικήσεως Πρωτεύουσας. Θέσεις: Άρρενες: 8 Θήλειες: 8	Εσωτερικό.
Πανταζόπουλου Κιμ.	Φιλοσοφικής, Θεολογικής, Φυσικής, Μαθηματικών, Πολυτεχνείου, Νηπιαγωγών, Δασκάλων, Ιερατικών, Εμπορικών, Γεωργικών, Επαγγελματικών και Μουσικών Σχολών της Χώρας.	Καταγωγή Ζαγορά, Σμύρνη. Θέσεις: 1 από κάθε περιοχή (Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Πραγαστή Επαμ.	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Παν/μίων.	Καταγωγή: Λεβίδι Αρκαδίας.	Εσωτερικό.
Σακελλαρίου Σπύρου	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων.	Καταγωγή κατά προτίμηση Λιβάρτζη, Ψωφίδα Καλάβρυτα (χωρίς διαγωνισμό).	Εσωτερικό.

Τριανταφυλλίδου Παν.	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων.	Καταγωγή: Πελοπόννησο. Προτεραιότητα : Φοιτητές και Πτυχιούχοι Γεωργικών και Κτηνιατρικών Σχολών (με διαγωνισμό για βασικές σπουδές). (Με επιλογή για μεταπτυχιακές).	Εσωτερικόγια βασικές και μεταπτυχιακές σπουδές. Εξωτερικό για μεταπτυχιακές σπουδές.
Τσαούση Αγαθ.	Θεολογική, Φιλοσοφική, Θετικές Επιστήμες Παν/μίων Αθηνών και Θεσ/νίκης.	Άποροι Πόντιοι την καταγωγή που αποφοίτησαν με άριστα από Λύκειο της Δράμας (χωρίς διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Χρυσοχόου Πέτρου	Οποιοσδήποτε όλων των Ελληνικών Παν/μίων.	Καταγωγή: Καβάλα, Φλώρινα (Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Αβραμίδη Νικολάου Κληροδότημα	Όλες οι Σχολές. Με διαγωνισμό.	Άριστοι και άποροι φοιτητές του Α.Π.Θ.	Εσωτερικό.
Αβράσογλου Δημητρίου	Οποιοσδήποτε του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από την Ανατολική Ρωμυλία (με επιλογή).	Εσωτερικό.
Της Αγάπης Κληροδότημα	Θεολογική, Ιατρική, Φιλοσοφική, Νομική, Χημική Πανεπ/μίων.	Ορφανούς και άπορους από την περιοχή Ι.Μ. Σισανίου και Σιατίστης Πειραιώς και Κερατσινίου.	Εσωτερικό.
Αγγελόπουλος Ανδρέας Κληροδότημα	Α.Ε.Ι.	Καλή επίδοση, ήθος, οικονομική αδυναμία.	Εσωτερικό. Εξωτερικό.
Άγιος Γεώργιος- Άγιος Πολύκαρπος Κληροδότημα	Μαθητές Γυμνασίων και Λυκείων, σπουδαστές Τ.Ε.Ι. και φοιτητές Α.Ε.Ι.	Δημότες Δήμου Πειραιά, Δραπετσώνας, Νίκαιας και Κερατσινίου, στερούμενοι οικονομικών πόρων (με επιλογή).	Εσωτερικό.
Αδαμοπούλειο Ίδρυμα Υποτροφιών για Πανεπιστημιακές Σπουδές.	1) Κλασική Μουσική (ενόργανη ή φωνητική), Δημοτική Μουσική, Βυζαντινή Μουσική. Βασικές ή μεταπτυχιακές. Με επιλογή. 2) Οικονομικές και Κοινωνικές Επιστήμες. Βασικές ή μεταπτυχιακές. Με επιλογή.	1) Απόφοιτοι Λυκείου με βαθμό "Λίαν καλώς" και Διπλωματούχοι του Δημοτικού Ωδείου Λαμίας ή Κρατικών Ωδείων ή αναγνωρισμένων ως ισοτίμων Ωδείων της Αθήνας ή της Θεσσαλονίκης με βαθμό "Άριστα" 2) Απόφοιτοι Λυκείου με βαθμό "Άριστα", φοιτητές Τμημάτων Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών και για μεταπτυχιακές σπουδές	Εσωτερικό ή Εξωτερικό.

		πτυχιούχοι με βαθμό πτυχίου "Άριστα".	
"Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΑΣΙΩΝ" Φιλανθρωπικό Ίδρυμα.	Οποιοσδήποτε Ανωτάτης Εκπαίδευσης.	Απολυτήριο Λυκείου "λίαν καλώς", καταγωγή Σύρο, Κάσο, τέκνα εν ενεργεία ή συντ/χων ναυτικών.	Εσωτερικό.
Αθανασιάδη Χρήστου Κληροδότημα	Γυμνάσιο - Λύκειο Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. Μεταπτυχιακό.	Γραμμένος στα Δημοτολόγια της κοινότητας Βρυσσοχωρίου Ιωαννίνων.	Εσωτερικό. Εξωτερικό.
Αλεξανδράκεια Κληροδοτήματα Καλαμάτας.	Α.Ε.Ε.	Αποφοίτηση από το Λύκειο Κάμπου Αβιάς Καλαμάτας, (Αριστεύσαντες στο διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Αλτηγού Παναγιώτας Κληρ/μα	Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ	Άποροι (με επιλογή).	Εσωτερικό.
Ίδρυμα "Κληροδοτήμα Εμμανουήλ Ιωάννου Αλιναλμάζη".	Θετικές επιστήμες και ειδικές. Ηλεκτρολογία Μεταπτυχιακές.	Οικονομικά αδύνατος, νέος, επιμελής και με ιδιαίτερη έφεση για ανώτερες σπουδές στις θετικές επιστήμες και συγκεκριμένα στην Ηλεκτρολογία.	Εσωτερικό ή Εξωτερικό.
Ανδρεάδου Δέσποινας (Δωρεά εις μνήμην).	Γεωπονία - Δασολογία. Με επιλογή.	Φοιτητές Τμημάτων α) Γεωπονίας και β) Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, καταγόμενοι οι ίδιοι από το Νέο Σκοπό Σερρών και οι γονείς τους από το Σκοπό Ανατ. Θράκης. Αν δεν υπάρχει τέτοιος φοιτητής να επιλέγεται κάποιος που να κατάγεται από το Νομό Σερρών ή Δράμας ή Καβάλας και τέλος από τη Μακεδονία.	Εσωτερικό
Ανδρεοπούλου Ευστρατίου	Όλα τα Πανεπιστήμια.	Άπορος από Ανατολή Σερρών.	Εσωτερικό.
Ανδρουτσόπουλος Αντωνίου Κληροδοτήμα	Τ.Ε.Ι. και Α.Ε.Ι.	Οικονομική αδυναμία, καταγωγή από Ζυγοβίτσι Γορτυνίας Αρκαδίας.	Εσωτερικό.
Αντωνιάδη Ευάγγελου	Ριζάρειος Εκκλ. Σχ. Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι.	Προηγούνται οι καταγόμενοι από την κοινότητα Εκκλησιχωρίου και μετά από Κοινότητα Καλοχωρίου Βουτσαρά - Κουρέντων και Σουλοπούλου.	Εσωτερικό.

Αράπογλου Δημ. και Ζωής	Φιλοσοφική, Ιατρική, Οδοντιατρική, Θεολογική Σχολή όλων των Ελληνικών Παν/μίων.	Ομογενείς κατά προτίμηση από Κων/πολη (με επιλογή).	Εσωτερικό.
Ατσάρου Πηνελόπη Χήρα Ηλ. Ατσάρου	Θεολογική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών.	Άποροι και επιμελείς (υποδεικνύονται από τη Θεολογική Σχολή Παν/μίου Αθηνών).	Εσωτερικό.
Βαλσαμάκη Θεμ. και Νικ. Ίδρυμα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών, βασικές μεταπτυχιακές.		Εσωτερικό Εξωτερικό.
Βαρδινογιάννειο Ίδρυμα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών, βασικές μεταπτυχιακές.	Καταγωγή από Κρήτη.	Εσωτερικό Εξωτερικό.
Βάσμα Σπύρου Ίδρυμα Απονομής Υποτροφιών.	Φοιτητές Α.Ε.Ι. Μεταπτυχιακές στο εξωτερικό.	Άριστοι απόφοιτοι Λυκείου Ορμυλίας.	Εσωτερικό Εξωτερικό.
Βελέντζειο Ίδρυμα Πρόνοιας και Μορφώσεως	Δημοτικό - Γυμνάσιο - Λύκειο, Α.Ε.Ι. και μεταπτυχιακές.	Άποροι ή ορφανοί από μητέρα της νήσου Πάρου.	Εσωτερικό.
Βεργωτή Γεωργίου και Μαρής	Μ.Ε. - Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι.	Οικονομική ενίσχυση σε διακριθέντες Κεφαλλήνιες.	Εσωτερικό.
Βιδάλη Αικατερίνης Κληρ/μα	Δημοσιογραφικές Σχολές Α.Ε.Ι.	Φοιτητές δημοσιογραφίας.	Εσωτερικό.
Βίμπλειο Ίδρυμα	Οποιαδήποτε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.	Από Βόρειο Ήπειρο ή από την Ήπειρο γενικά.	Εσωτερικό.
Βιολέττας χήρας Σωτηρίου Βίμπλη	Οποιαδήποτε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.	Περιφέρεια Κορυτσάς - Βόρειο Ήπειρο ή από την Ήπειρο γενικά (οικονομικά αδύνατοι φοιτητές).	Εσωτερικό.
Βλάχου Νικολάου	Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών.	Άποροι άρρενες (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Βογιατζή Χρυσόστομου Ίδρυμα	Φοιτητές Α.Ε.Ι.	Απόφοιτοι Β΄ Λυκείου Κιλκίς κατά προτίμηση από Αν. Ρωμυλία.	Εσωτερικό Εξωτερικό.
Βοστάνη Γεωργίου	ΤΕΙ - ΑΕΙ Αθηνών και εξωτερικού κα-	Άποροι, τελειόφοιτοι Γυμνασίου, αριστούχοι από τη Λέ-	Εσωτερικό Εξωτερικό.

	τά προτίμηση θετικές επιστήμες.	σβο, προτίμ. από Δήμο Μυτιλήνης, Κοιν/τες Πάμφυλα και Μυστεγνά.	
Ίδρυμα Λίλιαν Βουδούρη	Οποιοσδήποτε των Ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων για βασικές-μεταπτυχιακές σπουδές.	Απολυτήριο Λυκείου ή πτυχίο Ανωτέρας ή Ανωτάτης Σχολής με βαθμό "λίαν καλώς" και οικονομική αδυναμία.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Βράκα Χρήστου Κληροδότημα	Φοιτητές Α.Ε.Ι.	Καταγωγή από Κοιν. Γέρμα Καστοριάς ή από Βογατσικό, Κωσταράζιο, κατά προτεραιότητα αποφοίτων Λυκείου Τσοτυλίου.	Εσωτερικό
Ίδρυμα με την επωνυμία "Κληροδότημα Αντωνίου και Άννας Βυζίου"	Ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και μεταπτυχιακές σπουδές.	Αριστούχοι απόφοιτοι των Λυκείων Ν. Ιωνίας, κατά προτίμηση άποροι.	Εσωτερικό για βασικές σπουδές και Εξωτερικό για μεταπτυχιακές σπουδές.
Ίδρυμα "Γ. Γαλλή".	Γυμνάσιο, Λύκειο, Ανώτατες Σχολές της χώρας. Με επιλογή.	Άριστοι μαθητές ή μαθήτριες ή φοιτητές ή φοιτήτριες, οι οποίοι είναι οικονομικά αδύνατοι και είναι γραμμένοι στα δημοτολόγια ή μητρώα του Δήμου Δομοκού ή στις Κοινότητες της ομώνυμης επαρχίας και κατοικούν μόνιμα εκεί.	Εσωτερικό.
Γερολυμάτου Ιωάννου	ΜΕ - ΑΕΙ – ΤΕΙ	Κατά σειρά επίδοσής τους στους καταγόμενους από τα Καρδακάτα και διαμένοντες χωρίς καταγωγή.	Εσωτερικό.
Γεροστάθη Κωνσταντίνου	Οποιοσδήποτε του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από Άρτα (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Γερουλάκος Γ. Δημήτριος	Κατά προτίμηση Ιατρική Σχολή και Σχολές Επιστημών Υγείας των Πανεπιστημίων Ελλάδας. Κατά δεύτερο Πολυτεχνικές και Νομικές σχολές των Πανεπιστημίων Ελλάδας.	Καταγωγή από Λακωνία, αποφοίτηση από Λύκεια Λακωνίας.	Εσωτερικό.
Γιαννακάκη Αλεξάν-	ΜΕ - ΑΕΙ - ΤΕΙ	Ορφανοί και άποροι καταγό-	Εσωτερικό - Εξω-

δρου και Άννης - Κέντρο Βοήθειας Νέων.	μεταπτυχιακά.	μενοι από α) την κοιν. Βάθης Κισσάμου β) Κοιν/τες Κεφαλίου και Περιβολίων.	τερικό.
Γκανιώτη Παπαγεωργίου - Χριστίνας	Όλοι του ΕΜΠ (με επιλογή).	Άποροι άρρενες από ελληνικά νησιά.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Γεωργ. Αγγ. Γκλίνου	Βασικές σπουδές στη Θεολογία, Νομική, Ιατρική ως και της Α.Σ.Ο.Ε.	Καταγωγή από Κοινότητες Νεστάνης, Λουκά και Μηλέα Μαντινείας.	Εσωτερικό.
Γκωλέτση Κων/νου	Οποιαδήποτε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.	Άποροι φοιτητές κατά προτίμηση Ηπειρώτες.	Εσωτερικό.
Δενδρινού - Αντωνιάκη Καλλινίκης	Μ.Ε. - Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι.	Οικονομικά αδύνατους από τα Μακρυώτικα Πυλάρου Κεφ/νίας ή την Κεφαλληνία.	Εσωτερικό.
Δημάδη Ζηνοβίας Κληρ/μα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών.	Οι φοιτητές να είναι μέλη της Χ.Φ.Ε.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Διακομιχάλη Ανδρέα - Ίδρυμα Υποτροφιών Δωδεκανήσου	Α.Ε.Ι. - μεταπτυχιακά.	Καταγόμενους κατά προτίμηση από τη Σύμη και οικ. αδύνατοι.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Δρίτσα Δημητρίου & Ευαγγελίας. Κοινωνοφελές Ίδρυμα Υποτροφιών	ΤΕΙ – ΑΕΙ	Απόφοιτοι Γενικού Λυκείου Ερμούπολης ή Τεχν. Επαγγελμ. Σχολές, οικονομικά αδύνατους από τη Σύρο.	Εσωτερικό.
Δωδεκανησιακό Ίδρυμα Υποτροφιών	Μ.Ε. - Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. Μεταπτυχιακά.	Δημότες οποιουδήποτε Δήμου ή Κοινότητας Ν. Δωδεκανήσου, μόνιμοι κάτοικοι.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αττικής Παράδοσης	Κοινωνικών Επιστημών και Φιλοσοφίας Ελληνικών και αλλοδαπών Πανεπιστημίων.	Ελληνική ή ξένη ιθαγένεια.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Ίδρυμα Γεωργίου και Ευτυχίας Εργαζάκη	Φοιτητές Α.Ε.Ι.	Οικονομική αδυναμία, αριστούχοι, καταγωγή Επαρχία Πεδιάδας Ν. Ηρακλείου, Επαρχία Λασιθίου Ν. Λασιθίου Ηράκλειο.	Εσωτερικό.
Ευθυμίου Χριστοδούλου Κληρ/μα	α) Φιλοσοφική β) Ιατρική γ) Θετικές Επιστ. δ) Παιδαγ. Δημοτ. Εκπαιδ. Παν/μίου Ιωαννίνων.	Καταγωγή από Δήμο Ιωαννίνων.	Εσωτερικό.

Ευσταθιάδη Αικατ. Ι. Κληροδότημα	Οποιοσδήποτε κλάδος Ανωτέρας και Ανώτατης Εκπ/σης, βασικές – μεταπτυχιακά.	Έλληνες, Αιγυπτιώτες που ζουν στην Ελλάδα.	Εσωτερικό.
"Ο Ευστρατίου Χριστόφορος". Ίδρυμα Απόρων Αριστούχων Σπουδαστών Λέσβου	Ανώτατες και Ανώτερες Σχολές στην Ελλάδα, κατά προτίμηση οικονομικών και θετικών επιστημών.	Οικονομικά αδύνατοι, άριστοι καταγόμενοι από τη νήσο Λέσβο, κατά προτίμηση από το Πλωμάρι, τα Πάμφιλα και τη Μυτιλήνη. Οι υποψήφιοι να είναι γραμμένοι στα μητρώα των Δήμων και Κοινοτήτων της Λέσβου.	Εσωτερικό για βασικές σπουδές α) με διαγωνισμό, β) χωρίς διαγωνισμό με κριτήριο τη βαθμολογία του απολυτηρίου. Εξωτερικό α) για βασικές σπουδές σε κλάδους που δεν διδάσκονται στα Πανεπιστήμια και Πολυτεχνεία της Ελλάδας, β) για μεταπτυχιακές σπουδές με πτυχίο άριστα.
Θεοδώρου Νικολάου	ΤΕΙ, ΑΕΙ Μεταπτυχιακά.	Οικονομικά αδύνατοι, άριστοι, ηθικοί, απόφοιτοι Λυκείων Κορίνθου.	Εσωτερικό, Εξωτερικό (μεταπτυχιακά).
Ευαγές Ίδρυμα / Ιεράς Μητροπόλεως Ρόδου	ΑΕΙ - Μεταπτυχιακά - ΤΕΙ - ΤΕΛ.	α) άποροι από τη Ρόδο, β) προτιμ. για μεταπτυχιακά σε Θεολ. Σχολές Αθηνών - Θεσ/νίκης, γ) υποτρ. σε απόφοιτους σχολών ΜΕ προερχόμενους από το Οικουμενικό Πατριαρχείο σε ΑΕΙ, ΤΕΙ και ΤΕΛ.	Εσωτερικό.
Κοινοφελές Ίδρυμα Υποτροφιών της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης "Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ".	1) Όλες οι Σχολές. Με επιλογή. 2) Θεολογία, Ιστορία, Αρχαιολογία, Αρχιτεκτονική. 3) Όλες οι σχολές. 4) Βυζαντινή Μουσική.	1) Οικονομικά αδύνατοι νέοι και νέες, με έφεση για μάθηση, για σπουδές στην ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση οι οποίοι κατάγονται από την περιφέρεια Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης ή κατοικούν σε αυτήν μόνιμα και είναι εγγεγραμμένοι σε μια ανώτερη ή ανώτατη σχολή. 2) Επιστήμονες για μεταπτυχιακές σπουδές ή εκπόνηση	1) Εσωτερικό 2) Εσωτερικό ή εξωτερικό. 3) Εσωτερικό 4) Εξωτερικό.

		<p>διδακτορικής διατριβής ή μελέτης στο εσωτερικό ή εξωτερικό με θέμα σχετικό με την περιφέρεια της Ιεράς Μητρόπολης Σερρών και Νιγρίτης ή ολόκληρης της Μακεδονίας. Οι επιστήμονες αυτοί θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι σε μεταπτυχιακό τμήμα σχολών και να έχουν προχωρήσει τη διδακτορική τους διατριβή ή μελέτη σε ικανοποιητικό σημείο. Προτιμώνται οι καταγόμενοι από την περιφέρεια Σερρών και Νιγρίτης.</p> <p>3) Οικονομικά αδύνατοι φοιτητές ή σπουδαστές που φοιτούν στα εκπ/τικά ιδρύματα των Σερρών.</p> <p>4) Οικονομικά αδύναμοι νέοι και νέες της περιφέρειας της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης.</p>	
Ιμβριώτη Ιωάννη	Τμήμα Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής - Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. Με επιλογή.	Φοιτητής του Τμήματος Φ.Π.Ψ. του Α.Π.Θ. κατά την ελεύθερη και απόλυτη κρίση των εκάστοτε Διοικητικών Αρχών της Σχολής.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα "Ιωαννίδη Δ. - Σιατιστέως".	Όλες οι Σχολές. Με επιλογή. Εφ'άπαξ.	Αποδεδειγμένα διακρινόμενοι για την επίδοσή τους σπουδαστές, που εισάγονται κάθε χρόνο στα Ανώτατα και Ανώτερα Εκπ/κά Ιδρύματα της χώρας και κατάγονται από τη Σιάτιστα, κατά προτίμηση ορφανών είτε από μητέρα είτε από πατέρα και συμπεριλαμβάνονται στο 10% των πρώτων κατά σειρά επιτυχίας εισαγομένων στο Τμήμα ή στη Σχολή τους.	Εσωτερικό.
Κανέλλη Πέτρου	Φοιτητής Παν. Αθηνών.	Καταγωγή από Μελιγαλά Μεσσηνίας	Εσωτερικό.
Καντάρη Θεόκλητου, Κληρονομιά	Όλοι.	Οικονομική αδυναμία και να κατοικούν στην Κοινότητα	Οπουδήποτε.

		Αμπελακίων Σαλαμίνας.	
Καπετανάκειο Ίδρυμα Αντωνίου και Βικτορίας Καπετανάκη	ΑΕΙ Μεταπτυχιακά.	Άποροι, ορφανοί που κατάγονται από το Νομό Ηρακλείου.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Καραπιπέρειου Πνευματικών Ίδρυμα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών. Με επιλογή. Βασικές σπουδές ή μεταπτυχιακές.	Διακρινόμενοι ή διακριθέντες στις σπουδές τους, άποροι νέοι Ευρυτάνες για συνέχιση των σπουδών τους στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Κληρ/μα Μαρίας Κασιμάτη	Γεωργίας ή Ειδικών Κλάδων αυτής και Τεχνών Ωφελίμων και ωραίων. (ζωγραφική, μουσική και γλυπτική).	Καταγωγή Άμφισσα ή Αθήνα.	Εξωτερικό - Ευρώπη.
Κασιμάτη Σεβαστιανού Κληρ/τα	Ιατρική, Οδοντιατρική, ΤΕΦΑ.	Να είναι κάτοικοι ή να κατάγονται κατά σειρά προτεραιότητας από το χωριό Νέος Αμαρίου ή εξ άλλων χωριών επαρχίας Αμαρίου ή του Νομού Ρεθύμνης, θα προηγούνται τυχόν εξ αίματος ή αγχιστείας συγγενείς του διαθέτη οπουδήποτε διαμενόντων.	Εσωτερικό.
Κασσαβέτειο Κληρ/μα και Οικοκυρικό Σχολείο Ζαγοράς	ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Πρώτο έτος σπουδών, οικονομική αδυναμία, ήθος, επίδοση, γέννηση στη Ζαγορά.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Υποτροφιών Απόρων Νέων και Νεανίδων Πηνελόπης Κατσέα - Σπάνδου	1) Τεχνικές Σχολές κάθε ειδικότητας 2) Πανεπιστημιακές Σχολές θετικών επιστημών και εικαστικών τεχνών.	1) Νέοι και νεανίδες που κατάγονται από την Κοινότητα Ασβεστοχωρίου Θεσ/νίκης, αποδεδειγμένα φτωχών οικογενειών, χριστιανών ορθόδοξων που διακρίνονται για την επίδοσή τους στα γράμματα, την ευφυία τους, το χαρακτήρα τους, την άποψη ηθική διάπλασή τους και τον εθνικό προσανατολισμό τους.	Εσωτερικό.
Κατσέα Κωνσταντίνου	Σχολή Θετικών Επιστημών. Με επιλογή.	α) Υποτροφίες σε διαπρέψαντες σε επιστημονική επίδοση και ήθος απόρους αριστούχους Μακεδόνες αποφοίτους του Α.Π.Θ. β) Υποτροφίες σε άπορους Μακεδόνες αριστούχους αποφοίτους Λυκείου, επιτυγχόντες στις ει-	Εξωτερικό - Εσωτερικό.

		σαγωγικές εξετάσεις στα Α.Π.Θ. για σπουδές θετικών επιστημών.	
Καυκάλα Στυλιανού	ΤΕΙ – ΑΕΙ	Καταγόμενοι από το χωριό Θυμανά Χίου	Εσωτερικό.
Κλεινία Κων/νου, κληροδότημα	Εφηρμοσμένες επιστήμες και μηχανική.	Να είναι φοιτητές Αριστ. Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης καταγόμενοι κατά προτίμηση από τη Δυτική Μακεδονία ιδίως Σιάτιστα Δ. Κοζάνης.	Εσωτερικό - Θεσσαλονίκη.
Κληρ/μα Αικατερίνης Κοκκίνου	Όλοι οι κλάδοι σπουδών.	Αριστούχοι τελειοφοίτων γυμνασίου ή Λυκείου, καταγωγή από Βόλο και να είναι τελειόφοιτοι από τα σχετικά σχολεία του Βόλου.	Εσωτερικό.
Πέτρου Κόκκορου	Οποιαδήποτε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και μεταπτυχιακό	Καλοί φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Κολυδάκη Νικολ. Γεωργίου	Ιατρική Σχολή.	Αριστούχο και άπορο απόφοιτο άρρενα του Γυμνασίου Ιεράπετρας.	Εσωτερικό.
Κονδύλη Ευαγγέλου Κληρ/μα	Γεωπονία, ηλεκτρολογία, μαθηματικά, μηχανολογία ή άλλο κλάδο των φυσικών επιστημών.	Απολ. Λυκείου με βαθμό "λίαν καλώς" οι υποψήφιοι πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι και να φοιτούν στην οικεία σχολή. Να κατοικούν μόνιμα ή να κατάγονται από την Ήπειρο (περιλαμβανομένης πρωτίστως και της Β. Ηπείρου).	Εσωτερικό.
Κοντοβράκη Ιακώβου	Ιερατική Σχολή, Θεολογική Σχολή, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, οποιαδήποτε άλλη Μέση Ανωτέρα και Ανώτατη Σχολή.	Οικονομικά αδύνατοι, ευδόκιμο φοίτηση, καταγωγή από Επαρχία Άργους.	Εσωτερικό.
"Κορδόσειου Κοινοφελές Ίδρυμα - Δωρεά Γεωργίου Σπ. Κορδόση"	Όλοι οι κλάδοι σπουδών.	Οικονομικά αδύνατοι και κατά προτίμηση αριστεύσαντες απόφοιτοι των Λυκείων Νεοχωρίου και Πενταλόφου Μεσολογγίου ή και απόφοιτοι των Λυκείων της Επαρχίας Μεσολογγίου ή και ολοκλήρου του Νομού Αιτωλοακαρ-	Εσωτερικό.

		νανίας, για σπουδές στα ΑΕΙ της χώρας.	
Κληρ/μα Σεβαστιανού Κοσιμάτη	ΙΑτρική - Οδοντιατρική – ΤΕΦΑ	Να είναι κάτοικοι ή να καταγονται κατά σειρά προτεραιότητας από το χωριό Νέος Αμαρίου ή εξ άλλων χωριών επαρχίας Αμαρίου ή του Νομού Ρεθύμνης, θα προηγούνται τυχόν εξ αίματος ή αγχιστείας συγγενείς του διαθέτη οπουδήποτε διαμενόντων.	Εσωτερικό.
Κληροδότημα Νικολάου Κουκουφλή (υπέρ Κοινότητας Ομβριακής Δομοκού)	ΙΑτρική, Γεωπονία. Βασικές σπουδές. Με επιλογή.	Άρρην απόγονος της οικογένειας Γεωργίου Νικολάου.	Εσωτερικό.
Κουκουφλή Νικολάου / Κληρ/μα υπέρ του Δήμου Θεσσαλονίκης	1) Μετεκπαίδευση και ενημέρωση στελεχών του Δήμου Θεσσαλονίκης στις Πολιτιστικές ή άλλες δραστηριότητες σε δήμους ευρωπαϊκών χωρών. 2) Θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης, μεταπτυχιακά. 3) Καλλιτεχνικές σπουδές.	1) Στελέχη του Δήμου Θεσσαλονίκης. 2) Άποροι αριστούχοι σπουδαστές. 3) Αριστούχοι νέοι καλλιτέχνες που πραγματοποιούν μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό.	1) Εξωτερικό. 2) Εξωτερικό. 3) Εξωτερικό.
Κρητικού Νικολάου	Όλοι του ΕΜΠ	Διακριθέντες σπουδαστές Α΄ έτος σπουδών στα Ανώτερα Μαθηματικά.	Εσωτερικό.
Κληρ/μα Κριεζή Τριανταφυλλιάς	Θεωρητικές σχολές όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων.	Καταγωγή από Μακεδονία. (με επιλογή).	Εσωτερικό.
Κρίσπη Δημητρίου	ΙΑτρική Σχολή.	Άπορος μαθητής καταγόμενος από την Πάρο. (ίδιος ή γονείς).	Εσωτερικό.
Κληρ/μα Κυβέλη - Γιάννη Χορν	1. Μουσικής 2. Επικοινωνιών 3. Θεάτρου 4. Κινηματογράφου.	Μεταπτυχιακές.	Εξωτερικό - Εσωτερικό.
Κυπαρισσοπούλειο Κληροδότημα (Δήμος	Όλες οι Σχολές. Με επιλογή.	1) Απόφοιτοι Λυκείου για σπουδές σε ΑΕΙ	Εσωτερικό ή Εξωτερικό.

Κολινδρού Πιερίας)		2) Πτυχιούχοι διακρινόμενοι για το ήθος και εγγεγραμμένοι οι ίδιοι ή οι γονείς τους στα Μητρώα ή Δημοτολόγια Κολινδρού.	
Κωνσταντινίδη Αμύντα	Ιατρική Σχολή.	Άποροι διακεκριμένοι σπουδαστές της Ιατρικής Επιστήμης, οι οποίοι παράλληλα με τη διάκρισή τους στις επιστήμες διαθέτουν καλό ήθος και εθνωφελή προσανατολισμό.	Εσωτερικό.
Κωστάλα Λεωνίδα	Δημοτικά - ΜΕ - ΤΕΙ - ΑΕΙ.	Οικονομικά αδύνατοι καταγόμενοι από το Βροντάδο Χίου.	Εσωτερικό.
Λαμπαδημητρόπουλος Αγγελος και Άρτεμις	ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Άριστοι, ηθικοί, απόφοιτοι Λυκείων Καστορείου, οικονομικά αδύνατοι.	Εσωτερικό, Εξωτερικό.
Κληρ/μα Λαμπρίδου Ιωάννου	Ιατρικό, Οδοντιατρικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Άποροι (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Λάτση Ιωάννου Ίδρυμα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών.	Καταγωγή από Ηλεία.	Εσωτερικό, Εξωτερικό.
Λιβαδά Μιχαήλ	Θεολογική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών.	Άποροι (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Λυμπεροπούλειο Ίδρυμα "ΑΡΤΟΣ ΖΩΗΣ"	Θεολογία.	(Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό - Εξωτερικό. Βασικές σπουδές Εσωτερικό - Μεταπτυχιακές σπουδές εξωτερικό.
Λύχνου Γερασίμου Κληρ/μα	Δημοσιογραφία.	(Με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Αφών Ευάγγελου και Μαρίας Μαδιά	ΤΕΙ - ΑΕΙ.	Άποροι καταγόμενοι από τα Άνω Καρδάμηλα.	Εσωτερικό.
Μαλιώτειο Ίδρυμα Υποτροφιών	ΜΕ - ΤΕΙ - ΑΕΙ.	Απόφοιτους Λυκείου Μελεσών που πέρασαν στα ΤΕΙ - ΑΕΙ ή πρωτεύσαντες μαθητές Γυμνασίου - Λυκείου Μελεσών.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Αικατερίνης Μάλλωση	Οποιοσδήποτε.	Απολυτήριο Λυκείου με βαθμό τουλάχιστον 18 ή πτυ-	Εσωτερικό - Εξωτερικό. Βασικές

		χίο Ελληνικού ΑΕΙ με "άριστα" ή "λίαν καλώς". (με επιλογή).	σπουδές εσωτερικό - Μεταπτυχιακές εξωτερικό.
Μάνδρα Πέτρου	ΑΕΙ	Καταγόμενοι από την Κοιν. Λουτρών.	Εσωτερικό.
Μανιάρειο Κληροδότημα	Παιδαγωγικά Τμήματα των Πανεπιστημίων.	Καταγωγή από Αμπελάκια Λάρισας.	Εσωτερικό.
Μαργώνη	Θεολογική Σχολή Αθηνών ή Θεσσαλονίκης.	Άπορος και ηθικός γεννημένος στη πόλη Μυτιλήνη ή στα χωριά Ταξιάρχες, Βαρειοί, Ακρωτήριο, Αγία Μαρίνα και Πληγώνιο.	Εσωτερικό.
Μαριδάκειο Κληροδότημα	Οποιαδήποτε Σχολή Ανωτάτης Εκπαίδευσης.	Απολυτήριο Λυκείου με βαθμό "λίαν καλώς", καταγωγή Επαρχία Σητείας Λασιθίου Κρήτης.	Εσωτερικό.
Μαρίνου Βασιλείου Μ.	ΑΕΙ – ΤΕΙ	Γεννημένους από γονείς που να είναι ή να ήταν δημότες Βολισσού.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Κληροδότημα "Πέτρου Μαρκίδη"	Γυμνάσιο, Λύκειο, Ανώτατες Σχολές της χώρας. Με επιλογή.	Νέοι καταγόμενοι από το Δήμο Άμφισσας και τις Κοινότητες Σερνικαίου, Αγίου Γεωργίου, Αγίου Κωνσταντίνου, Προσηλίου, Βιβιάνης και Ελαιώνας.	Εσωτερικό.
Ματάλα Αθανασίου του Λακεδαιμονίου	Οποιοσδήποτε στα ΑΕΙ, Στρατιωτική και Ναυτική Σχολή, Τεχνικές Σχολές και ΤΕΙ.	Καταγωγή από Λακωνία. (Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Ματθιάκη Ιωάννου Εμμ.	Γυμνάσιο - Λύκειο και Τεχνικό ΤΕΙ - ΑΕΙ μόνο Κρήτης.	Μαθητές - Φοιτητές.	Εσωτερικό.
Μαυριά Ανθούλας	ΑΕΙ.	Οι έχοντες ανάγκη οικονομική ενίσχυση φοιτητές από επαρχίες Πωγωνίου και Κουρέντων ή από την Ήπειρο.	Εσωτερικό.
Μαυροκορδάτου Γεωργίου	Θεολογική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών.	(Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Μαυροκορδάτου Δημητρίου	Ιατρικό, Οδοντιατρικό Τμήμα του Πανεπιστημίου	Τριτοετείς φοιτητές (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.

	Αθηνών.		
Ίδρυμα Χαραλάμπους Μεγκούσογλου	Οποιοσδήποτε Ανωτάτης Εκπαίδευσης βασικές σπουδές.	Φοιτήτριες με οικονομική αδυναμία.	Εσωτερικό.
Κληρ/μα Μικρουλάκη Νέλης	Ιατρικής, Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από όλη την Ελλάδα πλην Αττικής.	Εσωτερικό.
Μιχαέλη Παν. Κληρ/μα	Οποιοσδήποτε των ΤΕΙ και Πανεπιστημίων της χώρας.	Τελειόφοιτοι και αριστούχοι του Λυκείου Πλωμαρίου Λέσβου.	Εσωτερικό.
Μιχαλέτου Γεωργίου Ν.	Οποιοσδήποτε στα ΑΕΙ.	Καταγωγή από Αγ. Νικόλαο Βοΐων Νεάπολης Λακωνίας. Χρηστό ήθος.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχέλη	Οποιοσδήποτε κλάδος έχων σχέση με την αισθητική (π.χ. Αρχιτεκτονική).	Με επιλογή.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Μουστάκα Πέτρου	ΤΕΙ - ΑΕΙ μεταπτυχιακό.	Υπό τύπου υποτροφιών ή δανείου σε καταγόμενους από την Κοινότητα Κορθίου περιοχής Πίσω Μεριάς Άνδρου.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Ίδρυμα Αφων Μπακαλά Π.	Όλοι (βασικές σπουδές εσωτερικό / Μεταπτυχιακές σπουδές).	Καταγωγή από Αρκαδία. - Απόφοιτοι Γυμνασίου Τριπόλεως - Απόφοιτοι Γυμνασίου Ν. Αρκαδίας (επιλογή - διαγωνισμός).	Εξωτερικό - Εσωτερικό.
Μπαλατατζή Σπυρίδωνος	Δημοτική, Μέση, Ανωτέρα και Ανωτάτη Εκπαίδευση.	Καταγωγή από Συρράκο Ιωαννίνων (με επιλογή).	Εσωτερικό.
Μπαφάκη Εμμαν. και Αναστ.	Γυμνάσιο - Λύκειο ΤΕΛ - ΤΕΙ - ΑΕΙ	Άποροι από Δάφνες Τεμένους.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Μπουλούμπαση Αποστόλου Ν.	Οποιοσδήποτε.	Μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές και πτυχιούχοι που κατάγονται από τη νήσο Ιο Κυκλάδων. (με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό. Βασικές σπουδές εσωτερικό - Μεταπτυχιακές σπουδές εξωτερικό.
Ίδρυμα Υποτροφιών Μωραΐτου Ευαγγελία	Οποιοσδήποτε.	Καταγωγή από Καστελόριζο (με επιλογή).	Εσωτερικό και εξωτερικό για βασικές σπουδές.

Νικολάου Θεοδώρου	ΤΕΙ και ΑΕΙ Μεταπτυχιακά.	Οικονομικά αδύνατοι, άριστοι, ηθικοί, απόφοιτοι Λυκείων Κορίνθου.	Εσωτερικό - Εξωτερικό (μεταπτυχιακά).
Παγκάλου Γεωργίου Κληρ/μα	Φιλοσοφική Σχολή Ελληνικού Πανεπιστημίου.	Απολυτήριο Λυκείου με βαθμό "λίαν καλώς". Καταγωγή από Νομό Λασιθίου.	Εσωτερικό.
Πάγκειος ή Μπάγκειος Επιτροπή	Οποιοσδήποτε κλάδος σπουδών μέσης, ανώτερης ή ανώτατης βαθμίδας (βασικές και μεταπτυχιακά).	Βορειοηπειρώτες μαθητές, σπουδαστές φοιτητές εγγεγραμμένοι στο σύλλογο Βορειοηπειρωτών.	Εσωτερικό.
Παγγιανό Ίδρυμα Ιωάννου Διαμαντή Πατέρα	Όλοι.	Καταγωγή Χίος (με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Παπαδάκη Αντωνίου	Οποιοσδήποτε του Πανεπιστημίου Αθηνών.	(Με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Ίδρυμα "Νικόλαος Γ. Παπαδημητρίου".	Οποιοσδήποτε Ανωτέρων και Ανωτάτων Σχολών.	Αριστούχοι απόφοιτοι Λυκείων καταγόμενοι από Λέσβο, Άνδρο, Σπέτσες, Ύδρα.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Κληρ/μα Παπαζαφειρόπουλου Σωτηρίου	Οποιοσδήποτε του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από Ανδρίτσαϊνα (με επιλογή).	Εσωτερικό.
Παπαλεξίου ή Τσέρτου Ευδοξίας	ΜΕ - ΑΕΙ - ΤΕΙ.	Άπορο κάτοικο και με καταγωγή από το Γανναδιό Κόνιτσας.	Εσωτερικό.
Παπαμιχαηλίδη Θωμά	Πολυτεχνική και Φυσικομαθηματική Σχολή. Με διαγωνισμό.	Αριστεύοντες φοιτητές.	Εσωτερικό.
Παπαμιχαλοπούλου Νικολάου	Οποιοσδήποτε του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από Λακωνία. (Με επιλογή).	Εσωτερικό.
Παπαναστασίου Ζήνωνα	Πρωτοετείς μαθητές, πρωτοετείς φοιτητές ανωτάτων σχολών.	Καταγωγή και εγκατάσταση στο Βελβενδό, απόφοιτοι ΔΣ Βελβενδού και οικονομικά αδύνατοι (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Παπαντωνίου Βασ. - Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα -	Λαογραφικές σπουδές.	Βαθμός απολυτηρίου ή πτυχίου "ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ", οικονομική κατάσταση.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.

Ίδρυμα Υποτροφιών Κληρονόμων Φιλίππου Παπαπολυχρονίου	Οποιοσδήποτε κλάδος Ανωτέρων και Ανωτάτων Σχολών.	Άρρενες απόφοιτοι Λυκείου Κρεστένων, οικονομικά αδύνατοι.	Εσωτερικό.
Παπαχριστοδούλου Ουρανία	Φιλοσοφική. Με επιλογή.	Φοιτητές Θράκης της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ, ειδικευόμενοι στη Λαογραφία, με άμεμπτο ήθος και άριστη επίδοση.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Παναγιώτη Πεταλιά	Ανώτερες ή ανώτατες Σχολές στην Ελλάδα και μεταπτυχιακές σπουδές.	Ορφανοί νέοι και νέες και εν ελλείψει τούτων οικονομικά αδύνατοι καταγόμενοι από την Κοινότητα Αστακού ή την επαρχία Ξηρομένου Αιτωλ/νίας.	Εσωτερικό - Εξωτερικό. Εσωτερικό (βασικές σπουδές) και εσωτερικό - εξωτερικό μεταπτυχιακές σπουδές.
Κληροδότημα Γρηγορίου Μ. Πετρόχειλου	Οποιοσδήποτε Ανωτάτης ή Ανώτερης Εκπαίδευσης.	Απόφοιτος Πρωτεύσας Λυκείου Κοινότητας Φρατσίων Κυθήρων.	Εσωτερικό.
Πλατειό Ίδρυμα	Ανώτερες ή ανώτατες Σχολές θετικών επιστημών ή καλές τέχνες.	Αριστούχοι απόφοιτοι Γυμνασίων ή Λυκείων της Ικαρίας.	Εσωτερικό.
Κληροδότημα Δημητρίου Πλούμη, υπέρ της Κοινότητας Αμπελακιώτισσας Ναυπακτίας	Νομική, Μηχανολόγοι, Ηλεκτρολόγοι. Με επιλογή.	Απόφοιτοι του Λυκείου Ναυπάκτου, καταγόμενοι από την Κοινότητα Αμπελακιώτισσας Ναυπακτίας και αν δεν υπάρχουν από τα άλλα χωριά της επαρχίας και της πόλεως της Ναυπάκτου. Προτιμώνται οι συγγενείς του διαθέτη με το όνομα Πλούμη.	Εσωτερικό.
Πολυμέρης Δημήτριος	ΑΕΙ.	Άριστον, απόφοιτοι Λυκείου Ζαγοράς.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Αθανασίου (Τομ) και Ειρήνης Πούλου	Οποιοσδήποτε Ανωτέρων και Ανωτάτων Σχολών.	Τελειόφοιτοι Λυκείων καταγόμενοι από το Δήμο Πλωμαρίου Λέσβου και την Κοινότητα Καμαρίου Τεγέας Αρκαδίας, επίδοση καλή και οικονομική αδυναμία.	Εσωτερικό.
Ποταμιάνου Παύλου	Ιατρική, Οδοντιατρική, Φυσική, Χημεία όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων.	Καταγωγή από Θράκη. (με επιλογή).	Εσωτερικό.

Πριάμου Γεράσιμου	Θεολογία - Ιατρική, Γεωπονική και γενικά όλα τα ΤΕΙ και ΑΕΙ.	Από Χαλκυτόκα ή Αιγιαλό Χαλκυτάτων.	Εσωτερικό.
Κληρ/μα Ράδου Μαρίας	Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από Αθήνα και Ήπειρο (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.
Ίδρυμα "Κληροδότημα Ανθίπης Ρέστη"	Όλοι οι κλάδοι σπουδών. Με επιλογή.	Οι καλύτεροι μαθητές και μαθήτριες του Γυμνασίου Ιστιάϊας για ανώτερες ή ανώτατες σπουδές.	Εσωτερικό ή Εξωτερικό.
Ίδρυμα Χρήστου Βασιλείου Ρούνιου	Οποιοσδήποτε Β/θμιας και Γ/θμιας Εκπαίδευσης με Τεχνική ή Γεωργική ειδικότητα.	Γονείς μόνιμοι κάτοικοι Κοινότητας Στεμνίτσας.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Υποτροφιών Σπυρίδωνος και Ελένης Ρούσκα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών. Βασικές σπουδές με επιλογή.	Νέοι και νέες, απόφοιτοι του Λυκείου Υπάτης, οι οποίοι κατάγονται από την περιφέρεια του Λυκείου αυτού, είναι οικονομικά αδύνατοι και έχουν βαθμό "Άριστα", προκειμένου για συνέχιση των σπουδών τους σε Ανώτερες και Ανώτατες Σχολές της χώρας.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Ρόδη Ρούφου – Κανακάρη	Κοινωνικές επιστήμες.	(Με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό. (βασικές - μεταπτυχιακές σπουδές).
Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Γεωργίου και Άννας Σακελλαρίου	Οποιοσδήποτε των ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Καταγωγή από την επαρχία Γορτυνίας του Νομού Αρκαδίας, κατ' εξαίρεση από τις υπόλοιπες επαρχίες του Νομού Αρκαδίας ή από όλη τη λοιπή Επικράτεια.	Εσωτερικό (βασικές σπουδές).
Σακελλαρόπουλος Β. Νικόλαος	ΤΕΙ και ΑΕΙ.	Άριστοι, καταγόμενοι από Κολλίνες Αρκαδίας.	Εσωτερικό.
Σαλατέλλη Αγγέλου και Δέσποινας	ΑΕΙ.	Καταγόμενοι: από Λέσβο και οικονομικά αδύνατοι ή έχουν γεννηθεί στη Λέσβο και κατοικούν.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Σαμούρκα	Οποιοσδήποτε	(Με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξω-

			τερικό.
Ίδρυμα Σαραντοπούλου Κων/νου	Οποιοσδήποτε των ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Καταγωγή από Τέγρια, πρωτοετείς απόφοιτοι καταρχήν Λυκείου Τεγέας (με επιλογή).	Εσωτερικό.
Σάχλου Σωκράτη και Βικτορίας - Φιλανθρωπικό Ίδρυμα	ΤΕΙ - ΑΕΙ.	Άποροι φοιτητές που καταγονται από την Ερεσσό και είναι δημότες.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Σιφνιακό Πνευματικό Ίδρυμα "Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος"	Οποιοσδήποτε ΑΕΙ (κατά προτίμηση Φιλοσοφίας και Θεολογίας).	Καταγωγή από Σίφνο, οικονομική αδυναμία (με επιλογή).	Εσωτερικό (Βασικές σπουδές).
Ίδρυμα Γεωργίου και Αγγελικής Σκούρα	Οποιοσδήποτε των ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Καταγωγή από τις επαρχίες Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, απόφοιτοι Λυκείων καταρχήν των ανωτέρω επαρχιών με βαθμό "ΑΡΙΣΤΑ" ή "ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ", οικονομική αδυναμία (Με επιλογή).	Εσωτερικό (βασικές σπουδές).
Σουρλή Θωμά	Οποιοσδήποτε όλων των ΑΕΙ.	Καταγωγή από Νομό Λακωνίας (με επιλογή).	Εσωτερικό.
Κληρ/μα Στάη Μαρίνας	Οποιοσδήποτε όλων των ΑΕΙ.	Καταγωγή από Κύθηρα (με επιλογή).	Εσωτερικό.
Καθίδρυμα Όθωνος και Αθηνάς Σταθάτου	Όλοι οι κλάδοι σπουδών στη Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.		Εσωτερικό.
Σταύρου Γεωργίου	Οποιαδήποτε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ή μεταπτυχιακό σε οποιοδήποτε Πανεπιστήμιο.	Άποροι ή ορφανοί φοιτητές από το Ν. Ιωαννίνων.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Δημοσθένους Σ. Στεφανίδη	Οικονομικές και Πολιτικές επιστήμες.	Καταγωγή από Εύβοια, βαθμός "Άριστα" ή "Λίαν Καλώς" (με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό (Μεταπτυχιακές σπουδές).
Κων/νος Γεωργίου Στρεφτάρης	ΑΕΙ.	Αποφοίτηση από Λύκεια Καρδίτσας, Βόλου και Ν. Ιωνίας Βόλου, καταγωγή από τις παραπάνω πόλεις, μόνιμοι κάτοικοι, άριστοι.	Εσωτερικό.
Σφογγοπούλου Ιωάννου	Οποιοσδήποτε του Παν/μίου Αθηνών.	Καταγωγή από τα 24 χωριά του Βόλου Μαγνησίας (με διαγωνισμό).	Εσωτερικό.

Τζιβόγλου Τηλέμαχου Κληροδοσία	Όλες οι Σχολές.	Οικονομικά αδύνατοι φοιτητές και ιδιαιτέρως καταγόμενοι από τη Μικρά Ασία.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Τραχανά - Φεργάδη	Οποιοσδήποτε.	Καταγωγή από Σκύρο, μαθήτριες αποφοιτήσασες από το Λύκειο Σκύρου. (με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό. Εσωτερικό (βασικές σπουδές) και εξωτερικό (μεταπτυχιακές σπουδές).
Τρίκουλη Δημητρίου	Ιατρική, Οδοντιατρική του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Καταγωγή από Πραγματευτή Κυνουρίας.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Γεωργίου και Δήμητρας Τσακάλου	Απόφοιτοι Γυμνασίου ή ισοτίμων κατωτέρων Τεχνικών Σχολών επαρχίας Γορτυνίας.	Καταγωγή από επαρχία Γορτυνίας και κατά προτίμηση από την Κοινότητα Κοντοβάζινας, οικονομική αδυναμία, άριστη επίδοση (με επιλογή).	Εσωτερικό (συνέχιση σπουδών) σε Λύκεια ή ισότιμες Σχολές, Ανώτερα ή Ανώτατα Εκπ/κά ιδρύματα.
Κοινοφελές Ίδρυμα Τσαπάλα Βασιλείου του Κων/νου	ΑΕΙ και μεταπτυχιακό.	Απόφοιτους Λυκείου Νομού Χίου, ήθος και καλή επίδοση.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Ίδρυμα Υποτροφιών Ανδρέου Γ. Τσάρα	Όλοι οι κλάδοι σπουδών. Με επιλογή.	Άρρενες απόφοιτοι των Λυκείων της Ναυπάκτου οι οποίοι κατάγονται από την Επαρχία Ναυπακτίας, είναι οικονομικά αδύναμοι, έχουν εξαιρετο ήθος και συγκεντρώνουν μέσο όρο βαθμολογίας "Άριστα" για τη συνέχιση των σπουδών τους στις ανώτερες και ανώτατες Σχολές της Χώρας.	Εσωτερικό.
Τσιακμακόπουλου Δημητρίου	Όλες οι Σχολές. Με επιλογή.	Πρωτοετείς φοιτητές καταγόμενοι από την Έδεσσα ή Θεσσαλονίκη και απόφοιτοι Λυκείων Έδεσσας ή Θεσ/νίκης .	Εσωτερικό.
Τσουνείο Ίδρυμα Υποτροφιών	α) Οποιοσδήποτε ΑΕΙ, ΤΕΙ Κέντρων Μεταπτυχιακών Σπουδών ή Ερευνών, β) Βοηθήματα στη Β/θμια Εκπαίδευση.	Τέκνα ή αδελφοί θύματα ειρηνικής περιόδου, Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων ασφαλείας, απόφοιτοι Β/θμίας και Γ/μίας εκπ/σης (με επιλογή).	Εσωτερικό - Εξωτερικό (βασικές - μεταπτυχιακές σπουδές).
Τσώπρου Κωνσταντί-	Όλες οι Σχολές.	Άποροι φοιτητές καταγόμε-	Εσωτερικό.

νου	Με επιλογή.	νοι από το Μελένικο της Βουλγαρίας.	
Κληροδότημα Αδελφών Τυπάλδου Σ.	ΑΕΙ Ανώτερες Σχολές και μεταπτυχιακά.	Καταγωγή από Επαρχία Πάλλης Κεφαλλονιάς χωρίς διαγωνισμό.	Εσωτερικό - Εξωτερικό. Βασικές σπουδές εσωτερικό, μεταπτυχιακά εσωτερικό ή εξωτερικό.
Φαφούτη Νικολάου Εμμ.	ΑΕΙ Εσωτερικού.	Απόφοιτοι κατά προτίμηση Λυκείου Αγ. Νικολάου Λασιθίου ή άλλων Λυκείων οικονομικά αδύνατοι και επιμελείς.	Εσωτερικό.
Κληρ/μα Αναστασίου Φιλήτου	Όλοι.	Καταγωγή από Ζίτσα Ιωαννίνων.	Εσωτερικό.
Κληροδότημα "Υποτροφία του ζεύγους Βασιλείου Ν. Φωτίου και Χαρίκλειας, το γένος Σάββα Χατζησάββα"	Όλες οι σχολές.	Φοιτητές και φοιτήτριες Παν/μίου ή Πολυτεχνείου της χώρας μας, που αποφοίτησε με βαθμό "Άριστα" από Λύκειο ή ισότιμο Σχολείο του Νομού Έβρου και κατάγεται από το Νομό Έβρου.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Χαλκιοπούλου Γεωργίου	Οικονομικό Τμήμα του Οικονομικού Παν/μίου Αθηνών.	Φοιτητές του Β', Γ' ή Δ' έτους του οικ. Τμήματος του Οικονομικού Παν/μίου Αθηνών ή σπουδαστές του Α' και Β' έτους του οικονομικού τμήματος μεταπτυχιακών σπουδών του ίδιου Παν/μίου.	Εσωτερικό (βασικές σπουδές - μεταπτυχιακές σπουδές).
Χαραλάμπους Α. Παναγιώτη	Τεχνικές Σχολές ΑΕΙ και ΤΕΙ.	Καταγωγή από Αίγιο Αχαΐας, άπορο και επιμελή.	Εσωτερικό.
Ίδρυμα Ευαγγέλου Χαρδαλούπα	Β/μια Εκπαίδευση, Μέσης Επαγ/κής Σχολής, Παν/μιο, Πολυτεχνείο, Οικον. Παν/μιο Αθηνών κ.λ.π.	Καταγωγή από Σούρπη Μαγνησίας.	Εσωτερικό - Εξωτερικό.
Κληρ/μα Χάτσου Μ.	Οποιοσδήποτε.	Καταγωγή από Σμύρνη (με επιλογή).	Εσωτερικό (βασικές / μεταπτυχιακές).
Χριστοδούλου Ευθυμίου Κληρ/μα	(Βασικές α) Φιλοσοφική β) Ιατρική γ) Θετικών επιστημών δ) Παιδαγωγική Δημοτ.	Καταγωγή από Δήμο Ιωαννίνων.	Εσωτερικό.

	Εκπ. Παν/μίου Ιω- αννίνων.		
Κληρ/μα Ελένης Ψη- μένου	Κλάδοι σπουδών οι οποίοι ορίζονται από την Ακαδημία.	Καταγωγή από τον Πειραιά και την Αμαλιάδα ή Πύργο Ηλείας.	Εσωτερικό - Εξω- τερικό.

4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΕΣ **ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

4.1. ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Οι Περιουσίες που έρχονται υπέρ του Δημοσίου προς εκτέλεση ορισμένου γενικού ή ειδικού σκοπού ή έργου υπάγονται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και εκκαθαρίζονται, στις παρακάτω περιπτώσεις⁵⁷:

1. Αν η εκκαθάριση και η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ή του έργου δεν έχει ανατεθεί με τη συστατική πράξη σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή έχει ανατεθεί ρητά στο Δημόσιο.
2. Αν η κατάληψη για κοινωφελείς σκοπούς έγινε υπέρ αγνώστων ή μη επαρκώς προσδιοριζόμενων προσώπων, χωρίς να έχει ανατεθεί σε κανένα με τη συστατική πράξη η εκτέλεση αυτών, οπότε θεωρείται ότι έχουν καταλειφθεί υπέρ του Δημοσίου.
3. Αν η εκκαθάριση και η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ή του έργου έχει ανατεθεί με τη συστατική πράξη σε μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, λόγω της ιδιότητάς τους και στη συνέχεια, με κοινή απόφαση των αρμόδιων Υπουργών και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, αυτές υπήχθησαν στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.
4. Αν η κατάληψη ή η κατάθεση σε τράπεζες ή πιστωτικά ιδρύματα έγινε για κοινωφελείς σκοπούς, οι οποίοι δεν μπορούν να καθορισθούν επακριβώς ή να εκτελεσθούν λόγω ατέλειας ή απώλειας της συστατικής πράξης ή του τίτλου κατάθεσης, οπότε θεωρείται ότι έχουν καταλειφθεί ή κατατεθεί υπέρ του Δημοσίου.

⁵⁷ Τότσης Χ., «Κώδικας φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών και κερδών από λαχεία», σελ. 233-235.

5. Αν η διαχείρισή τους είχε ανατεθεί σε πρόσωπα που εξέλιπαν χωρίς να προβλέπεται η αντικατάστασή τους από τη συστατική πράξη.

Στις παραπάνω περιπτώσεις 2 και 4, η κρίση περί του αν συντρέχουν ή όχι οι ανωτέρω προϋποθέσεις γίνεται, ύστερα από αίτηση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, και με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο εκείνο.

- Περιουσίες διαλυόμενων σωματείων, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό ή δεν αποφασίσθηκε διαφορετικά από το αρμόδιο όργανο, υπάγονται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και διατίθενται για την εκπλήρωση του ίδιου σκοπού εφόσον είναι κοινωφελής. Αν ο σκοπός του σωματείου δεν ήταν κοινωφελής, τότε προσδιορίζεται τέτοιος σκοπός με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.
- Περιουσίες που βρίσκονται με οποιονδήποτε τύπο σε τράπεζες ή πιστωτικά ιδρύματα και ανήκουν σε ελληνικές κοινότητες, συλλόγους, κοινωφελή σωματεία ή φιλανθρωπικά ιδρύματα της αλλοδαπής, τα οποία έπαυσαν να υπάρχουν για οποιοδήποτε λόγο, περιέρχονται στην κυριότητα του Δημοσίου, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη συστατική πράξη ή το καταστατικό. Η διαχείριση των περιουσιακών αυτών στοιχείων ανήκει στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, τα δε έσοδα από αυτά διατίθενται μόνο για εκπλήρωση συναφών κοινωφελών σκοπών. Η διάθεση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Εθνικών Κληροδοτημάτων. Οι κατά τόπους Ελληνικές Προξενικές Αρχές υποχρεούνται να υποδεικνύουν τις Ελληνικές Κοινότητες και τα κοινωφελή ή φιλανθρωπικά ιδρύματα της αλλοδαπής που έπαυσαν να υπάρχουν.

Η υπαγωγή περιουσιών στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ενεργείται με Προεδρικό Διάταγμα.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του αρμόδιου ως εκ του σκοπού Υπουργού ορίζονται οι λεπτομέρειες της διοίκησης και διαχείρισης όλων γενικά των περιουσιών αυτών, όπως και ο τρόπος εκτέλεσης των κοινωφελών ή φιλανθρωπικών σκοπών, σύμφωνα και με τη συστατική πράξη. Όμοια απόφαση μπορεί να εκδίδεται και για μεμονωμένες περιουσίες, αν η διοίκηση και διαχείρισή τους έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που δεν καλύπτονται με την προηγούμενη απόφαση. Σε κάθε περίπτωση

ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών εκπροσωπεί τις περιουσίες αυτές σε πράξεις σχετικές με τη διαχείρισή τους.

4.2. ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τα έσοδα και έξοδα των υπό την άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών περιουσιών αναγράφονται στον ειδικό προϋπολογισμό των Εθνικών Κληροδοτημάτων, ο οποίος αποτελεί παράρτημα του Γενικού Προϋπολογισμού του Κράτους συνυποβαλλόμενο και κυρούμενο μαζί με αυτόν⁵⁸.

Έσοδα του προϋπολογισμού είναι τα κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους εισπραττόμενα, όπως και τα μεταφερόμενα από πάγια ή διαθέσιμα κεφάλαια. Έξοδα του προϋπολογισμού είναι οι κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους υποχρεώσεις, οι οποίες πραγματοποιούνται προς εκτέλεση του σκοπού για τον οποίο προορίζεται η περιουσία, προς εκτέλεση έργων, συντήρηση ακινήτων, για δικαστικές δαπάνες, ασφάλιστρα και γενικά για τη διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας. Για κάθε περιουσία συντάσσεται ειδικός προϋπολογισμός, ισολογισμός και απολογισμός.

Κεφάλαια και εισοδήματα των περιουσιών αυτών που βεβαιώνονται ως εισπρακτέα από τις ΔΟΥ, αναγράφονται στον ειδικό προϋπολογισμό Εθνικών Κληροδοτημάτων, εισπράττονται με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ και κατατίθενται όπου και η λοιπή περιουσία.

4.3. ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η ταμειακή διαχείριση των κεφαλαίων από την εκκαθάριση των περιουσιών ενεργείται από αναγνωρισμένη τράπεζα ή πιστωτικό ίδρυμα. Τα κεφάλαια αυτά και τα πλεονάσματα της διαχείρισής τους, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στη συστατική πράξη, τοποθετούνται ή επενδύονται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομι-

⁵⁸ Ο.π., σελ. 246-247.

κών μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων, με τους παρακάτω τρόπους⁵⁹:

1. σε ακίνητα
2. σε έντοκη κατάθεση
3. σε ομόλογα ή έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου
4. σε μετοχές αναγνωρισμένων τραπεζών
5. σε άλλα περιουσιακά στοιχεία εφόσον η τοποθέτηση ή η επένδυσή τους σε αυτά είναι η πλέον προσοδοφόρα και ασφαλής και δεν κωλύεται η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ή έργου που ορίζεται στη συστατική πράξη. Με την ίδια διαδικασία, επιτρέπεται η επένδυση σε χρεόγραφα του εξωτερικού, όπως και η επένδυση κεφαλαίων και πλεονασμάτων από τη διαχείριση των κεφαλαίων που βρίσκονται στο εξωτερικό, σε άλλα περιουσιακά στοιχεία στο εξωτερικό, εφόσον κρίνεται επωφελέστερη και συμφέρουσα η, κατά τον τρόπο αυτόν, αξιοποίησή τους.

Για την κατά την προηγούμενη παράγραφο επωφελέστερη αλλά και ασφαλέστερη διαχείριση των κεφαλαίων αυτών, ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ζητεί την έγγραφη γνώμη ειδικού χρηματοοικονομικού συμβούλου, ο οποίος επιλέγεται προς τούτο ύστερα από δημόσια πρόσκληση του Υπουργού στην οποία περιέχονται όλα τα σχετικά στοιχεία καθώς και το ύψος της αμοιβής. Ο σύμβουλος επιλέγεται από τον Υπουργό κατόπιν γνώμης Διευθυντή της Τράπεζας της Ελλάδος, ο οποίος υποδεικνύεται προς τούτο από τον Διοικητή της. Ο Διευθυντής αυτός προβαίνει στην αξιολόγηση και εκτίμηση των υποβαλλόμενων προσφορών με κριτήρια την αξιοπιστία, φερεγγυότητα και εμπειρία του υποψήφιου συμβούλου. Η αμοιβή του συμβούλου και του αξιολογητή καταβάλλεται από τον Ειδικό Προϋπολογισμό των Εθνικών Κληροδοτημάτων. Ο Υπουργός δεν δεσμεύεται από τη γνώμη του Συμβούλου για τον ενδεικνυόμενο τρόπο διαχείρισης των κεφαλαίων αλλά την αξιολογεί ελευθέρως. Ο σύμβουλος, μετά την υποβολή της γνώμης του, δεν μπορεί να αναμιχθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο στη διαχείριση των κεφαλαίων.

⁵⁹ Στυλιανίδου Μ., «Η αποφυγή της διπλής φορολογίας κληρονομιών. Η συμβολή του ελληνικού δικαίου στην αντιμετώπιση του προβλήματος», σελ. 59-61.

4.4. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ - ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

Η επιλογή υποτρόφων⁶⁰ εις βάρος περιουσιών που τελούν υπό την άμεση διαχείριση του Δημοσίου γίνεται με διαγωνισμό, εκτός αν ο τρόπος της επιλογής ορίζεται διαφορετικά με τη συστατική πράξη.

Οι διαγωνισμοί ενεργούνται κατόπιν προκήρυξης του αρμόδιου από το σκοπό Υπουργού, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται σαράντα πέντε (45) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα του διαγωνισμού δύο φορές σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες που εκδίδονται στην Αθήνα και αναρτάται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και στα Κέντρα Ενημέρωσης Πολιτών.

Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατό, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων, να παραλείπεται η διενέργεια του διαγωνισμού, όταν από το χαρακτήρα της περιουσίας ή για εξαιρετικούς λόγους ή ειδικούς όρους της συστατικής πράξης είναι αδύνατη ή δυσχερής ή εξαιρετικά δαπανηρή για την περιουσία η διενέργεια του διαγωνισμού. Στην περίπτωση αυτή η επιλογή των υποτρόφων ενεργείται κατά τον τρόπο που θα καθοριστεί με τον οργανισμό της περιουσίας που εκδίδεται κατά τα οριζόμενα. Αν δεν υπάρχει τέτοιος οργανισμός, ο τρόπος επιλογής ορίζεται με την προβλεπόμενη στην πρώτη φράση της παραγράφου αυτής απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ορίζονται τα αφορώντας τον τόπο και τρόπο ενεργείας των διαγωνισμών, τα προσόντα των διαγωνιζομένων, εφόσον αυτά δεν ορίζονται από τη διαθήκη ή τη συστατική πράξη, τη συγκρότηση των εξεταστικών επιτροπών και τα εξεταζόμενα μαθήματα, την υποβολή και εκδίκαση ενστάσεων κατά του κύρους αυτών, την έγκριση και ακύρωση αυτών, τον τρόπο καταβολής των τροφείων στους υποτρόφους, τις υποχρεώσεις των διευθυντών των εκπαιδευτηρίων γενικά, στα οποία φοιτούν υπότροφοι, την κατάρτιση και τήρηση μητρώου υποτρόφων από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

⁶⁰ <http://edu.klimaka.gr/tritobathmia-ekpaideysh/ypotrofies/1423-prokhryxh-diagwnismos-ypotrofies-klhrodothma-kyprianidh.html>, (22/7/12, 08:58)

Οι αμοιβές των εξεταστικών επιτροπών και του γραμματέα βαρύνουν την περιουσία, εις βάρος της οποίας προκηρύσσεται ο διαγωνισμός και καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Τα πρακτικά του διαγωνισμού κυρώνονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων. Ο Υπουργός μπορεί να ακυρώσει ή να τροποποιήσει τα πρακτικά αυτά, ως προς όλους ή μερικούς από εκείνους που επελέγησαν, αν ο διαγωνισμός δεν έγινε σύμφωνα με τη συστατική πράξη ή τους ισχύοντες νόμους. Ο Υπουργός κυρώνει επίσης το πρακτικό επιλογής των υποτρόφων σε περίπτωση που με τη συστατική πράξη ορίζεται άλλος εκτός από το διαγωνισμό τρόπος επιλογής των υποτρόφων.

4.4.1. Σχέσεις υποτρόφων με το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών

Μετά την κοινοποίηση της επιλογής των υποτρόφων, αυτοί ή οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους οφείλουν να συνάψουν με το Διευθυντή Εθνικών Κληροδοτημάτων, ως εκπρόσωπο του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ή με το ειδικώς οριζόμενο πρόσωπο, σύμβαση, η οποία θα περιλαμβάνει, εκτός των άλλων, και τους εξής όρους:

- 1.** Οι σπουδαστές οφείλουν να παρακολουθούν την επιστήμη ή τέχνη, για την οποία επελέγησαν, να λαμβάνουν επίσημα πιστοποιητικά σπουδών και να υποβάλλουν αυτά ανά εξάμηνο στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Τα πιστοποιητικά σπουδών αλλοδαπής πρέπει να είναι επικυρωμένα από τις αρμόδιες Προξενικές Αρχές.
- 2.** Σε περίπτωση διακοπής της υποτροφίας ή μείωσης του ποσού αυτής, κατά τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, δεν γεννάται δικαίωμα αποζημίωσης υπέρ του υποτρόφου.

4.4.2. Ποσό υποτροφίας - Αριθμός υποτρόφων

Η μηνιαία υποτροφία, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στη συστατική πράξη, καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ανάλογα με τον τόπο και τη βαθμίδα των σπουδών. Με όμοια απόφαση μπορούν ν' αυξάνονται τα σχετικά πο-

σά, όπως και τα ποσά που ορίζονται στη συστατική πράξη, εφόσον αυτά είναι καταδήλως ανεπαρκή.

Ανάλογα με την επάρκεια των εισοδημάτων της περιουσίας μπορεί να αυξηθεί ο αριθμός των υποτρόφων, που ορίζεται στη συστατική πράξη, με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του αρμόδιου από το σκοπό Υπουργού.

4.4.3. Διάρκεια και έναρξη της υποτροφίας

Η διάρκεια της υποτροφίας ορίζεται για εκείνους που σπουδάζουν στην αλλοδαπή μέχρι τέσσερα (4) έτη με δυνατότητα, κατ' εξαίρεση, παράτασης για δύο (2) ακόμη έτη. Για εκείνους που σπουδάζουν στην ημεδαπή, η υποτροφία διαρκεί μέχρι το πέρας των κανονικών σπουδών.

Σε καμία περίπτωση δεν χορηγείται υποτροφία για χρονικό διάστημα προηγούμενο από την έναρξη του σχολικού ή ακαδημαϊκού έτους, για το οποίο προκηρύχθηκε η υποτροφία.

Η καταβολή της υποτροφίας αρχίζει για εκείνους μεν που σπουδάζουν στην αλλοδαπή από την ημέρα άφιξής τους στο εξωτερικό, για εκείνους δε που σπουδάζουν στην ημεδαπή από την ημερομηνία που αναφέρεται στη σύμβαση. Στους σπουδαστές του εξωτερικού καταβάλλονται επίσης τα έξοδα μετάβασης και επανόδου.

Αν επέλθει διακοπή των σπουδών του υποτρόφου στην αλλοδαπή λόγω ανωτέρας βίας, μπορεί να επιτραπεί η συνέχιση ανάλογων σπουδών στην ημεδαπή, με απόφαση των αρμόδιων Υπουργών, με ανάλογο περιορισμό του ποσού της υποτροφίας.

Για τη μετεγγραφή υποτρόφου από πανεπιστήμιο ή εκπαιδευτήριο σε άλλο απαιτείται έγγραφη συναίνεση του αρμόδιου Υπουργείου.

4.4.4. Διακοπή υποτροφίας

Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων, διακόπτει την υποτροφία και ανακαλεί τον υπότροφο με καταβολή και των εξόδων επανόδου, αν αυτός βρίσκεται στο εξωτερικό,

1. αν η επίδοσή του στις σπουδές δεν είναι ικανοποιητική, ιδιαίτερα αν ο υπότροφος δεν έχει υποστεί επιτυχώς τις εξετάσεις, και υποχρεώνεται να επαναλάβει το αυτό έτος σπουδών,
2. αν πάσχει από ασθένεια, που παρεμποδίζει την εξακολούθηση των σπουδών του ή διέκοψε τις σπουδές του λόγω αυτής.

Σε περίπτωση διακοπής των σπουδών από τον υπότροφο, πριν από τη λήξη της υποτροφίας, υποχρεούται αυτός να αποδώσει τα τροφεία που είχε λάβει για μέλλοντα χρόνο. Αν η διακοπή των σπουδών οφείλεται αποκλειστικά σε υπαιτιότητα του υποτρόφου, τότε αυτός υποχρεούται να επιστρέψει στην περιουσία τα δαπανηθέντα. Η οριστική αποτυχία σε εξετάσεις δεν συνιστά άνευ ετέρου περίπτωση υπαιτιότητας του υποτρόφου. Για το θέμα αυτό αποφαινεται ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων.

4.4.5. Διπλή υποτροφία

Εκείνος που έτυχε υποτροφίας δεν μπορεί να λάβει άλλη υποτροφία για τις σπουδές του από την ίδια ή άλλη περιουσία, εκτός αν διεκόπη η υποτροφία για λόγους που δεν οφείλονται στον υπότροφο. Σε περίπτωση που ο υπότροφος έλαβε και άλλη υποτροφία χωρίς να το δηλώσει, τότε διακόπτονται και οι δύο υποτροφίες, ο δε υπότροφος υποχρεούται σε επιστροφή των ποσών που έλαβε. Επίσης δεν γίνεται δεκτός σε διαγωνισμό χορήγησης υποτροφίας εκείνος που εξέπεσε με υπαιτιότητά του από άλλη υποτροφία.

4.5. ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΑΜΕΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (ΥΠΔΒΜΘ)

4.5.1. Κληροδότημα Αϊβατζίδου Σπυρίδωνος

Τομείς σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε φοιτητές της Ανωτάτης Εκπ/σης Παν/κού Τομέα και Τεχνολογικού Τομέα καθώς και σε μαθητές.

Προϋποθέσεις:

- Καταγωγή από τη Νησ Πισιδίας και την ευρύτερη περιοχή της Μικράς Ασίας.
- Άποροι υποψήφιοι.
- Επιλογή χωρίς διαγωνισμό.

Διάρκεια: Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους.

4.5.2. Κληροδότημα Βέλλιου Κωνσταντίνου

Τομείς σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό και μεταπτυχιακές στο εξωτερικό σε φοιτητές και αποφοίτους της Ανωτάτης Εκπ/σης Παν/κού Τομέα αντίστοιχα.

Προϋποθέσεις:

- Οικονομική αδυναμία
- Καταγωγή από τη Βλάστη Κοζάνης, τη Νέα Πέλλα Αταλάντης Φθιώτιδας καθώς και από τη λοιπή Μακεδονία.
- Επιλογή με διαγωνισμό.

Διάρκεια:

- Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους (για τις προπτυχιακές σπουδές).
- Μέχρι δύο (2) χρόνια, με δυνατότητα παράτασης (για τις μεταπτυχιακές σπουδές).

4.5.3. Κληροδότημα Γεωργιάδη Ισίδωρου

Τομείς σπουδών: Μαθητές Δημοτικού Σχολείου Καρδαμύλων Χίου.

Προϋποθέσεις:

- Αριστεύσαντες μαθητές.
- Καταγωγή από το Πίτιο της Χίου.
- Προτιμούνται οι οικονομικά ασθενέστεροι.
- Επιλογή χωρίς διαγωνισμό. Διάρκεια: Χορήγηση εφάπαξ.

4.5.4. Κληροδότημα Ζάχου Αγαμέμνονα

Τομείς σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε φοιτήτριες των Θεολογικών Σχολών των Παν/μίων του Κράτους, της Φιλολογίας των Φιλοσοφικών Σχολών και των Παιδαγωγικών Σχολών των Παν/μίων του Κράτους.

Προϋποθέσεις:

- Καταγωγή κατά σειρά προτίμησης από το Βόλο ή το Πήλιο, τη Δυτική Μακεδονία (κατά προτίμηση από τη Σιάτιστα ή την Καστοριά), την Κωνσταντινούπολη ή τη Δράμα.
- Επιλογή με διαγωνισμό. Διάρκεια: Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους.

4.5.5. Κληροδότημα Ζωσιμά Αφών

Τομείς σπουδών:

- Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε φοιτητές Ανωτάτης Εκπ/σης Παν/κού Τομέα και Τεχνολογικού Τομέα της χώρας καθώς και σε μαθητές Τεχνικών και Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑΣ) ή Τεχνικών και Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑΛ) Ηγουμενίτσας, Ιωαννίνων και Κόνιτσας.
- Μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε πτυχιούχους Ανωτάτης Εκπ/σης Παν/κού Τομέα της χώρας. Προϋποθέσεις:
- Καταγωγή από την Ήπειρο.
- Βαθμός απολυτηρίου «Άριστα» ή «Πολύ καλά».
- Επιλογή με διαγωνισμό (για προπτυχιακές σπουδές).
- Επιλογή χωρίς διαγωνισμό (για μεταπτυχιακές σπουδές).

Διάρκεια:

- Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους (για τις προπτυχιακές σπουδές).
- Δύο (2) χρόνια, με δυνατότητα παράτασης (για τις μεταπτυχιακές σπουδές).

4.5.6. Κληροδότημα Θωμόπουλου Νεόφυτου Αρχιμανδρίτου

Τομείς σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε φοιτητές του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, του Εθνικού και Καποδιστριακού Παν/μίου Αθηνών, του Γεωπονικού Παν/μίου Αθηνών, του Οικονομικού Παν/μίου Αθηνών, του Πάντειου Παν/μίου Αθηνών και του Παν/μίου Πειραιώς (η σχολή επιλέγεται ανάλογα με τη σχετική Προκήρυξη).

Προϋποθέσεις:

- Άποροι υποψήφιοι.
- Υποψήφιοι πρωτοετείς που αρίστευσαν στις εισαγωγικές εξετάσεις της Σχολής που προτείνεται κάθε φορά.
- Κατά προτεραιότητα οι συγγενείς του διαθέτη ανεξαρτήτως κλάδου σπουδών.
- Επιλογή χωρίς διαγωνισμό.

Διάρκεια: Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους.

4.5.7. Κληροδότημα Καλούδη Μάρκου

Τομείς σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε φοιτητές Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης των Πανεπιστημίων της χώρας.

Προϋποθέσεις:

- Καταγωγή από το χωριό Πρινέ του Ρεθύμνου και ελλείπει αυτού από το Ρέθυμνο.
- Πρωτοετείς υποψήφιοι.
- Επιλογή χωρίς διαγωνισμό, με βάση τη βαθμολογική σειρά εισαγωγής τους στο Τμήμα. Διάρκεια: Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους

4.5.8. Κληροδότημα Κρήτσκη Νικολάου

Τομείς σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε φοιτητές Ανωτάτης Εκπαίδευσης Παν/κού και Τεχνολογικού Τομέα της χώρας και μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε αποφοίτους των Ανωτάτης Εκπαίδευσης Παν/κού Τομέα της χώρας.

Προϋποθέσεις:

- Καταγωγή από τη Ζαγορά Μαγνησίας, την Πελοπόννησο, τις Σπέτσες και την Ύδρα.
- Επιλογή με διαγωνισμό (προπτυχιακές σπουδές).
- Επιλογή χωρίς διαγωνισμό (μεταπτυχιακές σπουδές).

Διάρκεια σπουδών:

- Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους (για τις προπτυχιακές σπουδές).
- Μέχρι δύο (2) χρόνια με δυνατότητα παράτασης (για τις μεταπτυχιακές σπουδές).

4.5.9. Κληροδότημα Κυπριανίδη Ιάλεμου

Τομείς σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε φοιτητές Ανωτάτης Εκπαίδευσης Παν/κού Τομέα της χώρας.

Προϋποθέσεις:

- Υποψήφιοι, μόνιμοι κάτοικοι τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας και απόφοιτοι σχολείων Δ/θμιας Εκπ/σης των δήμων και κοινοτήτων περιφέρειας τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας.
- Επιλογή με διαγωνισμό.

Διάρκεια: Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους.

4.5.10. Κληροδότημα Μαλανδρινού Μαρίας

Τομείς σπουδών: Μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό (Παρίσι) σε αποφοίτους:

- της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου
- του Ωδείου Αθηνών

Προϋποθέσεις:

- Βαθμός πτυχίου «Άριστα»
- Επιλογή χωρίς διαγωνισμό Διάρκεια: Τέσσερα (4) χρόνια

4.5.11. Κληροδότημα Ξαγοράρη Γεωργίου

Τομείς Σπουδών: Μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό σε αποφοίτους του Πάντειου Πανεπιστημίου Αθηνών. Προϋποθέσεις:

- Καταγωγή από την Αθήνα.
- Επιλογή με διαγωνισμό. Διάρκεια: Μέχρι δύο (2) χρόνια.

4.5.12. Κληροδότημα Πανταζόπουλου Κίμωνα

Τομείς Σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε φοιτητές της Φιλολογίας, της Θεολογικής Σχολής, της Σχολής Θετικών Επιστημών (Τμήμα Φυσικής, Τμήμα Μαθηματικών), του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, των Παιδαγωγικών Σχολών και του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Προϋποθέσεις:

- Καταγωγή από τη Ζαγορά και τη Σμύρνη.
- Άποροι υποψήφιοι και κατά προτίμηση και ορφανοί.
- Επιλογή με διαγωνισμό. Διάρκεια: Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους.

4.5.13. Κληροδότημα Πραγαστή Επαμεινώνδα

Τομείς Σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε φοιτητές Ανωτάτης Εκπ/σης Παν/κού Τομέα της χώρας ή σε μαθητές. Προϋποθέσεις:

- Καταγωγή από το Λεβίδι Αρκαδίας.
- Επιλογή με διαγωνισμό. Διάρκεια: Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους.

4.5.14. Κληροδότημα Σακελλαρίου Σπύρου

Τομείς Σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε οικονομικά άπορους φοιτητές Ανωτάτης Εκπ/σης Παν/κού Τομέα της χώρας. Προϋποθέσεις:

- Καταγωγή κατά σειρά προτίμησης από το Λιβάρτζι Αχαΐας, από την Ψωφίδα Αχαΐας, από τα Καλάβρυτα.
- Οικονομική αδυναμία.
- Επιλογή χωρίς διαγωνισμό. Διάρκεια: Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους.

4.5.15. Κληροδότημα Σούτσου Ζωής

Τομείς Σπουδών: Μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε πτυχιούχους Θετικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Παν/μίου Αθηνών. Προϋποθέσεις:

- Πτυχιούχοι των Τμημάτων Φυσικής, Χημείας, Μαθηματικών, Βιολογίας, Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών.
- Επιλογή με διαγωνισμό. Διάρκεια: Ένα έτος.

4.5.16. Κληροδότημα Τριανταφυλλίδη Παναγιώτη

Τομείς Σπουδών:

- Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε φοιτητές Ανωτάτης Εκπ/σης Παν/κού Τομέα της χώρας.

- Μεταπτυχιακές Σπουδές στο Εσωτερικό και στο Εξωτερικό σε πτυχιούχους. Ανωτάτης Εκπ/σης Παν/κού Τομέα της χώρας.

Προϋποθέσεις:

- Καταγωγή από την Πελοπόννησο.
- Κατά προτεραιότητα φοιτητές και πτυχιούχοι Γεωργικών και Κτηνιατρικών Σχολών.
- Επιλογή με διαγωνισμό (προπτυχιακές σπουδές).
- Επιλογή χωρίς διαγωνισμό (μεταπτυχιακές σπουδές).

Διάρκεια:

- Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους (προπτυχιακές).
- Μέχρι δύο (2) χρόνια με δυνατότητα παράτασης (μεταπτυχιακές).

4.5.17. Κληροδότημα Τσαούση Αγαθάγγελου

Τομείς Σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε πρωτοετείς φοιτητές της Θεολογίας, της Φιλολογίας και των Μαθηματικών ή της Φυσικής των Πανεπιστημίων της Αθήνας ή της Θεσσαλονίκης.

Προϋποθέσεις:

- Οικονομικά αδύναμοι υποψήφιοι.
- Υποψήφιοι, Πόντιοι στην καταγωγή.
- Βαθμός Απολυτηρίου «Άριστα».
- Απόφοιτοι του Λυκείου Δράμας.
- Επιλογή χωρίς διαγωνισμό.

Διάρκεια: Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους.

4.5.18. Κληροδότημα Χρυσόχου Πέτρου

Τομείς Σπουδών: Προπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό σε φοιτητές Ανωτάτης Εκπαίδευσης Παν/κού Τομέα της χώρας. Προϋποθέσεις:

- Καταγωγή από τους Νομούς Φλώρινας και Καβάλας.
- Επιλογή με διαγωνισμό.

Διάρκεια: Μέχρι το τέλος των κανονικών σπουδών τους.

5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

Τα εθνικά κληροδοτήματα⁶¹ αποτελούν εθνική κληρονομιά της ελληνικής εκπαίδευσης. Βέβαια η λειτουργία τους και η προσφορά τους πολλές φορές έρχεται αντιμέτωπη με τα σημεία των καιρών. Γι' αυτό τον λόγο πολλές είναι οι προτάσεις, κατά καιρούς, που προσπαθούν να λύσουν τυχόν προβλήματα που δημιουργούνται κατά την λειτουργία τους και την αμέριστη προσφορά τους στο ελληνικό «γίγνεσθαι».

Δεν μπορούσε από το σοβαρό αυτό φαινόμενο να απέχει η γνωμοδότηση της ειδικής μόνιμης επιτροπής θεσμών και διαφάνειας της Ελληνικής Βουλής, που παρουσίασε ένα ενδιαφέρον πόρισμα. Σε τρεις παραγράφους γίνεται εκτενής αναφορά στα κληροδοτήματα. Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις της Επιτροπής, όπως αποτυπώνονται στο πόρισμα παρατίθενται ακολούθως:

Μετά από εισήγηση των Βουλευτών, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων, κατά τη συνεδρίαση της 1^{ης} Φεβρουαρίου 2011, κατέληξε στο παρακάτω Πόρισμα ως προς τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες πρέπει να επέλθουν στο πεδίο οργάνωσης και λειτουργίας των Εθνικών Κληροδοτημάτων.

Το Πόρισμα θα υποβληθεί στην Κυβέρνηση για τη διαμόρφωση σχεδίου νόμου και έχει ως εξής:

5.1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, κατά τη συνεδρίασή της στις 25.11.2010, αποφάσισε ν' ασχοληθεί με την υπόθεση των Εθνικών Κληροδοτημάτων

⁶¹<http://www.epiruspost.gr/reportaz/politics/7569-2011-02-02-17-45-02html>

και να υποβάλει τις προτάσεις της στην Κυβέρνηση. Προς το σκοπό αυτό έλαβαν χώρα τρεις συνεδριάσεις:

1. Συνεδρίαση της 7^{ης} Δεκεμβρίου 2010. Θέμα ημερήσιας διάταξης: «Ηπειρωτικά Κληροδοτήματα».
2. Συνεδρίαση της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2010. Θέματα ημερήσιας διάταξης: Εθνικά Κληροδοτήματα. Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής.
3. Συνεδρίαση της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2010. Θέμα ημερήσιας διάταξης: «Κληροδοτήματα».

5.2. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

Οι Περιουσίες⁶² καταλειπόμενες υπέρ κοινωφελών σκοπών αξιοποιούνται κατά τον τρόπο που όρισε ο διαθέτης ή δωρητής. Απαγορεύεται η μεταβολή τόσο των παραπάνω κοινωφελών σκοπών όσο και του τρόπου και των όρων διαχείρισης της περιουσίας καθώς και των ορισμών για τον τρόπο διοίκησής της.

Η ακίνητη περιουσία η οποία καταλείπεται με τον όρο του αναπαλλοτριώτου ή άλλο συναφή μπορεί να αξιοποιούνται με την κατά οποιονδήποτε τρόπο ανοικοδόμησή τους, αρκεί να διασφαλίζονται τα συμφέροντα της περιουσίας. Για την ανοικοδόμηση μπορεί, μεταξύ άλλων, να συνάπτονται δάνεια, να παρέχεται εμπράγματη ασφάλεια, να εκχωρούνται πρόσοδοι ή η εν όλω ή εν μέρει χρήση του ακινήτου για ορισμένο χρόνο ή να ανοικοδομείται αυτό με αντιπαροχή. Τα ακίνητα αυτά, καθώς και κινητά καταλειπόμενα με τον αυτό όρο, μπορεί να ανταλλάσσονται με άλλα ισάξια ή να εκποιούνται, προκειμένου το τίμημα να τοποθετηθεί σε άλλη συγκεκριμένη επένδυση πλέον ασφαλή ή προσοδοφόρα.

Καταθέσεις σε χρήμα ή κινητές αξίες με τον αυτό όρο, μπορεί να επενδύονται σε πλέον ασφαλή ή προσοδοφόρα περιουσιακά στοιχεία.

Όταν για οποιονδήποτε λόγο δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί η θέληση του διαθέτη ή δωρητή καθόλου ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου της, επιτρέπεται η

⁶² Σχέδιο Νόμου, «Κώδικας Εθνικών Κληροδοτημάτων», άρθρο 68.

επωφελέστερη αξιοποίηση ή διάθεση της περιουσίας για τον ίδιο ή άλλον κοινωφελή σκοπό, στην περιοχή που αυτός καθόρισε ή στην ευρύτερή της περιφέρεια. Το αυτό ισχύει και όταν η πραγματοποίηση του σκοπού καθίσταται εκ των υστέρων ανέφικτη ή όταν η διατιθέμενη περιουσία είναι εξ' υπαρχής ή καθίσταται εκ των υστέρων ανεπαρκής για την εκπλήρωση του σκοπού.

Η συνδρομή των προϋποθέσεων των προηγούμενων παραγράφων 2, 3 και 4 βεβαιώνεται αποκλειστικά από το Εφετείο της έδρας της περιουσίας ή του φορέα στον οποίο έχει καταλειφθεί, όπως ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 2 του παρόντος, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Η αίτηση υποβάλλεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών ή άλλο αρμόδιο Υπουργό, το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι ή καθίσταται αρμόδιο για τη διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας και την εκπλήρωση του σκοπού ή κάθε άλλο πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον. Η αίτηση κοινοποιείται πάντοτε στην αρμόδια υπηρεσία, σχετική δε ανακοίνωση δημοσιεύεται σε μεγάλης κυκλοφορίας, κατά προτίμηση ημερήσια, εφημερίδα της έδρας του νομού του τόπου διοίκησης της περιουσίας. Αν δεν υπάρχει τέτοια εφημερίδα, η ανακοίνωση τοιχοκολλείται στο κατάστημα της οικείας Περιφέρειας, Νομαρχίας και Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού.

Το κατά την προηγούμενη παράγραφο δικαστήριο αποφαινεται και για τον τρόπο της επωφελέστερης ή ασφαλέστερης αξιοποίησης της περιουσίας καθώς και για το σκοπό και την περιοχή για την οποία πρέπει αυτή να διατεθεί. Τυχόν ειδικότεροι όροι και λεπτομέρειες για τα αντικείμενα αυτά ρυθμίζονται, χωρίς να παραβιάζονται οι ορισμοί της δικαστικής απόφασης, με απόφαση της αρμόδιας κατά περίπτωση αρχής, μετά από εισήγηση του διοικητή ή διαχειριστή της περιουσίας και γνώμη του οικείου Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων. Σε περίπτωση αμφισβήτησης, αποφαινεται το αυτό δικαστήριο.

Αν για οποιονδήποτε λόγο μεταβληθούν οι συνθήκες εν όψει των οποίων υποβλήθηκε η αίτηση προς το δικαστήριο και αυτό εξέφερε την κρίση του, επιτρέπεται η εκ νέου υποβολή της προς τον σκοπό ανάκλησης ή μεταρρύθμισης της απόφασης.

Αν, ενόψει του περιεχομένου της δικαστικής απόφασης των προηγούμενων παραγράφων, καθίσταται αναγκαία η τροποποίηση του οργανισμού ή καταστατικού του δικούντος και διαχειριζόμενου την περιουσία νομικού προσώπου, πρέπει αυτό σε προθεσμία ενός έτους από την κοινοποίηση σ' αυτό ή γνώση της απόφασης να υποβάλει στην αρμόδια αρχή πρόταση αντίστοιχης τροποποίησης του οργανισμού ή καταστατικού. Σε περίπτωση κατεπείγοντος, οι ορισμοί της δικαστικής απόφασης μπορεί να εκτελεστούν και πριν από την τυχόν απαιτούμενη τροποποίηση του καταστατικού ή οργανισμού. Η παράγραφος αυτή δεν εφαρμόζεται αν η τροποποίηση του οργανισμού συνίσταται αποκλειστικά σε μεταβολή περιουσιακών στοιχείων.

Περιουσίες που βρίσκονται σε αδράνεια για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τη δεκαετία διαλύονται με απόφαση του κατά το άρθρο αυτό δικαστηρίου και με τη διαδικασία που προβλέπεται σ' αυτό. Το δικαστήριο αποφασίζει και για την τύχη της απομένουσας περιουσίας και τη διάθεσή της προς εξυπηρέτηση του αυτού ή άλλου κοινωφελούς σκοπού. Αν η περιουσία ανήκει σε ίδρυμα, η διάλυσή του γίνεται με την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος.

Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται όταν υπάρχει εκκρεμοδικία για αντικείμενα της περιουσίας. Στην περίπτωση αυτή, για την επιτάχυνση της διαδικασίας, τα δικαιώματα της περιουσίας μπορεί να ασκεί στο δικαστήριο και η εποπτεύουσα αρχή.

Μέχρι τη διάλυση των κατά την παρ.9 περιουσιών, οι διοικητές ή διαχειριστές τους υποβάλλουν υποχρεωτικά κατ' έτος στην εποπτεύουσα αρχή έκθεση για την κατάσταση της περιουσίας. Η υποβολή της έκθεσης δεν απαλλάσσει τα παραπάνω πρόσωπα από την τήρηση άλλων τυχόν απαιτούμενων διατυπώσεων και διαδικασιών. Η μη υποβολή της έκθεσης επισύρει τις συνέπειες των άρθρων 16 και 79 το παρόντος.

Δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται με βάση τις διατάξεις του άρθρου αυτού και των άρθρων 119 έως 121 του Αστικού Κώδικα, αποτελούν δεδικασμένο και εκτελεστό τίτλο από το χρόνο που καθίστανται αμετάκλητες.

Οι διατάξεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις δικαστικών αποφάσεων της παραγράφου 6, που έχουν καταστεί αμετάκλητες πριν από τη δημοσίευση του Κώδικα. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις περιουσίες που έχουν ήδη καταλειφθεί.

5.3. ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

5.3.1. Η Έννοια και σύσταση κοινωφελών ιδρυμάτων

Περιουσία⁶³ διατιθέμενη κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 παρ. 2 του παρόντος συνιστά ίδρυμα, που διοικείται κατά τα οριζόμενα στη συστατική πράξη, όταν η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ανατίθεται σε φυσικά πρόσωπα ή σε νομικά πρόσωπα που συνιστώνται το πρώτο. Ομοίως συνιστά αυτοτελές ίδρυμα η διάθεση περιουσίας για κοινωφελείς σκοπούς, με ίδιο τρόπο διοίκησης, σε υπάρχοντα νομικά πρόσωπα.

Αν για οποιονδήποτε λόγο η σύσταση αυτοτελούς ιδρύματος δεν είναι δυνατή, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 68 παρ. 5.

5.3.2. Περιουσίες υπέρ υφιστάμενων νομικών προσώπων

Περιουσίες καταλειπόμενες σε υφιστάμενα ιδρύματα, σωματεία, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπά νομικά πρόσωπα, χωρίς να προσδιορίζεται ειδικότερα ή να συνάγεται επαρκώς από τη συστατική πράξη ο επιδιωκόμενος σκοπός και χωρίς να καθορίζεται ειδικότερος τρόπος διοίκησης, θεωρείται ότι έχουν καταλειφθεί για την εξυπηρέτηση του σκοπού τον οποίο επιδιώκει κατά τον προορισμό του το νομικό πρόσωπο και εντάσσονται στη λοιπή περιουσία του.

Αν ο σκοπός είναι όμοιος, ο δε ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης διαφέρει μόνο σε επουσιώδη σημεία από τον τρόπο διοίκησης του υφισταμένου νομικού προσώπου που προσδιορίζεται από το καταστατικό ή οργανισμό του, τότε εφαρμόζεται η προηγούμενη παράγραφος, ο δε κατά τα ανωτέρω ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης τηρείται κατά το δυνατόν.

⁶³ Σχέδιο Νόμου, «Κώδικας Εθνικών Κληροδοτημάτων», άρθρα 54-56.

Αν ο επιδιωκόμενος σκοπός προσδιορίζεται και είναι ειδικότερος ή διαφορετικός από αυτόν που επιδιώκει το υφιστάμενο νομικό πρόσωπο, τότε η περιουσία αυτή αποτελεί κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης του νομικού προσώπου και είναι διακεκριμένη από την λοιπή περιουσία του. Στην περίπτωση αυτή τροποποιείται, αν παρίσταται ανάγκη, ο οργανισμός του νομικού προσώπου. Αν πρόκειται για ίδρυμα, η τροποποίηση γίνεται με τη διαδικασία του άρθρου 57.

Καθολικά καταπιστεύματα ή κληροδοσίες που καταλείπονται υπό τον όρο να περιέλθουν σε κοινωφελή ιδρύματα, τα οποία δεν υπάρχουν κατά το χρόνο της περιέλευσης, δεν ακυρώνονται από το λόγο αυτό. Οι περιουσίες αυτές διατίθενται, με τη διαδικασία του άρθρου 68 παρ. 5 υπέρ άλλων ιδρυμάτων με συναφείς σκοπούς ή νομικών προσώπων ή για τη σύσταση νέου κοινωφελούς ιδρύματος προς εκτέλεση του τυχόν οριζόμενου στη διαθήκη κοινωφελούς σκοπού ή για την επαύξηση της περιουσίας του άλλου αυτού ιδρύματος ή νομικού προσώπου.

Κληρονομίες και κληροδοσίες, που έχουν καταλειφθεί υπέρ φυσικού ή νομικού προσώπου με τον όρο της εκτέλεσης κοινωφελούς ή φιλανθρωπικού σκοπού ή έργου, οι οποίες δεν γίνονται αποδεκτές από τον κληρονόμο ή κληροδόχο για οποιοδήποτε λόγο και δεν υπάρχει υποκατάστατος, δεν θεωρούνται άκυρες, ούτε προσανυξάνουν τις μερίδες των λοιπών κληρονόμων, αλλά υπάγονται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κεφαλαίου Ε΄ του Κώδικα.

Στις περιπτώσεις που περιουσία καταλειπόμενη σε ίδρυμα αφορά την εκτέλεση περισσότερων σκοπών και δεν έχει κατανεμηθεί μεταξύ αυτών με τη συστατική πράξη, μπορεί να ενεργείται κατανομή της κατά σκοπούς, με απόφαση των διοικητών του ιδρύματος, που εγκρίνεται με πράξη της αρμόδιας αρχής, μετά από γνώμη του οικείου Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων, εφόσον δεν απαγορεύεται αυτό από τη συστατική πράξη.

5.3.3. Εποπτεία

Περιουσίες των δύο προηγούμενων άρθρων εκκαθαρίζονται κατά τα άρθρα 42 έως 48 του Κώδικα και υπάγονται στην εποπτεία της αρμόδιας αρχής.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να εξαιρούνται από την εποπτεία αυτή κοινωφελή ιδρύματα, εφόσον δεν συντηρούνται από τους πόρους της περιουσίας, αλλά έχουν ίδιους πόρους από τη λειτουργία τους ή επιχορηγούνται εν όλω ή εν μέρει από άλλο νομικό πρόσωπο ή οργανισμό. Το εξαιρούμενο από την εποπτεία αυτή κοινωφελές ίδρυμα μπορεί να υπαχθεί στην εποπτεία άλλου κατά περίπτωση Υπουργού.

5.4. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΣΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ⁶⁴

5.4.1. Αρμοδιότητα για εκτέλεση του σκοπού ή έργου

Η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ή έργου ανήκει στον αρμόδιο για την εκκαθάριση της περιουσίας εκτελεστή της συστατικής πράξης της, εφόσον αυτό ορίζεται ρητά ή προκύπτει σαφώς από αυτή.

Αν η περιουσία καταλείπεται σε υφιστάμενο ίδρυμα, τότε αυτό είναι αρμόδιο για την εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ή έργου.

Αν δεν ορίζει η συστατική πράξη, η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ή έργου ανατίθεται είτε στον παραπάνω εκτελεστή, με πράξη του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου από το σκοπό Υπουργού, είτε στο Δημόσιο.

Σε περίπτωση ανάθεσης της εκτέλεσης αυτής στο Δημόσιο, η περιουσία υπάγεται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, κατά τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο Ε΄ του Κώδικα.

⁶⁴ Σχέδιο Νόμου, «Κώδικας Εθνικών Κληροδοτημάτων», άρθρα 62-65.

5.4.2. Επιλογή κοινωφελούς σκοπού ή έργου

Αν η επιλογή του κοινωφελούς σκοπού ή έργου ή του τρόπου εκτέλεσης αυτών ή του κοινωφελούς ιδρύματος στο οποίο πρέπει να διατεθεί η κοινωφελής περιουσία που έχει καταλειφθεί έχει ανατεθεί στους εκτελεστές της διαθήκης ή σε άλλα πρόσωπα, αυτοί οφείλουν να δηλώσουν την επιλογή τους προς εκπλήρωση των διατάξεων της συστατικής πράξης. Η δήλωση υποβάλλεται ή αποστέλλεται με συστημένη επιστολή στην αρμόδια αρχή. Αν η επιλογή έχει ανατεθεί είτε στο Δημόσιο είτε στα παραπάνω πρόσωπα και αυτά πέθαναν πριν προβούν στην επιλογή, αυτή γίνεται με απόφαση της αρμόδιας αρχής, μετά από γνώμη του οικείου Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων.

Η αρμόδια αρχή μπορεί να ορίσει προθεσμία, ύστερα από πρόσκληση εκείνων που έχουν το δικαίωμα της επιλογής, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, μέσα στην οποία οφείλουν να δηλώσουν την επιλογή τους. Η προθεσμία μπορεί να παραταθεί μετά από αίτηση των προσκληθέντων. Σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας αυτής, η επιλογή του κοινωφελούς σκοπού ή έργου καθορίζεται με απόφαση της αρμόδιας αρχής, κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Με τον ίδιο τρόπο και την ίδια διαδικασία γίνεται η επιλογή του κοινωφελούς σκοπού ή έργου ή του τρόπου εκτέλεσής τους, αν η επιλογή από εκείνους που έχουν το δικαίωμα αυτό δεν αφορά κοινωφελή σκοπό ή έργο, κατά την έννοια του άρθρου 1 του Κώδικα, ή αν δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της συστατικής πράξης και αυτοί εμμένουν ή δεν συμμορφώνονται προς την πρόσκληση της αρμόδιας αρχής για επιλογή άλλου κοινωφελούς ιδρύματος ή νέου σκοπού ή έργου ή τρόπου εκτέλεσής τους ή αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που έχει ταχθεί από αυτήν. Σε περίπτωση διαφωνίας, αρμόδιο καθίσταται το κατά το άρθρο 68 του Κώδικα δικαστήριο.

5.4.3. Εκτέλεση έργων

Για την εκτέλεση έργων κοινής ωφελείας ή για τη λειτουργία σκοπού κοινής ωφελείας, ο εκτελεστής υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια αρχή σχέδιο για το έργο που θα εκτελεστεί, με προϋπολογισμό της δαπάνης. Η αρχή εγκρίνει ή απορρίπτει ή τροποποιεί το σχέδιο, τηρουμένων και των ορισμών του διαθέτη ή δωρητή, και ορίζει τον τρόπο εκτέλεσης του έργου.

Η εκτέλεση έργων για εξυπηρέτηση ή λειτουργία κοινωφελούς σκοπού που η αξία τους υπερβαίνει τα 30.000 ευρώ ενεργείται με δημοπρασία. Η δημοπρασία ενεργείται κατά τις περί εκτέλεσης δημοσίων έργων διατάξεις ή τις ειδικές διατάξεις του ιδρύματος ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Η δημοπρασία μπορεί να παραλείπεται στις περιπτώσεις που αυτό επιτρέπεται από τη νομοθεσία για τα δημόσια έργα.

Η εκτέλεση του έργου ενεργείται από τον εκτελεστή υπό την εποπτεία της αρμόδιας αρχής. Οι ειδικές διατάξεις με τις οποίες η εποπτεία αυτή έχει μεταβιβασθεί ή μεταβιβάζεται σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης διατηρούνται σε ισχύ. Η πληρωμή των δαπανών γίνεται από τον εκτελεστή με εντολές προς την τράπεζα όπου είναι κατατεθειμένο το ποσό για τη δαπάνη του έργου, με βάση τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό και τις σχετικές πιστοποιήσεις. Για την πληρωμή δαπανών προκαταρκτικής εργασίας (σύνταξη σχεδίων, μελετών) και άλλων δαπανών με επείγοντα χαρακτήρα τίθεται στη διάθεση του εκτελεστή ανάλογο ποσό, με απόδοση λογαριασμού, που ορίζεται με απόφαση της αρμόδιας αρχής.

Το έργο παραλαμβάνεται από την αρμόδια αρχή κατά τις διατάξεις περί εκτέλεσης δημοσίων έργων. Στην επιτροπή παραλαβής μπορεί να μετέχει και οικονομικός υπάλληλος, που ορίζεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών. Μετά την παραλαβή υποβάλλεται από τον εκτελεστή στην αρμόδια αρχή απολογισμός της γενόμενης δαπάνης με τα σχετικά δικαιολογητικά. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 19 του Κώδικα.

Για τον προβλεπόμενο στο κεφάλαιο αυτό εκτελεστή εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις του Κώδικα που αφορούν εκτελεστές και εκκαθαριστές.

Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως και σε περίπτωση ανοικοδόμησης ή με οποιονδήποτε τρόπο ανακαίνισης ακινήτων για επένδυση χρημάτων της κληρονομίας

5.4.4. Εκτέλεση σκοπού

Για την εκτέλεση εφάπαξ κοινωφελούς σκοπού ο εκτελεστής της διαθήκης υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια αρχή για έγκριση έκθεση για τον τρόπο εκτέλεσης του σκοπού, με προϋπολογισμό της δαπάνης που θα απαιτηθεί. Η αρχή δικαιούται να τροποποιήσει τον προτεινόμενο τρόπο εκτέλεσης του σκοπού, με τήρηση όμως των διατάξεων της συστατικής πράξης, μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή της έκθεσης για έγκριση. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή θεωρείται ότι εγκρίθηκε ο τρόπος εκτέλεσης του σκοπού που προτάθηκε. Μετά την εκτέλεση του σκοπού υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή λογοδοσία του εκτελεστή.

5.5. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Από την ακρόαση των φορέων αλλά και την προηγούμενη έρευνα της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας προκύπτουν, ως προς το υπό έρευνα ζήτημα, και τα ακόλουθα:

5.5.1. Αιτίες της σημερινής κατάστασης

Οι σημαντικότερες από τις κακοδαιμονίες, στις οποίες οφείλεται κατά κύριο λόγο η κρίσιμη κατάσταση πολλών Κληροδοτημάτων, μπορούν να συνοψισθούν ως ακολούθως:

- 1.** Η πεπαλαιωμένη νομοθεσία. Πράγματι, όπως έχει στην πράξη αποδειχθεί, ο α.ν. 2039/1939, με τις όποιες ως τώρα τροποποιήσεις του, είναι αδύνατον ν' ανταποκριθεί στις εξελίξεις των καιρών καθώς και στο έργο το οποίο καλούνται σήμερα να επιτελέσουν τα Κληροδοτήματα αυτά. Και δημιουργεί, ευλόγως, ερωτηματικά η πολύ μεγάλη, διαχρονικώς, καθυστέρηση ολοκλήρωσης του έργου των κατά καιρούς Επιτροπών, οι οποίες συνεστήθησαν για να διαμορφώσουν το νέο σύγχρονο νομοθετικό πλαίσιο.
- 2.** Το γεγονός ότι επιμέρους ρυθμίσεις του α.ν. 2039/1939 και οι τροποποιήσεις του έχουν θεσμοθετήσει μια πανσπερμία διατάξεων, με αποτέλεσμα αφενός να μην υπάρχει ενιαίο καθεστώς – πράγμα απαραίτητο κυρίως για τον απαιτούμενο έλεγχο επ' αυ-

τών- και, αφετέρου, να δημιουργούνται, συνακόλουθα, ανισότητες οι οποίες παραβιάζουν σαφώς τις περί ισότητας διατάξεις του άρθρου 4 του Συντάγματος.

3. Σε αρκετές περιπτώσεις, ιδίως δε όταν πρόκειται για Κληροδοτήματα που αφορούν την εκπαίδευση ή την Εκκλησία της Ελλάδος, η επ' αυτών εποπτεία διασπάται, αφού ανατίθεται σε διαφορετικές αρχές. Με αποτέλεσμα να καθίσταται από αναποτελεσματική έως ανύπαρκτη, πρωτίστως επειδή οι αρμόδιες αρχές κυρίως του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ουδέποτε συνεστήθησαν με τρόπο ορθολογικό και, γι' αυτό, έχουν σήμερα ατροφήσει.
4. Αλλά και ο έλεγχος, υπό την μορφή εποπτείας, προληπτικής ή κατασταλτικής, που ασκείται από τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Οικονομικών (κυρίως από τη Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας & Εθνικών Κληροδοτημάτων), είναι επιδερμικός. Η έλλειψη προσωπικού, η απουσία της κατάλληλης εκπαίδευσης και αυτού ακόμη του ελάχιστου προσωπικού, οι υποτυπώδεις υποδομές -κυρίως ως προς την ολοκληρωμένη διαμόρφωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης- σε συνδυασμό με την γενικευμένη παθογένεια ως προς την οργάνωση και λειτουργία των εποπτευόμενων Κληροδοτημάτων, έχουν οδηγήσει πια σε μια κατάσταση αδυναμίας επίβλεψης του τρόπου λειτουργίας τους, η οποία έχει δραματικές επιπτώσεις τόσο ως προς την αποτελεσματικότητα εκπλήρωσης του σκοπού τους όσο και σε θέματα διαφάνειας της όλης δράσης τους.
5. Η κατάσταση πολλών από τα Κληροδοτήματα αυτά, και όσον αφορά την εν γένει οργάνωση και διαφανή λειτουργία τους και όσον αφορά τον τρόπο εκπλήρωσης του σκοπού τους, οδηγεί στη διαπίστωση ότι συγκεκριμένα Κληροδοτήματα έχουν εκτραπεί από την επίτευξη του σκοπού για τον οποίο συνεστήθησαν. Και τούτο άλλοτε – ίσως τις περισσότερες φορές- με δική τους ευθύνη και άλλοτε για λόγους αντικειμενικούς. Ήτοι επειδή η όλη κατάσταση, όπως ήδη συνοπτικώς περιγράφηκε, δεν τους επιτρέπει, παρά τις προσπάθειες των διοικήσεών τους, ν' ανταποκριθούν στη βούληση του διαθέτη και στις επιταγές της έννομης τάξης, όπως αυτή διαμορφώνεται με βάση το άρθρο 109 του Συντάγματος και την εντελώς ελλιπή, κατά τα προαναφερθέντα, εκτελεστική του νομοθεσία.

5.5.2. Τεκμηρίωση των ως άνω διαπιστώσεων.

Οι προμνημονευόμενες διαπιστώσεις τεκμηριώνονται και από τα ακόλουθα δεδομένα:

1. Τα Αριθμητικά δεδομένα. Το σύνολο των Κοινοφελών Περιουσιών σήμερα - μικρών και μεγάλων - είναι, κατά προσέγγιση, 11.000. Εξ αυτών, περίπου 2.500 είναι Ιδρύματα και Κληροδοτήματα, 3.000 είναι Σχολάζουσες Κληρονομίες, ενώ οι υπόλοιπες 5.500 περιουσίες είναι υπό εκκαθάριση. Και εκκαθαρίζονται από την Διεύθυνση Εθνικών Κληροδοτημάτων του αρμόδιου Υπουργείου, με ρυθμό εκκαθάρισης το πολύ 20 υποθέσεων το χρόνο! Χωρίς να έχουν ευθύνες οι απλοί υπάλληλοι, θ' απαιτηθούν, με τα σημερινά δεδομένα, περισσότερα από 300 χρόνια!!! για να εκκαθαριστούν όλες οι περιουσίες. Στο μεταξύ θα έχουν σωρευθεί περισσότερες από 15.000 νέες υποθέσεις, αν λάβουμε υπόψη ότι προστίθενται 50, περίπου, νέες υποθέσεις κάθε χρόνο.
2. Η περιουσία των Κοινοφελών Περιουσιών. Η συνολική αξία της περιουσίας των 11.000 Κοινοφελών Περιουσιών είναι άγνωστη και είναι αδύνατο να υπολογισθεί. Πρέπει όμως να λάβουμε υπόψη ότι:
 - Οι 115 περιουσίες της Άμεσης Διαχείρισης έχουν περιουσία 41.000.000 ευρώ. Αντιστοιχούν δηλαδή, κατά μέσον όρο, 356.000 ευρώ στην κάθε περιουσία.
 - Οι περιουσίες που αφήνονται για κοινοφελείς σκοπούς ξεκινούν από 200.000 ευρώ και πάνω και φθάνουν, σε κάποιες περιπτώσεις, σε πολλά εκατομμύρια ευρώ.

Μπορούμε, άρα, σύμφωνα με τους προεκτεθέντες αριθμούς, να προσεγγίσουμε με αναλογική μέθοδο την συνολική αξία των Κοινοφελών Περιουσιών σε τουλάχιστον 10 δις ευρώ. Και, μάλιστα, χωρίς να περιλαμβάνεται η περιουσία – κινητή και ακίνητη – των πολύ μεγάλων Κοινοφελών Περιουσιών, την οποία δεν γνωρίζουμε.

3. Οι Σχολάζουσες Κληρονομίες. Είναι άγνωστο το μέγεθος της περιουσίας που καλύπτεται πίσω από κάθε Σχολάζουσα Κληρονομία. Το βέβαιο είναι ότι ο τομέας αυτός έχει, παραδόξως, υποβαθμισθεί. Η τοποθέτηση λιγότερων από πέντε, μόνον, υπαλλήλων στο αρμόδιο Υπουργείο για να παρακολουθούν τις 3.000 υποθέσεις και την όλη πορεία της εκκαθάρισής τους το αποδεικνύει. Οι κηδεμόνες σπάνια αποδίδουν λογαριασμό των ενεργειών τους και, ηθελημένα ή αθέλητα, βλάπτουν το Δημόσιο, στερώντας τον κρατικό προϋπολογισμό από σημαντικά έσοδα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γ.Λ.Κ. εισρέουν κάθε χρόνο αρκετά χρήματα στις Δ.Ο.Υ. από τις Σχολάζουσες Κληρονομίες. Τα έσοδα αυτά θα μπορούσε να είναι πολύ υψηλότερα εάν υπήρχε πρό-

γραμμα ταχείας εκκαθάρισης των Σχολαζουσών Κληρονομιών και δεν παρέμεναν τόσες πολλές υποθέσεις 20 και 30 χρόνια χωρίς να έχουν ακόμα περαιωθεί.

4. Οι υποτροφίες. Ο συνολικός ετήσιος αριθμός των υποτροφιών που χορηγούνται από τις Κοινοφελείς Περιουσίες είναι αδύνατο να υπολογισθεί. Μόνον οι 115 περιουσίες της Άμεσης Διαχείρισης χορήγησαν το 2006 200 υποτροφίες. Τα Ιδρύματα και Κληροδοτήματα που εποπτεύει η περιφέρεια Αττικής χορήγησαν το 2006 περισσότερες από 500 υποτροφίες. Δεν γνωρίζουμε πόσες υποτροφίες χορήγησαν οι υπόλοιπες 12 Περιφέρειες καθώς και οι περιουσίες που εποπτεύει η Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών. Εδώ δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιήσουμε αναλογική μέθοδο, επειδή δεν χορηγούν υποτροφίες όλα τα Ιδρύματα – Κληροδοτήματα.
5. Η κοινωνική συνείδηση. Η μακροχρόνια κακοδιαχείριση των κοινοφελών περιουσιών από τους διαχειριστές τους, σε συνδυασμό με την απουσία ουσιαστικού ελέγχου και αποτελεσματικής εποπτείας της Πολιτείας όσον αφορά την εκτέλεση της βούλησης των διαθετών, έχει το δικαιολογημένο αποτέλεσμα της δυσφορίας της κοινής γνώμης και της δημιουργίας αρνητικής κοινωνικής συνείδησης απέναντι στο θεσμό της ευεργεσίας γενικότερα. Η κοινή γνώμη εξαιρεί τους μεγάλους Εθνικούς Ευεργέτες που αφιέρωσαν τα πάντα για το καλό της Ελλάδας, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι τέτοιοι άνθρωποι δεν υπάρχουν σήμερα... Είναι γνωστά τα συνεχή δημοσιεύματα για συγκεκριμένα μεγάλα Κληροδοτήματα, των οποίων η κοινή διαχείριση και αδιαφάνεια έχει απασχολήσει τις αρμόδιες διοικητικές και δικαστικές αρχές.

5.6. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Με βάση τα ανωτέρω καταλήγουμε στο γενικότερο συμπέρασμα ότι απαιτείται, και μάλιστα αμέσως, συνολική αλλαγή του νομοθετικού καθεστώτος που διέπει την οργάνωση, λειτουργία και εποπτεία των Εθνικών Κληροδοτημάτων. Σε συνδυασμό, βεβαίως, με την αυτονόητη ανάγκη πλήρους και χωρίς εκπτώσεις εφαρμογής του νέου νομοθετικού καθεστώτος, αξιοποιώντας παραλλήλως όλα τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας για την εμπέδωση της διαφάνειας, τόσο ως προς την εν γένει λειτουργία των Κληροδοτημάτων όσο και ως προς τις κατά περίπτωση αρμόδιες εποπτεύουσες κρατικές υπηρεσίες. Συγκεκριμένα οι επιμέρους προτάσεις μας στο πλαίσιο αυτό προσανατολίζονται στις εξής κατευθύνσεις:

5.6.1. Καταγραφή των Κληροδοτημάτων και της περιουσίας τους

Απαιτείται να πραγματοποιηθεί επείγοντως καταγραφή όλων των Κληροδοτημάτων, με αντίστοιχη καταγραφή της περιουσίας του καθενός και περιγραφή της φυσιογνωμίας τους, με βάση το σκοπό τους. Και τούτο είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί ανεξάρτητα από τη θεσμική μεταρρύθμιση, για την οποία έγινε λόγος προηγουμένως. Μέσα από την καταγραφή αυτή μπορεί και πρέπει, επίσης:

- Να διερευνηθεί, με βάση τα στοιχεία που διαθέτουν ή μπορεί ν' αναζητήσουν οι αρμόδιες υπηρεσίες, η πραγματική βούληση του κάθε διαθέτη, έτσι ώστε να διαπιστωθεί αν η διοίκηση και διαχείριση του κάθε κληροδοτήματος πραγματοποιείται κατά τη βούληση αυτή, όπως κατά νόμο απαιτείται. Τούτο θα οδηγήσει στο να επιτευχθεί η συμμόρφωση των Κληροδοτημάτων, που δεν πληρούν αυτή την προϋπόθεση, στη βούληση του διαθέτη.
- Να διερευνηθεί, στο ίδιο πλαίσιο, ποια κληροδοτήματα έχουν καταστεί ανενεργά και ποια είναι εκείνα ως προς τα οποία η πραγματοποίηση του σκοπού τους, σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη, έχει καταστεί πραγματική ανέφικτη, προκειμένου, με πλήρη τήρηση του άρθρου 109 του Συντάγματος και της αντίστοιχης εκτελεστικής νομοθεσίας, να διατεθούν οι περιουσίες τους για παρεμφερείς σκοπούς.

5.6.2. Νέος Κώδικας Κληροδοτημάτων

Πρέπει, επιτέλους, να ολοκληρωθούν οι εργασίες της Επιτροπής ως προς τη σύνταξη του νέου Κώδικα Κληροδοτημάτων, στο πλαίσιο του οποίου θα τροποποιηθεί ο παρωχημένος α.ν. 2039/1939. Ως προς την μείζονα αυτή θεσμική μεταρρύθμιση επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Είναι αυτονόητο ότι πρέπει να γίνουν βαθιές τομές και ως προς την οργάνωση και λειτουργία των Κληροδοτημάτων και ως προς την επ' αυτών εποπτεία, με βάση και τις προτάσεις που εκτίθενται στη συνέχεια. Με άλλες λέξεις για είναι αποτελεσματική μια τέτοια θεσμική μεταβολή δεν μπορεί να περιορισθεί σε μια επιδερμική κωδικοποίηση των ισχυουσών σήμερα, εντελώς ανεπαρκών, ρυθμίσεων.

- Στο πλαίσιο της ριζικής τροποποίησης του α.ν. 2039/1939 για το νομικό καθεστώς των Κληροδοτημάτων, είναι ανάγκη να ληφθεί υπόψη ότι στο καθεστώς αυτό πρέπει, όπως είναι ευνόητο, να υπαχθούν όλα, ανεξαιρέτως, τα Κληροδοτήματα. Ειδικότερα:
- Οι κανόνες των νέων νομοθετικών ρυθμίσεων πρέπει να διέπουν τα κάθε είδους Κληροδοτήματα, ανεξάρτητα από την ιδιομορφία του σκοπού τους.
- Το ίδιο πρέπει να ισχύσει και ως προς την επ' αυτών εποπτεία από τις αρμόδιες αρχές, κεντρικές και περιφερειακές. Διότι είναι αδύνατο μια τέτοια εποπτεία να λειτουργήσει αποτελεσματικά όταν διασπάται με την ανάθεσή της σε διαφορετικές υπηρεσίες, οι οποίες λειτουργούν με διαφορετική νοοτροπία και, κυρίως, με διαφορετική δυναμική. Τονίζεται εδώ με έμφαση ότι πρέπει, κατά τα προεκτιθέμενα, να καταργηθεί η εποπτεία που ασκείται σήμερα, σε συγκεκριμένα Κληροδοτήματα, από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Και τούτο γιατί η πράξη έχει αποδείξει ότι, λόγω της ανεπάρκειας των συγκεκριμένων υπηρεσιών του Υπουργείου αυτού, η εποπτεία πάνω σε τεράστιας, πολλές φορές, σημασίας Κληροδοτήματα είναι από ανεπαρκής έως ανύπαρκτη. Συμπερασματικώς εισηγούμεθα η κάθε είδους εποπτεία επί των Κληροδοτημάτων ν' ανατεθεί αποκλειστικώς στις κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών οι οποίες, βεβαίως, είναι απαραίτητο ν' αναμορφωθούν πλήρως, όπως εκτίθεται στη συνέχεια.
- Κατά τη θεσμοθέτηση και, κυρίως, εφαρμογή των προμνημονευόμενων ενιαίων κανόνων οργάνωσης, λειτουργίας και εποπτείας των Κληροδοτημάτων πρέπει να ληφθούν, όπως είναι αυτονόητο, υπόψη οι ιδιομορφίες συγκεκριμένων Κληροδοτημάτων, ιδίως με γνώμονα του ποια είναι η φυσιογνωμία και η αποστολή των φορέων, με τους οποίους συνδέονται αμέσως τα Κληροδοτήματα αυτά. Έτσι ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να επιδειχθεί κατά τη θεσμοθέτηση των κανόνων που διέπουν τα Κληροδοτήματα π.χ.:
- Των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, κατά το άρθρο 16 του Συντάγματος. Με δεδομένο μάλιστα το γεγονός ότι τα ΑΕΙ θα έχουν, εκ των πραγμάτων, πάντοτε αυξημένο ρόλο εποπτείας επί των Κληροδοτημάτων τους, είναι ανάγκη οι νέες νομοθετικές ρυθμίσεις να προσδιορίζουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο τα ΑΕΙ μπορούν και πρέπει ν' αξιοποιούν όχι μόνο τα Κληροδοτήματά τους αλλά και την εν γένει περιουσία τους. Με βάση την ακρόαση των φορέων τους και την ως τώρα εμπειρία θεωρούμε ότι η δημιουργία αντίστοιχων Κτηματικών Εταιρειών των ΑΕΙ εμφανίζεται αναποτελεσματική. Είναι, αντιθέτως, πιο πρόσφορη η δημιουργία ειδικής υπηρεσίας ανά ΑΕΙ,

η οποία, σε συνδυασμό με την αρμονική συνεργασία και επικουρία αλλά και αυστηρή εποπτεία των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, μπορεί ν' αποδώσει τα μέγιστα. Και, σε πολλές περιπτώσεις μεγάλων ΑΕΙ, να διασφαλίσει την οικονομική τους αυτοτέλεια, ώστε να υπάρξει εντυπωσιακή εξοικονόμηση πόρων από την πλευρά του κεντρικού Κράτους.

- Της Ακαδημίας Αθηνών. Με τον τρόπο αυτό θα ικανοποιηθεί το δίκαιο αίτημά της, το οποίο διατυπώνεται με την από 27/1/2011 επιστολή της προς την Επιτροπή μας, χωρίς να είναι αναγκαία η πλήρης εξαίρεσή της από τις διατάξεις του α.ν. 2039/1939, όπως αποτυπώνεται στην επιστολή αυτή. Διότι δεν πρέπει να υπάρχουν εξαιρέσεις στο πλαίσιο του νέου νομοθετικού καθεστώτος πλην όμως αυτό, όπως προεκτέθηκε, με βάση και την κατά το άρθρο 4 του Συντάγματος αρχή της ισότητας που σημαίνει ίση μεταχείριση ουσιαστικά όμοιων αλλά και άνιση μεταχείριση ουσιαστικά ανόμοιων καταστάσεων, οφείλει να λαμβάνει υπόψη του τις ιδιαιτερότητες συγκεκριμένων περιπτώσεων Κληροδοτημάτων, πρωτίστως με βάση το δημόσιο συμφέρον που υπηρετούν οι επιμέρους φορείς τους.
- Των Ηπειρωτικών, υπό την ευρεία του όρου έννοια, Κληροδοτημάτων. Ως προς τα Κληροδοτήματα αυτά, με τα οποία επισταμένως ασχολήθηκε η Επιτροπή μας, επισημαίνεται ότι:
- Πρέπει να επιταχυνθούν οι διαδικασίες που αφορούν τα όσα ήδη προηγουμένως αναφέρθηκαν περί καταγραφής αυτών και της περιουσίας τους και διαπίστωσης του αν και κατά πόσο λειτουργούν σύμφωνα με τη βούληση των διαθετών τους και ως το ποιοι ευθύνονται για τυχόν παρεκκλίσεις, οι οποίες έχουν διαπιστωθεί ή πρόκειται να διαπιστωθούν. Τούτο δε είναι εντελώς ανεξάρτητο από τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις του α.ν. 2039/1939. Ιδιαίτερη έμφαση, λόγω της σημασίας τους, πρέπει να δοθεί ως προς τα δεδομένα λειτουργίας των Ζωσιμαίων Κληροδοτημάτων καθώς και των Κληροδοτημάτων Γεωργίου Σταύρου, Δήμου και Ελένης Ζωγράφου και Γεωργίου Τούλη.
- Με πολλή προσοχή πρέπει ν' αντιμετωπισθεί και το ζήτημα της εποπτεύουσας αρχής επί των Κληροδοτημάτων του νομού Ιωαννίνων και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού του νομού αυτού, κυρίως δε του Δήμου Ιωαννιτών. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι οι διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 1373/1984 είναι επαρκέστατα σαφείς ως προς το ποια Κληροδοτήματα καταλαμβάνει στο πλαίσιο εφαρμογής τους. Απλή ανάγνωσή τους αρκεί για να καταδείξει ότι καταλαμβάνει τα κάθε είδους Κληροδοτήματα που υπάγονται στον νομό Ιωαννίνων, συμπεριλαμβανομένων φυσικά και

εκείνων που υπάγονται στον Δήμο Ιωαννιτών. Άρα δεν χρειάζεται τροποποίηση του ως άνω άρθρου 37 του ν. 1373/1984, προκειμένου να γίνει σαφέστερο. Αντιθέτως, αρκεί απλή ανάκληση –με τη διαδικασία ανάκλησης παράνομης διοικητικής πράξης– της υπουργικής εκείνης απόφασης η οποία έκανε δεκτή εσφαλμένη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που κινείται προς την αντίθετη κατεύθυνση.

5.6.3. Οργάνωση της εποπτείας επί των Κληροδοτημάτων

Όπως ήδη τονίσθηκε, εδώ και πολλά χρόνια η εποπτεία επί των Κληροδοτημάτων είναι από εντελώς ανεπαρκής έως ανύπαρκτη. Απαιτείται λοιπόν, πέραν της αναγκαίας ενοποίησής της στο πλαίσιο των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών και, συγκεκριμένα, της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων, πλήρης αναδιοργάνωσή της προς τις εξής, κυρίως, κατευθύνσεις:

1. Θα ήταν χρήσιμη, όχι μόνο για την καλλίτερη αξιοποίηση των Κληροδοτημάτων αλλά και της Δημόσιας Περιουσίας γενικότερα, η δημιουργία Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας και Κληροδοτημάτων στο Υπουργείο Οικονομικών.
2. Επειδή όμως προφανώς δεν αρκεί η κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, απαιτείται ουσιαστική αποκέντρωσή της. Απαιτείται δηλαδή δημιουργία αντίστοιχων υπηρεσιών, τουλάχιστον σ' επίπεδο διεύθυνσης, σε κάθε μια από τις επτά Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (άρθρο 6 του νόμου με τον οποίο θεσμοθετήθηκε ο «Καλλικράτης»), ώστε να καθίσταται εφικτή η εποπτεία των επιμέρους Κληροδοτημάτων με βάση την έδρα τους. Διευκρινίζεται με έμφαση ότι η πρότασή μας αφορά αποκέντρωση της επί των Κληροδοτημάτων εποπτείας και όχι παραχώρηση αυτής στις αυτοδιοικούμενες νέες Περιφέρειες μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη». Και τούτο διότι, όπως είναι αυτονόητο, μια τέτοια εποπτεία συνιστά εθνική και όχι τοπική υπόθεση και, άρα, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Συντάγματος δεν μπορεί να παραχωρηθεί σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ακόμη και β' βαθμού.
3. Είναι αναγκαία η στελέχωση των κατά τ' ανωτέρω κεντρικών και περιφερειακών κρατικών υπηρεσιών εποπτείας των Κληροδοτημάτων με όλο εκείνο το εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο μπορεί ν' ασκήσει πραγματικά μια τέτοια εποπτεία. Χωρίς το προσωπικό αυτό η όποια μεταρρύθμιση του νομικού καθεστώτος των Κληροδοτημάτων είναι θέμα χρόνου να καταστεί γράμμα κενό περιεχομένου.

4. Είναι, τέλος, αναγκαία η πλαισίωση των κεντρικών και περιφερειακών κρατικών υπηρεσιών εποπτείας των Κληροδοτημάτων με όλα τα σύγχρονα μέσα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Έτσι ώστε και να επιτυγχάνεται επιτάχυνση ως προς την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και να τηρούνται όλοι οι όροι διαφάνειας, τους οποίους επιβάλλει η τόσο ευαίσθητη αποστολή τους. Μόνον έτσι, άλλωστε, θα μπορέσουν ν' ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του προγράμματος «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» το οποίο τίθεται σταδιακά σ' εφαρμογή. Και μια τέτοια τομή, με τα μέσα που παρέχουν σήμερα κυρίως το πρόγραμμα «ΣΥΖΕΥΞΙΣ» και η εθνική δικτυακή πύλη «ΕΡΜΗΣ», μπορεί ευχερώς να επιτευχθεί, και μάλιστα χωρίς καμία πρόσθετη θεσμική μεταβολή.

5.6.4. Καθεστώς διαφάνειας των Κληροδοτημάτων

1. Πρέπει αμέσως να επιβληθεί –και πάλι χωρίς να υφίσταται ανάγκη σημαντικής πρόσθετης θεσμικής μεταβολής- καθεστώς πλήρους διαφάνειας ως προς την οργάνωση και λειτουργία των κάθε είδους Κληροδοτημάτων. Προς τούτο δε είναι ανάγκη να τεθεί συγκεκριμένος χρονικός ορίζοντας προσαρμογής των επιμέρους Κληροδοτημάτων στο καθεστώς διαφάνειας, με επιβολή των αναγκαίων αυστηρών κυρώσεων σ' όσα Κληροδοτήματα δεν είναι διατεθειμένα να συμμορφωθούν. Ειδικότερα πρέπει να επιβληθεί στα Κληροδοτήματα η υποχρέωση να γίνονται διαδικτυακώς γνωστά σε κάθε ενδιαφερόμενο, με ειδική ιστοσελίδα για κάθε Κληροδοτήματα, μεταξύ άλλων κυρίως:
 - Οι ετήσιοι προϋπολογισμοί και απολογισμοί τους καθώς και οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τα όργανα διοίκησής τους.
 - Η προκήρυξη των υποτροφιών τους καθώς και τα αποτελέσματα των αντίστοιχων διαδικασιών επιλογής των συγκεκριμένων υποτρόφων.
2. Πρέπει ν' αντιμετωπισθεί, το συντομότερο δυνατό, το τεράστιο πρόβλημα των Σχολαζουσών Κληρονομιών, οι οποίες δεσμεύουν, κατ' αποτέλεσμα, τεράστια ποσά, όπως ήδη προεκτέθηκε. Ειδικότερα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα καθιέρωσης της θεσμικής εκείνης διεξόδου, μέσα από την οποία οι Σχολάζουσες Κληρονομίες θα μπορούν πρώτα να περιέχονται στο Δημόσιο και ύστερα να εκκαθαρίζονται. Μόνον έτσι θα μειωθούν στο ελάχιστο οι πρωτοφανείς καθυστερήσεις εκκαθάρισης και τα φαινόμενα αδιαφάνειας που παρατηρούνται σήμερα.

5.6.5. Ρυθμίσεις ως προς την εν γένει οικονομική διαχείριση των Κληροδοτημάτων

Επαναλαμβάνουμε ότι είναι ανάγκη να επιβληθούν αμέσως όλες οι προαναφερόμενες υποχρεώσεις στα κάθε είδους Κληροδοτήματα, ώστε ν' ανταποκριθούν στο ύψος των περιστάσεων της εθνικής αποστολής την οποία οφείλουν να φέρουν σε πέρας. Από την άλλη όμως πλευρά, και με δεδομένο το γεγονός ότι πρέπει ακριβώς να λαμβάνεται υπόψη από τον νομοθέτη τόσο η ευαισθησία όσο και η σημασία της αποστολής τους αυτής, κρίνεται αναγκαίο να θεσμοθετηθούν συγκεκριμένες αλλαγές, οι οποίες θα διευκολύνουν, χωρίς εκπτώσεις ως προς τη διαφάνεια και χωρίς αντίθετες προς την αρχή της ισότητας διακρίσεις, την εκπλήρωση της ως άνω αποστολής και του αντίστοιχου δημόσιου συμφέροντος. Μέσα στο πλαίσιο αυτό προτείνεται ιδίως:

- 1.** Η τροποποίηση του ιδιαίτερα επιβαρυντικού για τα Κληροδοτήματα ισοπεδωτικού φορολογικού συστήματος και η προσαρμογή του στην ιδιαιτερότητα της αποστολής τους, με δεδομένο το γεγονός ότι τα Κληροδοτήματα αυτά είναι προϊόν δωρεών, τις οποίες το κράτος πρέπει να ενισχύει και όχι να τις απωθεί. Υπό τα σημερινά φορολογικά δεδομένα η παράδοση των Εθνικών Ευεργετών οδηγείται σε αποδυνάμωσή της. Ιδίως δε πρέπει να επιβληθεί όσο το δυνατόν ενιαίο φορολογικό καθεστώς ως προς τα Κληροδοτήματα, με αντίστοιχη κατάργηση αυθαίρετων αλλά και αναποτελεσματικών στην πράξη διακρίσεων.
- 2.** Η αναπροσαρμογή του νομικού καθεστώτος δανεισμού των Κληροδοτημάτων. Συγκεκριμένα θεωρούμε χρήσιμη την καθιέρωση δυνατότητας χαμηλότοκου δανεισμού των Κληροδοτημάτων που αντιμετωπίζουν άμεσα προβλήματα εκπλήρωσης της αποστολής τους σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη τους. Υπό τον απαραίτητο, βεβαίως, όρο ότι τούτο ισχύει μόνο για Κληροδοτήματα τα οποία πληρούν όλες τις προϋποθέσεις χρηστής διαχείρισης και διαφάνειας, πράγμα που σημαίνει ότι η δυσχερής οικονομική τους κατάσταση οφείλεται σε αντικειμενικές συνθήκες και όχι σε φαινόμενα κακοδιαχείρισης. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο πρέπει, επίσης, να εξετασθεί η δυνατότητα επιχορήγησης των Κληροδοτημάτων τόσο από το Δημόσιο όσο και από επιμέρους Οργανισμούς Πρόνοιας.
- 3.** Η καθιέρωση ειδικού πλαισίου ένταξης των Κληροδοτημάτων σε ευρωπαϊκά προγράμματα τόσο κοινωνικής όσο και εκπαιδευτικής πολιτικής, υπό τον αυτονόητο βεβαίως όρο ότι τούτο όχι μόνο συνάδει προς τον σκοπό τους αλλά και διευκολύνει την

εκπλήρωση του σκοπού αυτού. Και πάλι τονίζεται ότι κάτι τέτοιο μπορεί ν' αφορά μόνο Κληροδοτήματα, τα οποία δεν εμφανίζουν προβλήματα από πλευράς νομιμότητας διαχείρισης και διαφάνειας.

4. Η διαμόρφωση αντίστοιχου με την ιδιαιτερότητα της γενικότερης αποστολής των Κληροδοτημάτων νομικού καθεστώτος ως προς την εκμετάλλευση, ιδίως δε ενοικίαση και πώληση των ακινήτων τους. Το σημερινό καθεστώς, με τις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις που εμφανίζει, είναι υπαίτιο για πολλές από τις κακοδαιμονίες οι οποίες μαστιάζουν τα οικονομικά των Κληροδοτημάτων και, κατά συνέπεια, τις δυσχέρειες ως προς την αποτελεσματική διεκπεραίωση της αποστολής τους, χωρίς υπαιτιότητα των διοικήσεών τους. Τονίζεται βεβαίως εδώ ότι όλες αυτές οι διευκολύνσεις πρέπει να παρασχεθούν στα Κληροδοτήματα μόνο εφόσον οι σχετικές διαδικασίες θ' αναπτύσσονται υπό όρους πλήρους διαφάνειας, μέσω της αντίστοιχης ιστοσελίδας κάθε Κληροδοτήματος, όπως ήδη προεκτέθηκε. Έτσι, π.χ. πρέπει να εξεταστεί η καθιέρωση του κανόνα ότι οι αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των Κληροδοτημάτων, οι οποίες αφορούν την κάθε είδους αξιοποίηση της περιουσίας τους, υπόκεινται σε κατασταλτικό έλεγχο νομιμότητας, όχι όμως και προληπτικό.
5. Η θεσμοθέτηση ειδικών κανόνων ως προς τον προσδιορισμό και την καταβολή αποζημίωσης στα Κληροδοτήματα σε συγκεκριμένες περιπτώσεις επιβάρυνσης της ιδιοκτησίας τους, όπως π.χ. στις περιπτώσεις απαλλοτρίωσης των ακινήτων αυτών, ανταλλαγής τους για παρεμφερείς σκοπούς ή χαρακτηρισμό τους ως κοινόχρηστων χώρων ιδίως από τους οικείους ΟΤΑ. Και τούτο διότι το σημερινό νομικό καθεστώς, μέσα από τις τεράστιες καθυστερήσεις που συνεπάγεται ως προς τις ως άνω διαδικασίες, επιφέρει μακροχρόνιες δεσμεύσεις των περιουσιακών στοιχείων των Κληροδοτημάτων, οι οποίες έχουν άμεσες επώδυνες επιπτώσεις ως προς την αξιοποίηση της περιουσίας τους και, άρα, ως προς την εκπλήρωση του σκοπού τους, χωρίς φυσικά δική τους υπαιτιότητα.
6. Τέλος, για την καλλίτερη και, ιδίως, ταχύτερη εκδίκαση των διαφορών, οι οποίες αφορούν την τύχη και την προοπτική των Κληροδοτημάτων, κρίνεται αναγκαία η τροποποίηση των διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που αναθέτουν τη σχετική αρμοδιότητα στο Εφετείο Αθηνών, προς την κατεύθυνση της ανάθεσης της αρμοδιότητας αυτής σ' όλα τα Εφετεία της Χώρας, με κριτήριο καθορισμού της κατά τόπο αρμοδιότητάς τους την έδρα του κάθε Κληροδοτήματος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα κληροδοτήματα αποτελούν ένα σημαντικό τρόπο οικονομικής ενίσχυσης των πανεπιστημίων αλλά και όσων ενδιαφέρονται να πραγματοποιήσουν προπτυχιακές ή μεταπτυχιακές σπουδές και αδυνατούν λόγω της οικονομικής τους κατάστασης. Συνήθως για την απονομή κληροδοτήματος παίζει ρόλο ο τόπος καταγωγής, ή γέννησης των σπουδαστών. Συνήθως είναι τόποι από όπου κατάγεται, γεννήθηκε ή εργάστηκε ο κληροδότης και με τον τρόπο αυτό επιθυμεί να ενισχύσει σπουδαστές στους συγκεκριμένους τόπους. Δεν αποκλείεται, όμως, όταν δεν υπάρχει υποψήφιος από τη συγκεκριμένη περιοχή, να επιλεγεί άλλος από διαφορετική. Ωστόσο, η «ξενάγηση» των ενδιαφερομένων σε αυτόν τον τομέα δεν είναι εύκολη, καθώς δεν είναι απολύτως περιγεγραμμένα όλα τα κληροδοτήματα και οι παροχές υποτροφιών από έναν φορέα. Σήμερα, παρατηρείται μια σύγχυση σε σχέση με τα κληροδοτήματα που διαχειρίζεται το κάθε πανεπιστήμιο, τα κληροδοτήματα που διαχειρίζεται το ΥΠΕΠΘ και εκείνα που διαχειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών. Δυστυχώς δεν υπάρχει μια ενιαία λίστα κληροδοτημάτων ενώ και οι υπάρχουσες λίστες δεν είναι πλήρως ανανεωμένες.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του Αριστοτέλειο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το οποίο διαθέτει πληθώρα κληροδοτημάτων, ακίνητα που βρίσκονται στην πόλη λειτουργίας του και στις γύρω πόλεις και είναι από ολόκληρες πολυκατοικίες έως και μεγάλα αγροκτήματα. Ωστόσο, η αξιοποίηση της παραπάνω περιουσίας παραμένει αδύνατη με βάση το ισχύον νομικό πλαίσιο. Όλα αυτά έχουν συχνά ως αποτέλεσμα να μένουν ανενεργά ολόκληρα ακίνητα, που θα μπορούσαν να προσφέρουν μεγάλους πόρους επιβίωσης στο Ίδρυμα. Οι όροι του διαθέτη δεν μπορούν να αλλάξουν, ακόμη και αν πχ. δεν υπάρχουν φοιτητές για να επωφεληθούν των υποτροφιών και των άλλων ευεργετημάτων, που ορίζει το κάθε κληροδοτήμα. Ένα ακόμη παράδειγμα αποτελεί το Μετσόβιο Πολυτεχνείο το οποίο ιδρύθηκε από τα κληροδοτήματα των οικογενειών Αβέρωφ και Τοσίτσα και στη συντριπτική τους πλειονότητα τα κληροδοτήματα δίδονται για υποτροφίες, σύμφωνα με τους όρους της διαθήκης των διαθετών του.

Για την παραπάνω κατάσταση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό το αναχρονιστικό πλαίσιο που διέπει την διαχείριση των δωρεών προς τα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Η αξιοποίηση των κληροδοτημάτων των Πανεπιστημίων ορίζεται από τον αναχρονιστικό νόμο του 1939, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων εκατομμυρίων ευρώ και την απαξίωση των ακινήτων τους.

Στην παραπάνω κατάσταση φιλοδοξούν να βάλουν τάξη τα Υπουργεία Παιδείας και Οικονομικών. Στόχος τους είναι ο εκσυγχρονισμός του υφιστάμενου πλαισίου και η αξιοποίηση των δωρεών προς όφελος των πανεπιστημίων. Άλλωστε στον πρόσφατο νόμο για τις αλλαγές στη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση που ψηφίστηκε από το Ελληνικό κοινοβούλιο προβλέπεται η αξιοποίηση των κληροδοτημάτων όχι μόνο για την ενίσχυση υποψηφίων αλλά και για την ίδρυση πανεπιστημιακών εδρών και ερευνητικών κέντρων από τα ίδια τα πανεπιστήμια.

Παράλληλα το τελευταίο διάστημα, ξεκίνησε στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής, η συζήτηση επί του προσχεδίου νόμου του υπουργείου Οικονομικών «Περιουσίες υπέρ κοινωφελών σκοπών, υπέρ του Δημοσίου και σχολάζουσες κληρονομίες» που στόχο έχει την αναβάθμιση του υφιστάμενου Κώδικας Εθνικών Κληροδοτημάτων και των λοιπών διατάξεων περί σχολαζουσών κληρονομιών.

Βασικός στόχος του νομοσχεδίου είναι:

- Η δημιουργία Μητρώου Κοινωφελών Περιουσιών και Μητρώου Σχολαζουσών Κληρονομιών ώστε να αποτυπωθεί επακριβώς η περιουσιακή κατάσταση για κάθε μια από τις παραπάνω κατηγορίες σε ολόκληρη τη χώρα.
- Η επιτάχυνση της αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου επί των σχολαζουσών κληρονομιών και η ταχεία καταγραφή τους.
- Υπέρβαση των υφιστάμενων προβλημάτων που παρατηρούνται :
- στην ενημέρωση των υπηρεσιών για την ύπαρξη των σχολαζουσών κληρονομιών,
- στον ορισμό κηδεμόνων,
- στην εκδίκαση για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων του Δημοσίου.

Με τις ανωτέρω παρεμβάσεις ενδεχομένως να καταστεί για πρώτη φορά μια ενιαία λίστα των διαθέσιμων κληροδοτημάτων προκειμένου να επιταχυνθεί η αξιοποίησή τους από τα

Πανεπιστήμια αλλά και τον κάθε ενδιαφερόμενο. Η ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών εκτιμά ότι θα μπορέσει να αξιοποιήσει προς όφελος του Δημοσίου περιουσιακά στοιχεία που παραμένουν για δεκαετίες αναξιοποίητα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΒΙΒΛΙΑ

- Στυλιανίδου Μ., «Η αποφυγή της διπλής φορολογίας κληρονομιών. Η συμβολή του ελληνικού δικαίου στην αντιμετώπιση του προβλήματος», Εκδόσεις: Νομική Βιβλιοθήκη, Έτος έκδοσης: 2004
- Τότσης Χ., «Κώδικας φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών και κερδών από λαχεία», Εκδόσεις: Πάμισος, Έτος έκδοσης: 2005
- Φωτόπουλος Ι., «Κώδικας φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και κερδών από λαχεία», Εκδόσεις: Σάκκουλας Αντ. Ν, Έτος έκδοσης: 2007
- Μπάρμης Κ., «Σπουδές με υποτροφία σε Ελλάδα και εξωτερικό», Εκδόσεις: Βιβλιοθήκη των Ελλήνων, Έτος έκδοσης: 2007
- Σπυριδάκης Ι.Σ., «Νόμος 4009/2011 για ΑΕΙ», 1^η έκδοση, Εκδόσεις: Σάκκουλας Αντ. Ν, Έτος έκδοσης 2011
- Βελεγράκης Ι.Μ., «Η έννοια της δημόσιας κτήσης στο ελληνικό δίκαιο», Εκδόσεις: Νομική Βιβλιοθήκη, Έτος έκδοσης: 2012

2. ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ

- Σχέδιο Νόμου, «Κώδικας Εθνικών Κληροδοτημάτων».
<http://www.gsis.gr/ggps/yo/sxnomou.zip>
- Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Διεύθυνση Διεθνών Εκπαιδευτικών Σχέσεων, «Οδηγός Υποτροφιών», Αθήνα 2007, Β' Έκδοση.
[http://www.minedu.gov.gr/publications/docs/odhgos_ypotrofiwn_2007_100908.pdf\(18/6/12,8:14\)](http://www.minedu.gov.gr/publications/docs/odhgos_ypotrofiwn_2007_100908.pdf(18/6/12,8:14))
- Νόμος ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3549, Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.
http://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&frm=1&source=web&cd=3&ved=0CFQQFjAC&url=http%3A%2F%2Fstudclub.di.uoa.gr%2Ffiles%2Fnomos_plaisio.p

df&ei=KUEaUP2NL6qN0wXIqYD4BA&usg=AFQjCNG31KuE0oVnmNeGHy6BE_v-_9soCA&sig2=Xp0mIDDPHxaA9eYNb8LgOQ,(19/6/12, 11:26)

- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, «Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση», για τη Πράξη: «Πρόγραμμα χορήγησης υποτροφιών ΙΚΥ με διαδικασία εξατομικευμένης αξιολόγησης» - Οριζόντια πράξη. Στο πλαίσιο της κατηγορίας πράξης: «Υποτροφίες».
<http://www.edulll.gr/wp-content/uploads/2011/06/prosklisiIKY21.pdf> (12/7/12,12:36)

3. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- **Ελληνικών Πανεπιστημίων:**
 - <http://www.uoa.gr/to-panepistimio/istoria-kai-prooptikes.html>(20/6/12,18:53)
 - <http://www.ntua.gr/history2.html>, (19/6/12, 16:45)
 - <http://www.aua.gr/index.php?sec=content&item=14>(20/6/12,21:12)
 - <http://www.aueb.gr/pages/about/history.php>(22/6/12,9:16)
 - <http://www.panteion.gr/index.php/home-mainmenu-1/istoria-mainmenu-idrymatos>(22/6/12,10:36)
 - <http://www.unipi.gr/panepistimio/istor-panep.html>(29/7/12,15:35)
 - <http://www.asfa.gr/greek/index.html>(24/6/12,8:33)
 - http://www.auth.gr/univ/city/history/index_el.html(28/6/12,7:50)
 - <http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Statikes&file=index&stid=4&categorymenu=1>(26/6/12,7:43)
 - <http://www.uowm.gr/academic.php>(26/6/12,10:51)
 - <http://www.duth.gr/university/>(28/6/12,7:50)
 - <http://www.ihu.edu.gr/index.php/el/university/strategic-mission.html>(14/7/12,21:22)
 - <http://www.upatras.gr/index/page/id/12>(30/6/12,10:32)
 - http://www.uop.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=101&Itemid=237&lang=el(1/7/12,21:10)
 - <http://www.eap.gr/view.php?artid=1178>(1/7/12,22:55)
 - <http://www.ucg.gr/?q=node/2>(6/7/12,9:32)
 - <http://www.uwg.gr/about>(6/7/12,11:17)
 - <http://www.uoi.gr/gr/about/history.php>(8/7/12,17:15)

- <http://www.uoc.gr/university/knowning-the-university/knowning-the-authorities.html>(11/7/12,10:22)
- <http://www.tuc.gr/history.html>(11/7/12,21:25)
- <http://www.aegean.gr/aegean/greek/history.htm>(2/7/12,7:30)
- <http://www.ionio.gr/central/gr/university-history>(14/7/12,7:25)
- **Ακαδημίας Αθηνών:**
 - <http://www.academyofathens.gr/ecportal.asp?id=82&nt=19>(19/6/12,8:14)
- **Φορολογικού Ινστιτούτου:**
 - <http://www.forin.gr/articles/article/1403/pol-1165-13-5-1996-odhgies-gia-thn-efarmogh-twn-diataksewn-arthrwn-1-kai-2-tou-n-2386-1996-pou-anaferontai-sth-nomothesia-twn-ethnikwn-klhrodothmatwn?highlight=EΘΝΙΚΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ &dw=1>, (17/6/12,20:13)
- **Wikipedia, ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια:**
 - <http://en.wikipedia.org/wiki/Education>,(17/6/12, 21:22)
 - <http://en.wikipedia.org/wiki/Scholarship>,(17/6/12, 21:45)
 - <http://en.wikipedia.org/wiki/University>(19/6/12,9:48)
 - <http://en.wikipedia.org/wiki/University>(19/6/12,13:44)
 - http://en.wikipedia.org/wiki/Authentica_habita(20/6/12,13:23)
- **Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου:**
 - http://www.cyscholarships.gov.cy/ikyk/ikyk.nsf/faq_gr/faq_gr?OpenDocument,(18/6/12, 7:45)
- **Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών:**
 - http://www.iit.demokritos.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=123&Itemid=119&lang=el(8/6/12,23:45)